

Gaziantep'teki Suriyeliler

Syrians in Gaziantep

Mehmet Nuri GÜLTEKİN

İbrahim GİRİTLİOĞLU

Yücel KARADAŞ

Muhsin SOYUDOĞAN

Şenay LEYLA KUZU

Sinan Tankut GÜLHAN

Mustafa DOĞANOĞLU

Ayşen UTANIR

Çağrı ASLAN

Nur İNCETAHTACI

Gaziantep Üniversitesi Yayınları

The University of Gaziantep Press

GAZİANTEP'TEKİ SURİYELİLER
UYUM, BEKLENTİLER VE ZORLUKLAR
(ÖZET RAPOR)

GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ YAYINLARI NO: 1

GAZİANTEP'TEKİ SURİYELİLER

UYUM, BEKLENTİLER VE ZORLUKLAR
(ÖZET RAPOR)

Hazırlayanlar

Mehmet Nuri GÜLTEKİN

İbrahim GİRİTLİOĞLU

Yücel KARADAŞ

Muhsin SOYUDOĞAN

Şenay LEYLA KUZU

Sinan Tankut GÜLHAN

Mustafa DOĞANOĞLU

Ayşen UTANIR

Çağrı ASLAN

Nur İNCETAHTACI

Arapça Tercüme: Yahia Kayyali

İngilizce Çeviri: Osman Aydın

Birinci Basım: Eylül 2018

ISBN 978-975-7375-44-9

Baskı/Cilt

Gaziantep Üniversitesi Basımevi

Üniversite Bulvarı 27310 Şehitkâmil – Gaziantep

Tel : 0342 317 13 70

Email : matbaa@gaziantep.edu.tr

www.gantep.edu.tr

GAZİANTEP'TEKİ SURİYELİLER
UYUM, BEKLENTİLER VE ZORLUKLAR
(ÖZET RAPOR)

Hazırlayanlar

Mehmet Nuri GÜLTEKİN

İbrahim GİRİTLİOĞLU

Yücel KARADAŞ

Muhsin SOYUDOĞAN

Şenay LEYLA KUZU

Sinan Tankut GÜLHAN

Mustafa DOĞANOĞLU

Ayşen UTANIR

Çağrı ASLAN

Nur İNCETAHTACI

Gaziantep Üniversitesi Yayınları

2018

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER.....	v
ŞEKİLLER.....	vii
GİRİŞ	1
ARAŞTIRMA SAHASI.....	6
GÖÇ.....	7
DEMOGRAFİK BULGULAR	9
ENGELLİLİK	15
SOSYO-EKONOMİK DURUM	17
İŞ VE ÇALIŞMA İLİŞKİLERİ	22
EĞİTİM.....	42
SOSYO-KÜLTÜREL İLİŞKİLER	47
İLETİŞİM VE HABERLEŞME.....	58
RESMİYET DURUMU	60
SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	64
ARAŞTIRMAYA KATKIDA BULUNANLARIN LİSTESİ.....	153
ARAŞTIRMA ANKETİ.....	157

ŞEKİLLER

Şekil 1: Suriye’de Yaşadıkları İdari Bölge	7
Şekil 2: Suriye’de Yaşadıkları Yerleşim Birimi.....	7
Şekil 3: Yıllara Göre Türkiye’ye Gelen Suriyeliler	8
Şekil 4: Gaziantep’te Bulunma Süreleri	8
Şekil 5: Nüfusun Cinsiyet Dağılımı	9
Şekil 6: Yaş Dağılımı.....	10
Şekil 7: Cinsiyete Göre Yaş Dağılımı	10
Şekil 8: Medeni Durum.....	11
Şekil 9: Hanedeki Çocuk Sayısı	11
Şekil 10: Türkiye’de Doğan Çocuğu Olan Aileler	12
Şekil 11: Hanede Türkiye’de Doğan Çocuk Sayısı.....	12
Şekil 12: Her Hanede Yaşayan Aile Sayısı.....	13
Şekil 13: Hanede Yaşayan Kişi Sayısı	13
Şekil 14: Gaziantep’te Yaşayan Akrabalar	14
Şekil 15: Gaziantep’te Yaşayan Akraba Sayısı.....	14
Şekil 16: Gaziantep Dışında Yaşayan Akraba	15
Şekil 17: Engelli Birey Bulunan Aileler	15
Şekil 18: Engellilik Durumuna Göre Engelli Oranı	16
Şekil 19: Konut Durumu	17
Şekil 20: Suriyelilerin Kaldıkları Konut Tipi.....	17
Şekil 21: Konut Büyüklüğü	18
Şekil 22: Aylık Ortalama Kira Gideri.....	19
Şekil 23: Aile Gideri	19
Şekil 24: Günlük Alışverişler İçin Kullanılan Mekânlar	20
Şekil 25: Suriye’ye Özgü Yerel Ürünlerin Erişilebilirliği	21
Şekil 26: Araç Sahipliği	21
Şekil 27: Uzmanlık Sertifikası ya da Diploma Sahipliği	22
Şekil 28: Çalışma/İş Durumu	22
Şekil 29: Türkiye’de Çalışma Durumu	23
Şekil 30: Çalışanların İşteki Pozisyonları.....	23
Şekil 31: Çalıştıkları Sektör	24
Şekil 32: İş Şekli	24
Şekil 33: İş Süresi.....	26
Şekil 34: İş Bulma Kanalları	26
Şekil 35: Ücret Konusunda Pazarlık Yapma Durumu	27

Şekil 36: Ücret Konusunda Pazarlık Yapanların Cinsiyet Dağılımı	28
Şekil 37: Ücret Anlaşmazlığında Bireyin Alacağı Tutum	28
Şekil 38: İşverenle Münakaşa Durumu	29
Şekil 39: İş Bulmayı Zorlaştıran Faktörler	30
Şekil 40: Ailede Çalışan Birey Sayısı	31
Şekil 41: Ailedeki İşgücü	32
Şekil 42: Ailenin Aylık Ortalama Geliri	33
Şekil 43: Yardımlardan İstifade Etme	34
Şekil 44: Çeşitli Yardımlardan İstifade Etme Oranı	35
Şekil 45: Kredi Kartı Sahipliği	36
Şekil 46: Kredi Kartıyla Aylık Ortalama Harcama Tutarı	36
Şekil 47: Borç İstenebilecek Kaynaklar	37
Şekil 48: Borçluluk Durumu	37
Şekil 49: Borçlanma Kaynakları	38
Şekil 50: Şehir İçi Ulaşımında Kullanılan Araçlar	39
Şekil 51: Gaziantep'te En Çok Karşılaşılan Sorunlar	39
Şekil 52: Samimi Olunan Türkiyeli Arkadaş Sayısı	40
Şekil 53: Suriye'ye Dönme Niyeti	41
Şekil 54: Gidilmesi Düşünülen Yer	41
Şekil 55: Bireylerin Eğitim Düzeyi	42
Şekil 56: Cinsiyete Göre Eğitim Düzeyi	42
Şekil 57: Ailede Okuyan Öğrenci	43
Şekil 58: Öğrencilerin Okullara Dağılım Oranı	44
Şekil 59: Devlet Okullarında Okuyan Öğrenci Sayısı	44
Şekil 60: Özel Okullarda Okuyan Öğrenci Sayısı	45
Şekil 61: Geçici Eğitim Merkezlerinde (GEM) Okuyan Öğrenci Sayısı	45
Şekil 62: Türkçe Kullanma Becerisi	46
Şekil 63: Herhangi Bir Kursa Katılanların Oranları	47
Şekil 64: Boş Zamanların Geçirildiği Alanlar	47
Şekil 65: İl Dışına Seyahat Etme	49
Şekil 66: İl Dışına Seyahat Etme Nedenleri	49
Şekil 67: Türkiye'de Evlenme	51
Şekil 68: Suriyelilerin Kendi Aralarındaki Komşuluk İlişkileri	52
Şekil 69: Suriyelilerin Gözünden Gaziantepli Komşuların Suriyelilere Karşı Tutumu	53
Şekil 70: Suriyelilerin Gaziantepli Komşulara Karşı Tutumu	54
Şekil 71: Gaziantepli Komşularla İlişki Düzeyi	55
Şekil 72: Gaziantepli Komşularla Olan İlişki Memnuiyeti	55

Şekil 73: Suriyeli Komşularla İlişki Düzeyi	56
Şekil 74: Suriyeli Komşularla Olan İlişki Memnuiyeti	56
Şekil 75: Suriye'deki Akrabalarla Bağlantı Araçları.....	58
Şekil 76: Suriye'deki Olayları Takip Etme Araçları	58
Şekil 77: Çeşitli Medya Kanallarını Kullanma Düzeyleri	59
Şekil 78: Türkiye Vatandaşlığına İlişkin Durum	60
Şekil 79: Ailede ya da Akrabalar Arasında Türkiye Vatandaşlığı Alma Durumu	61
Şekil 80: Mahkeme ya da Karakola Gitme Oranı	61
Şekil 81: Mahkeme ya da Karakola Gitme Nedeni	62

GİRİŞ

Mart 2011'de Suriye'de başlayan savaştan en çok etkilenen ülkelerin başında Türkiye'nin geldiğine dair pek çok somut neden ve görüş bulunmaktadır. Başta sınır kentleri olmak üzere, neredeyse Türkiye'nin tamamı bu süreçte savaştan kaçan insanların sığındıkları birer güvenli liman olmuştur. Bilhassa Gaziantep, hem Suriye sınırında yer almasından hem de tarihsel açıdan Halep'le olan ticari ve kültürel ilişkilerinden dolayı yüzbinlerce Suriyelinin ilk uğrak noktalarından birisi olmuştur. Bu süre zarfında, Türkiye'ye gelen Suriyelilerin önemli bir bölümünün yolu Gaziantep'ten geçmiştir.

Gaziantep Valiliği İl Göç İdaresi'nin Mayıs 2018 verilerine göre Türkiye'deki kayıtlı Suriyelilerin sayısı 3 Milyon 586 bin 679'dur. Bu sayının Türkiye nüfusuna oranı ise % 4.44'tür. Gaziantep'te ise kayıtlı 384 Bin 290 Suriyeli bulunmaktadır. Bu, Gaziantep nüfusunun % 19.16'sı gibi oldukça yüksek ve önemli bir oranına karşılık gelmektedir. Çok genel bir deyişle, resmi rakamlar bize, Gaziantep'te işte, sokakta, çarşıda karşılaştığımız her 5 kişiden 1'inin Suriyeli olduğunu göstermektedir. Çok dinamik ve değişken bir nüfusla karşı karşıya olduğumuz hesaba katıldığında bu oranın daha yüksek olmasını bekleyebiliriz.

Bütün bu demografik, kültürel, ekonomik, insani ve politik gerçekliğe rağmen, genelde Türkiye'de, özelde ise Gaziantep'te yaşayan Suriyelilere dair araştırmaların oldukça dar kapsamlı ve sınırlı olduğu, bu alanda çalışan bilim insanlarının dikkat çektiği hususların başında gelmektedir. Buradan hareketle, Gaziantep Üniversitesi, Sosyoloji Bölümü bu boşluğu bir nebze kapatabilmek adına kapsamlı bir çalışma yürütme kararı aldı.

2 Gaziantep'teki Suriyeliler

Kasım 2017'de planlanan bu saha araştırması, Türkçe ve Arapça iki nüsha şeklinde Yapılandırılmış Görüşme Formlarının hazırlanmasıyla birlikte, gerekli izinler için Gaziantep Valiliği'ne müracaat edildi. Valiliğin 1 Aralık 2017 tarihli resmi izni alındıktan sonra Sosyoloji Bölümü lisans öğrencilerinden oluşan 2'şer kişilik araştırma ekiplerine, büyük çoğunluğu Suriyeli üniversite öğrencisi olan, birer Arapça tercümanın katılmasıyla 98 tane saha araştırma grubu kuruldu. Her saha araştırma grubu iki yüksek lisan öğrencisi ve bir öğretim üyesinden oluşan 6 birime dâhil edildi. Bu şekilde örgütlenen gruplar Aralık 2017'nin ikinci haftasından itibaren veri toplama sürecini başlatmış oldular. Yaklaşık üç hafta süren görüşmelerin ardından 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla sahadaki görüşmeler ve veri toplama süreci tamamlanmış oldu.

Örneklem grubu seçilme sürecinde mümkün mertebe Gaziantep kent merkezindeki tüm mahallelerde 20'şer anket yapılması planlandı. Oluşturulan saha gruplarının mahallelere göre az olması tüm mahallelere ulaşmanın mümkün olmadığını ortaya koydu. Bunun üzerine mümkün mertebe alt, orta ve üst gelir gruplarının yaşadığı mahallelerden temsillerin bulunduğu bir örneklem oluşturulmaya çalışıldı. Böylece grup başına 20 anket ve bu anketlerin uygulanacağı bir ya da iki mahalle belirlendi. Suriyeli nüfusun yoğun yaşadığı bazı mahallelerde ise birden fazla grup görevlendirildi. Böylece bu mahallelerde daha fazla veri toplama imkânı oldu. Öte yandan bazı mahallelerde Suriyeli ailelerin az olması, buralarda yapılan anket sayılarını aşağı çekti. Dolayısıyla grup başına 20 anket kotası uygulanamadı. Ayrıca araştırma herhangi bir kurum ya da kuruluş tarafından fonlanmamış, projede görev alan herkes gönüllük esasına göre çalışmıştır. Sonuç olarak Gaziantep Şehitkâmil ve Şahinbey merkez ilçelerdeki toplam 190 mahalleden (köyler hariç) 129'unda, haneleri ya da aileleri temsil eden 1824 kişiyle 79 soru

ve değişik seçenekleri içeren yapılandırılmış soru formlarıyla yüz yüze görüşmeler yapıldı. Böylece aşağıdaki haritada yansıtılan dağılım elde edilmiş oldu.

Araştırmanın genel demografik örüntüden, iş, çalışma, uyum ve beklentiler konusuna değin pek çok başlığı içermesi nedeniyle kapsam, detay ve çeşitlilik bakımından önemli bir boşluğu dolduracağı muhakkaktır. Araştırmanın, Her ne kadar Suriyeli mültecilerin durumunu açığa çıkarma gibi öncelikli bir hedefi olsa da, Gaziantep niversitesi'nin değişik bölüm ve fakültelerinde okuyan Suriyeli öğrencilerle bölümümüz ğrencilerinin kaynaşmasını ve tanışmasını sağlamak gibi ikincil bir hedefi de olmuştur. Nitekim saha araştırmasına katılan bütün öğrencilerin katılımıyla Mart 2018'de düzenlenen 'Saha Deneyimlerini Paylaşma Toplantısı'nda öğrenciler arasında bir kaynaşmanın olduğu ortaya çıkmıştır. Bunun, zamanla birbirini yabancı gören diğer öğrencileri de cesaretlendirmesi beklenmektedir.

Saha araştırmasının detaylı tablolarından da anlaşılacağı üzere, pek çok soru ve başlıkta Gaziantep'te yaşayan Suriyelilerin genel özelliklerini ortaya koymak amaçlanmıştır. Türkiye'ye ya da Gaziantep'e gelmeden önce Suriye'de yaşadıkları bölge ve sosyal ortamları öğrenmekle başlayan alışma, Suriyelilerin Gaziantep'te veya Türkiye'de geçirdiği srelerin dağılımlarını içermektedir. Sonrasında, Suriyelilerin birey ve hane bazındaki genel demografik örüntülerine vurgu yapılmaktadır. Araştırmada yaş ve cinsiyet dağılımları, medeni durum, sahip olunan ocuk sayısı gibi veriler de yer almaktadır. Çalışmada hane yapıları, hanede yaşayan aile ve ocuk sayısı, Gaziantep'te doğan ocuk sayısı ve akrabalık durumlarına yönelik sorular da bulunmaktadır. G ve mültecilik olgusunda, dayanışma ağları ve örüntülerinin önemine binaen, Suriyelilerin Gaziantep kent merkezindeki ve dışındaki akrabalık ilişkilerini anlamak için sorular sorulmuştur. Savaşın

4 Gaziantep'teki Suriyeliler

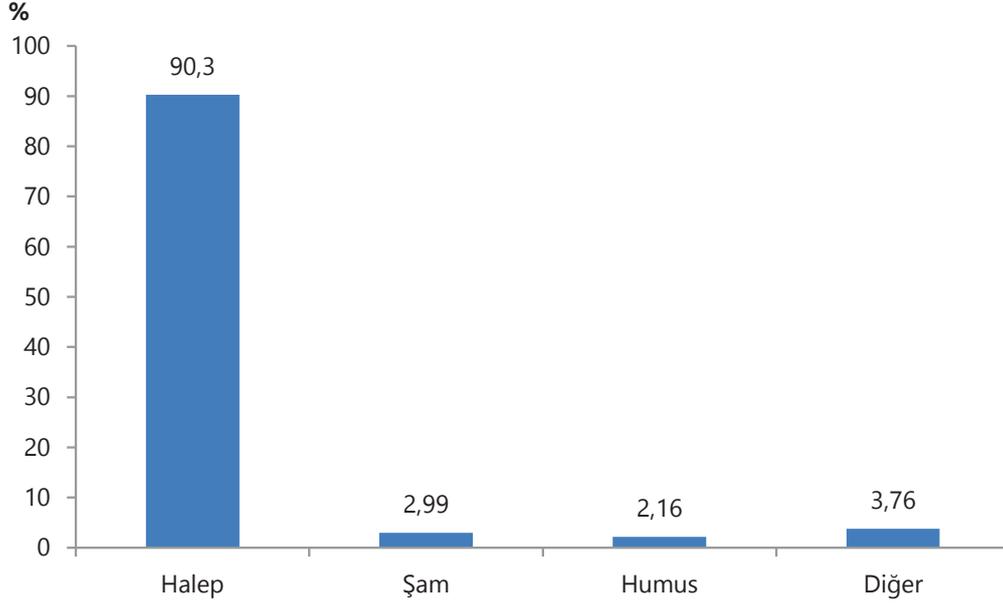
yarattığı sonuçlar sadece göç ve yer değiştirmeye sınırlı olmadığından, hanelerde her türlü engelli ve yaşlı nüfusun verileri de toplanmaya çalışılmıştır. Çalışmada, Suriyelilerin yaşadığı konutların fiziksel özelliklerinden sahiplik durumuna kadar pek çok soruyu içeren sosyo-ekonomik durumun genel bir tasviri yer almaktadır. Hanelerin kira dahil, gelir ve gider kompozisyonlarına yönelik soru ve grafikler de yer almaktadır. Gündelik hayat içerisinde alış-veriştten Gaziantep'teki mekânlarda bulunma durumuna kadar, Suriyelilerin kentle ve kentsel hayatla ilişkilerini ortaya koymayı hedefleyen sorular da sorulmuştur. Göç ve mültecilik olgusunda diğer önemli başlıklardan birisi de, iş ve çalışma hayatıyla kurulan ilişkilerdir ve araştırmada bunu anlamaya yönelik sorular bulunmaktadır. Özellikle mültecilik olgusunda, zor koşullar altında yaşayan insanlara yapılan yardımlar da önemli bir yer tutar ve bu araştırmada bununla ilgili sorular da bulunuyor. Gaziantep'te tutunmaya ve yaşamaya çalışan hanelerin ya da ailelerin hayatta kalma stratejilerini anlamaya yarayacak sorular da sorulmuştur. Yine çalışmada, Suriyelilerin gündelik hayatta Gaziantep'lilerle kurdukları komşuluk, arkadaşlık ya da iş ilişkilerinin anlaşılmasını sağlayacak sorular bulunmaktadır. Türkiye vatandaşlığı tartışmalarına cevap olacak, mevcut durum ve eğilimleri ortaya koyacak sorular sorulmuştur. Öte yandan eğitim meselesinin önemini akılda tutarak Suriyeli nüfusun genel eğitim kompozisyonunu açıklayıcı sorular sorulmuştur. Yine sosyo-kültürel ilişkiler, toplumsal hareketlilik, evlilik, komşuluk, eğitim gibi başlıklar için detaylı sorular yer almakta. Araştırmanın sonlarına doğru, Gaziantep'teki Suriyelilerin devletin her türlü resmi kurumlarıyla olan ilişkileri anlaşılmaya çalışılmakta ve bu minvalde sorular bulunmaktadır.

Şu hususun altını özellikle çizmek gerekmektedir: Gaziantep gibi mülteci ve göç olgusunun bütün ağırlığıyla yaşandığı ve hissedildiği bir kentte, Sosyoloji Bölümünün yıllardır sahip olduğu

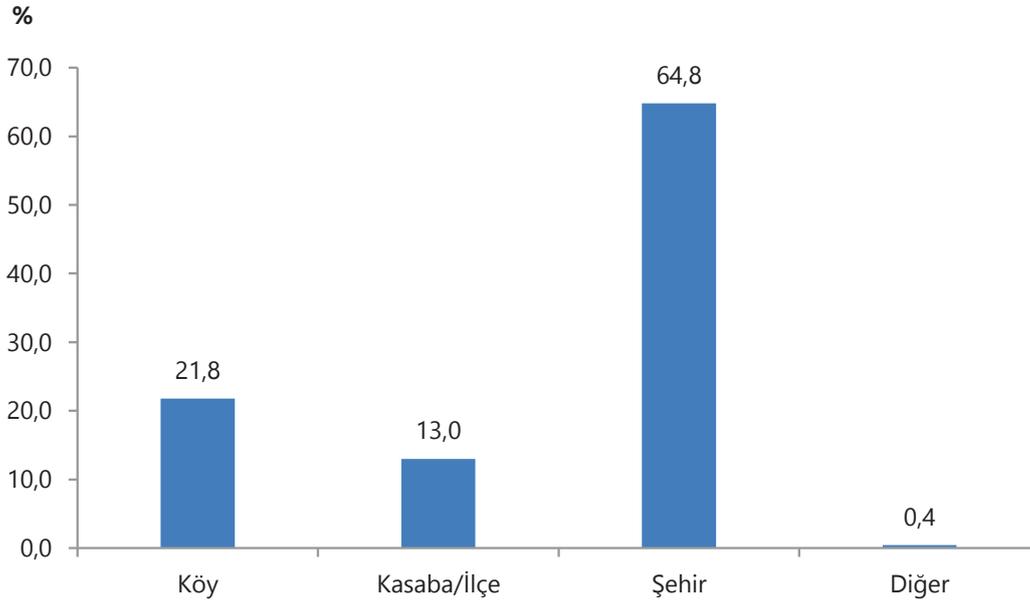
gözlem ve araştırmalarını birleştirerek bu araştırmayı gerçekleştirmiş olması önemlidir. Gaziantep'te yaşayan ve mülteci hareketliliğini son yedi yıldır gözlemleyen ve bu süreçleri anlamaya alışan Sosyoloji Bölümünün, bir tür 'içeriden' yani olayın merkezinde yaşıyor sayılabilecek derecede yoğun ve uzun bir soru formuyla bu araştırmayı gerçekleştirmiş olması, ayrıca önem arz etmektedir.

Bu saha araştırmasının gerçekleştirilmesinde, uygulanmasında ve sonuçlarının paylaşılmasında destek ve yardımlarını esirgemeyen, Gaziantep Valisi Sayın Ali YERLİKAYA'ya, Gaziantep Üniversitesi Rektörü Sayın Prof. Dr. Ali GÜR'e, Gaziantep Üniversitesi Rektör Yardımcısı Sayın Prof. Dr. Şehmus DEMİR'e, Gaziantep Üniversitesi Rektör Yardımcısı Sayın Prof. Dr. Metin BEDİR'e, Fen-Edebiyat Fakültesi Dekanı Sayın Prof. Dr. Hülya ARSLAN EROL'a şükranlarımızı sunarız.

GÖÇ

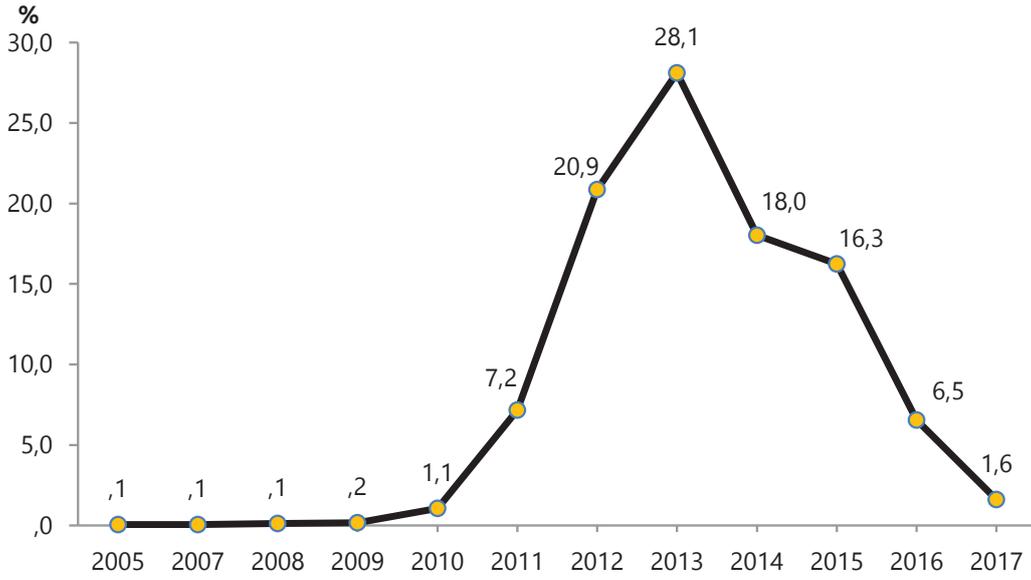

Şekil 1: Suriye'de Yaşadıkları İdari Bölge

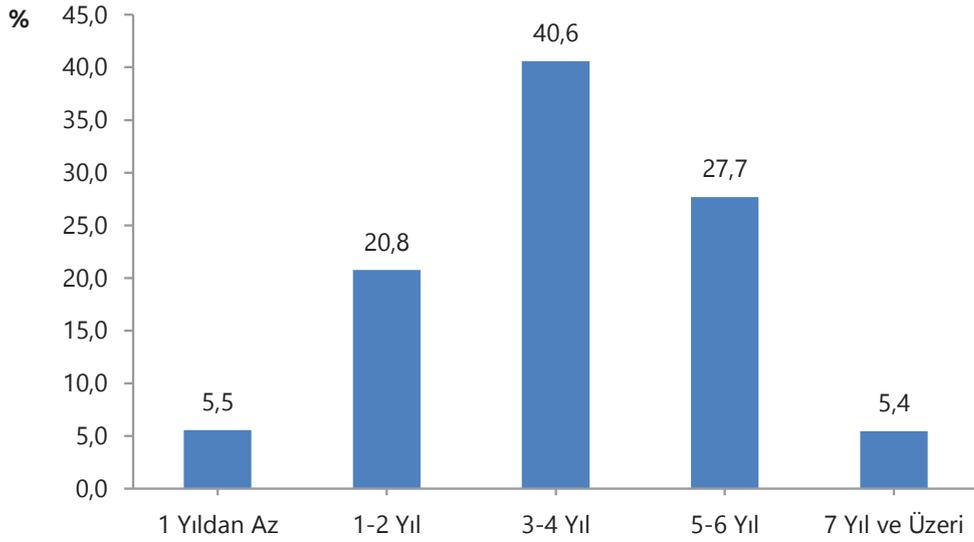

Şekil 2: Suriye'de Yaşadıkları Yerleşim Birimi

8 Gaziantep'teki Suriyeliler

Şekil 3: Yıllara Göre Türkiye'ye Gelen Suriyeliler

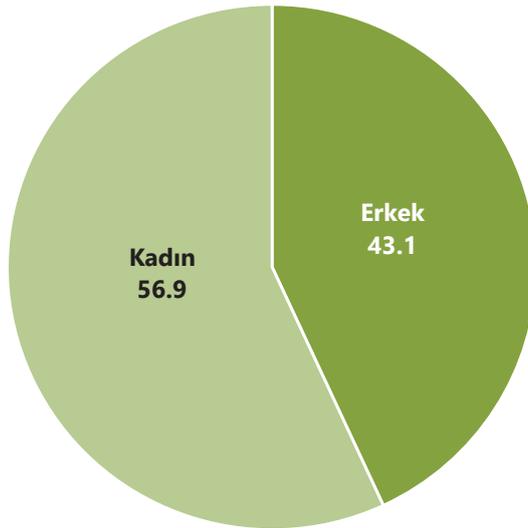
Şekil 4: Gaziantep'te Bulunma Süreleri

Suriye'deki savaşın durumuna paralel olarak 2011-2013 yılları arasında Suriyeli nüfusun Türkiye'ye girişi hızlanmış, 2013 yılından sonra bu akış hızı düşmeye başlamıştır. Gaziantep'te buldukları süreler göz önüne alındığında görüşmeye katılanların büyük çoğunluğunun ilk yerleştikleri yerin Gaziantep olduğu ortaya çıkmaktadır.

Fotoğraf: Kemal Vural Tarlan

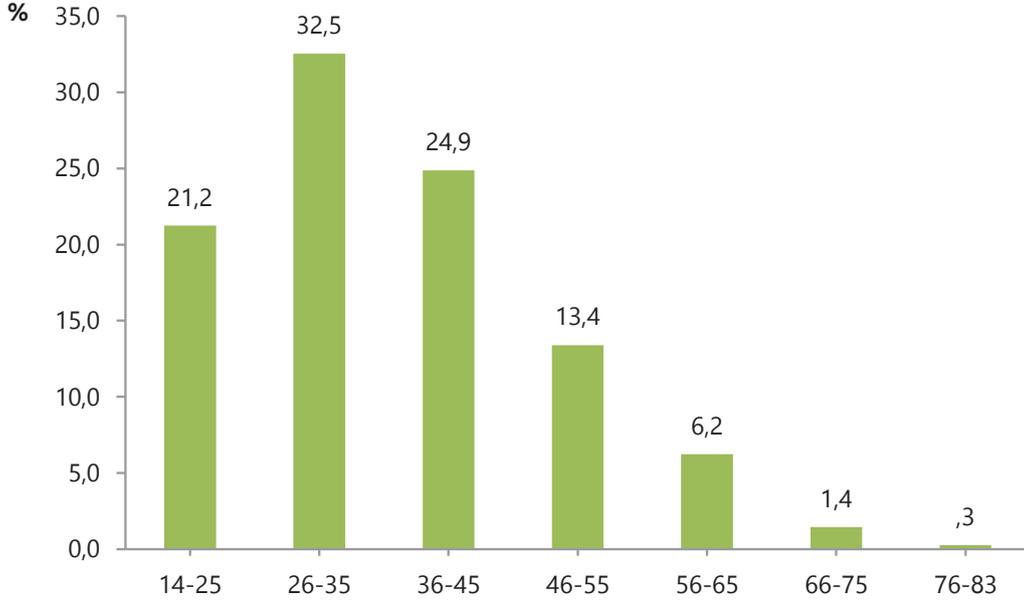
DEMOGRAFİK BULGULAR

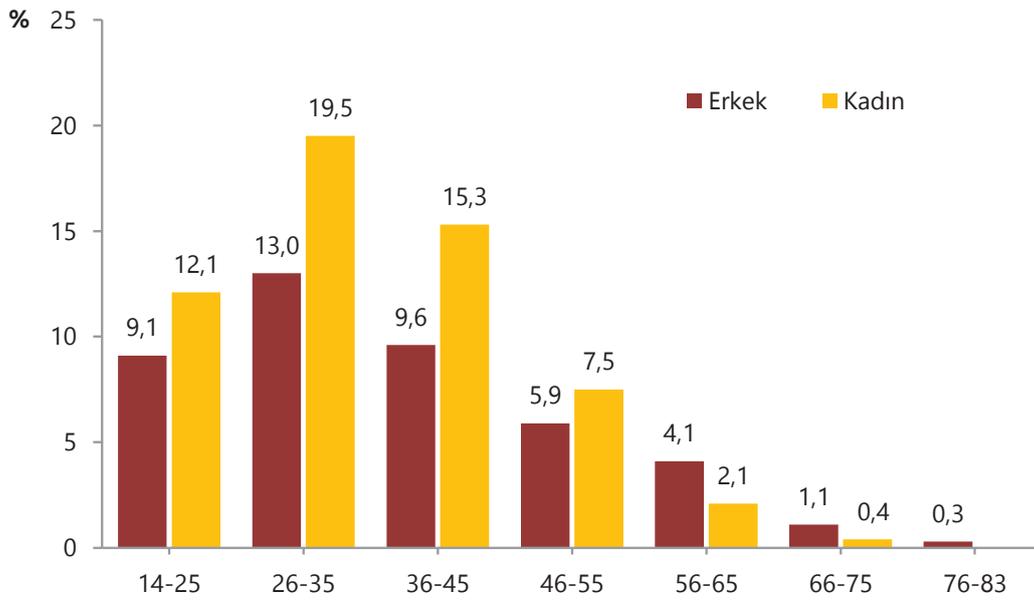
Şekil 5: Nüfusun Cinsiyet Dağılımı

10 Gaziantep'teki Suriyeliler

Görüşmelerin çoğunun hanelerde gerçekleştirilmiş olması, araştırmanın gündüz ve özellikle iş saatlerinde yapılması nedeniyle örneklemdaki kadın nüfusu daha fazla olmuştur.

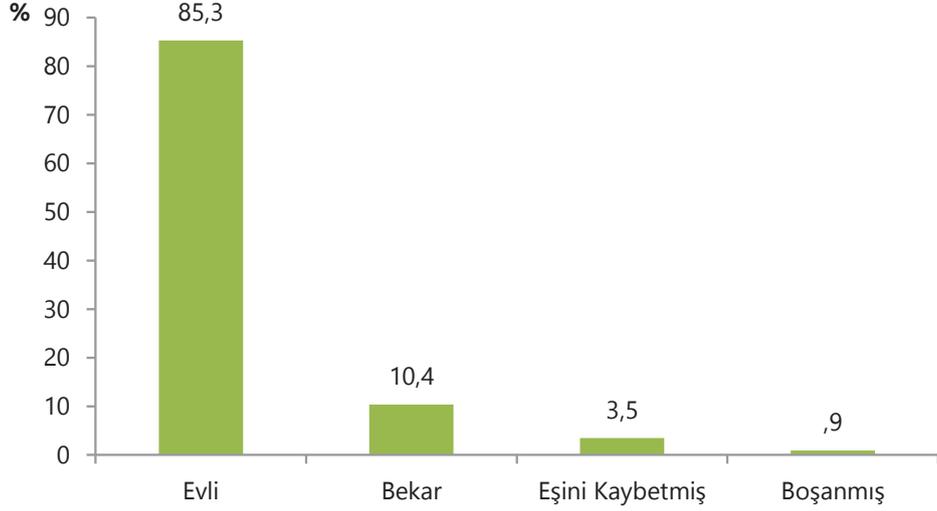

Şekil 6: Yaş Dağılımı

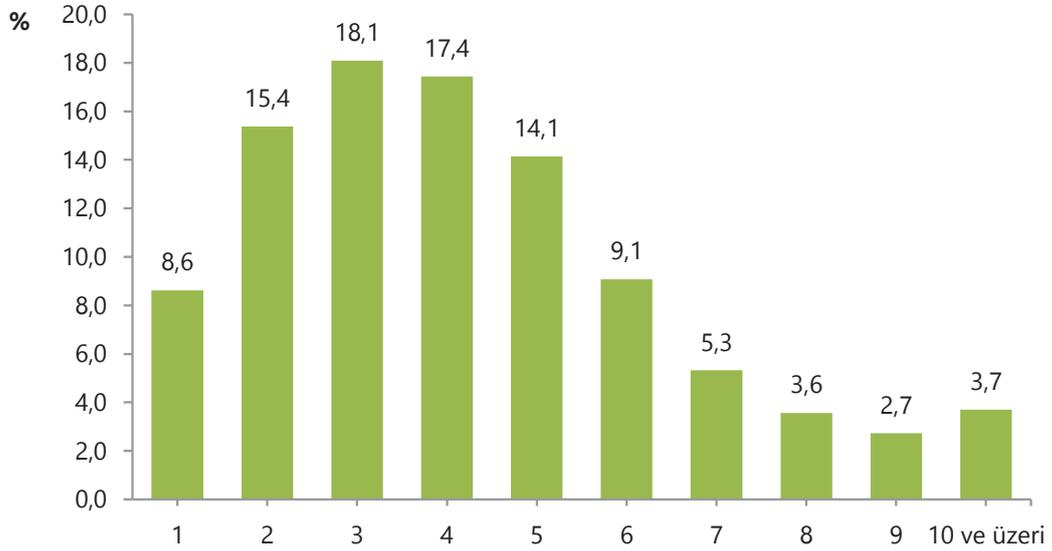

Şekil 7: Cinsiyete Göre Yaş Dağılımı

Görüşülen kişilerin ortalama yaşı 36,4'tür. Gaziantep'te görüştüğümüz Suriyelilerin % 83,5'inin 50 yaş altında olduğu görülmektedir. Bu da oldukça genç bir nüfusla karşı karşıya olduğumuzu gösteriyor.

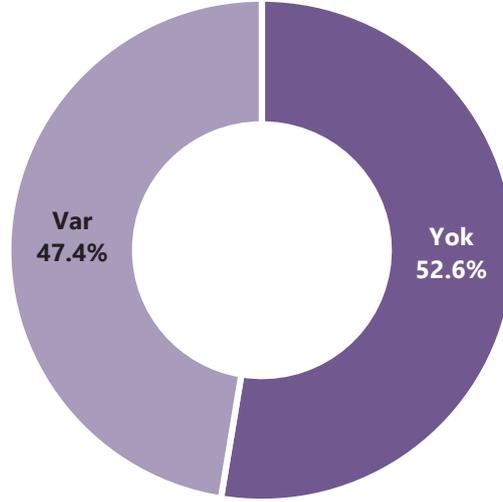
Şekil 8: Medeni Durum

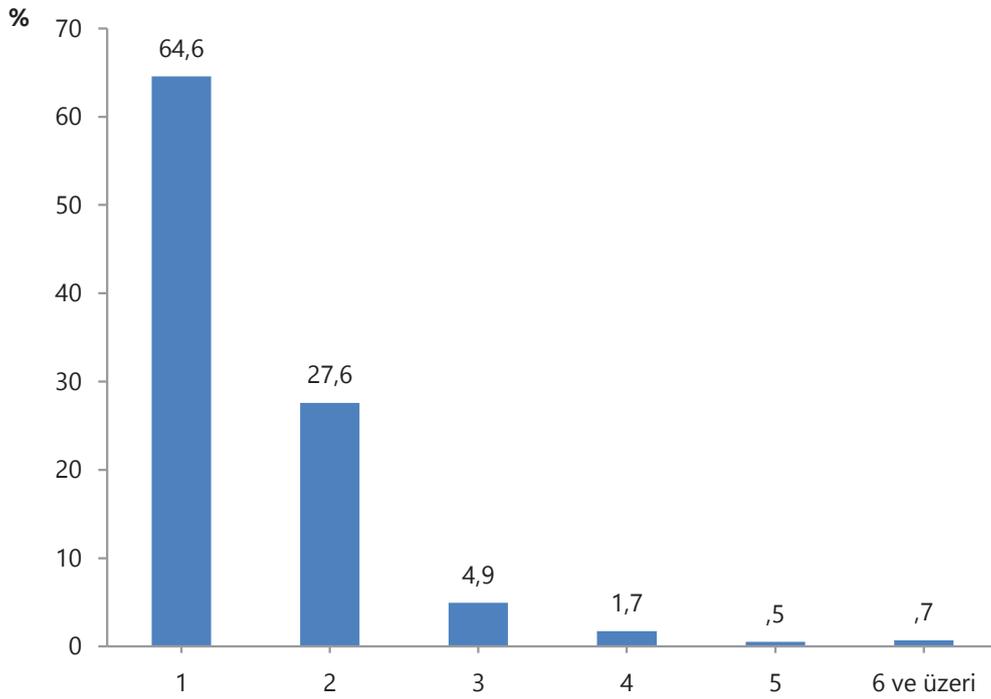
Şekil 9: Hanedeki Çocuk Sayısı

12 Gaziantep'teki Suriyeliler

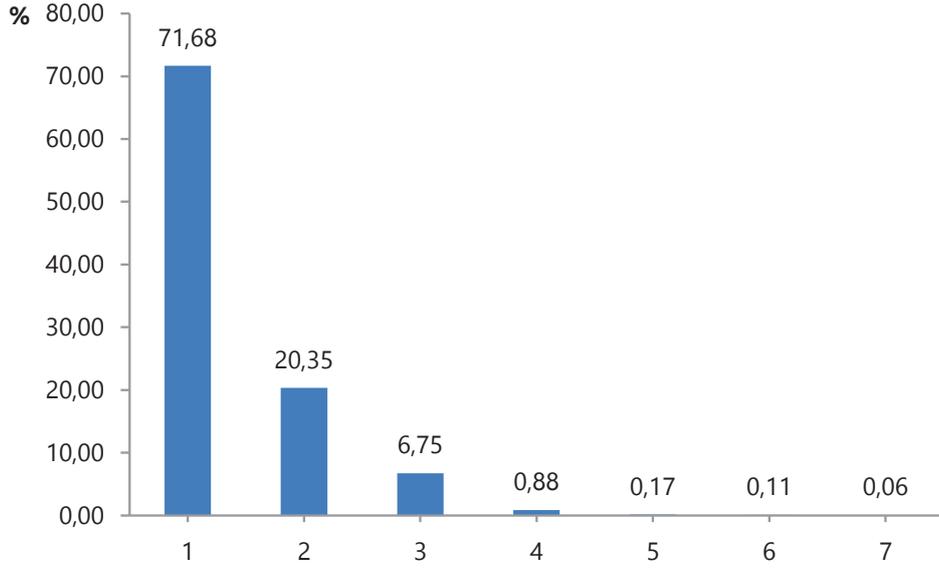
Hanelerde bulunan yahut görüştüğümüz kişilerin ortalama çocuk sayısı 4,2'dir. Bu oran bölge ortalama oranına (4) yakın, Türkiye geneli oranlarından (2) yüksektir.

Şekil 10: Türkiye'de Doğan Çocuğu Olan Aileler

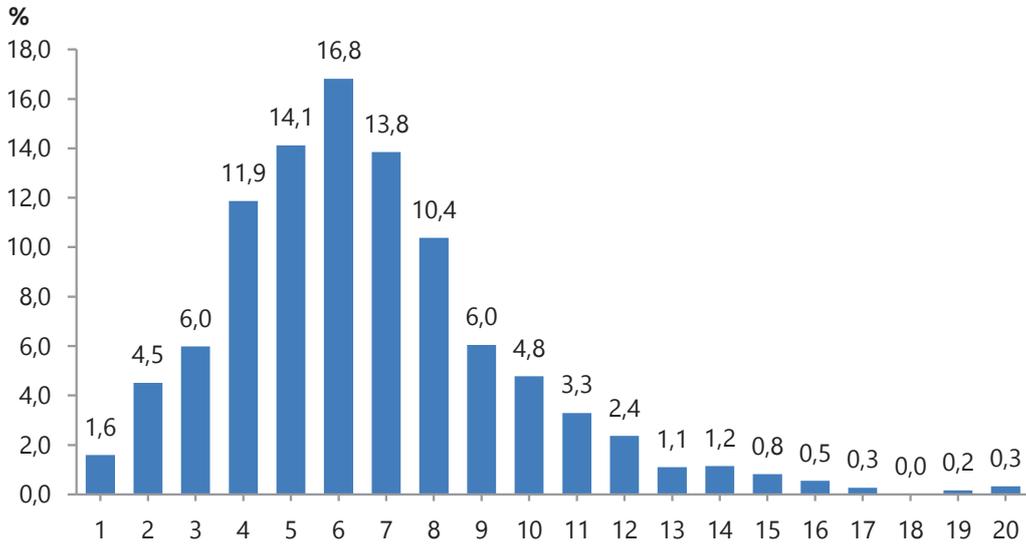

Şekil 11: Hanede Türkiye'de Doğan Çocuk Sayısı

Şekil 12: Her Hanede Yaşayan Aile Sayısı

Görüşme yapılan yaklaşık %30 hanede birden fazla aile bir arada yaşıyor. Bu da Suriyeli nüfusun yaşadığı zor koşullar hakkında bize bir fikir veriyor.

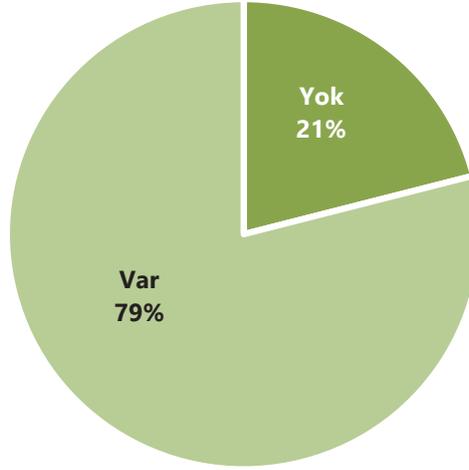

Şekil 13: Hanede Yaşayan Kişi Sayısı

Yine aynı doğrultuda ilerlediğimizde, bir hanede yaşayan ortalama kişi sayısı 6,6'dır. Bu da Suriyelilerin hane büyüklüğünün

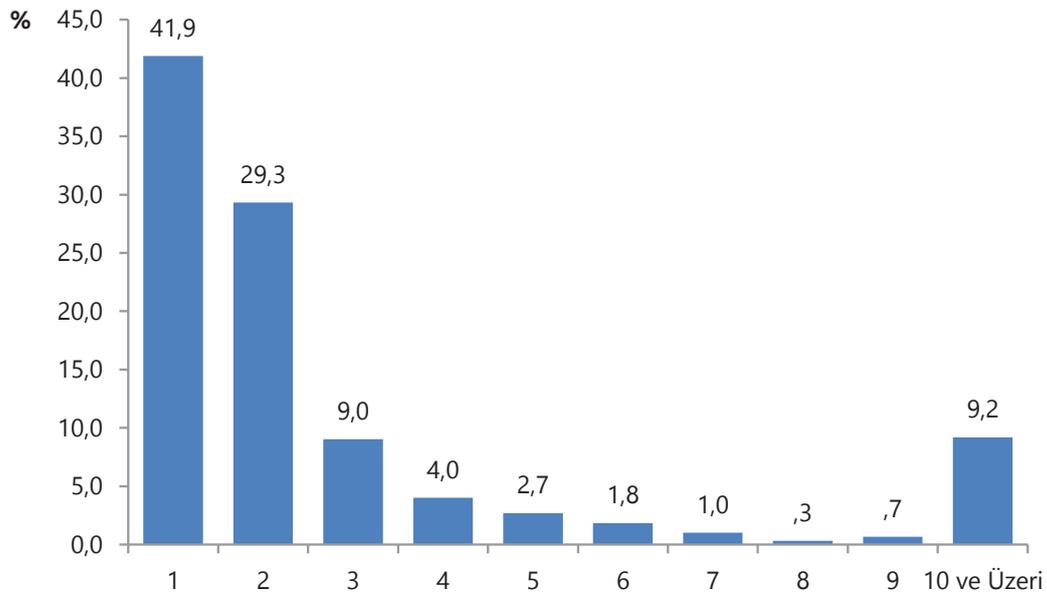
14 Gaziantep'teki Suriyeliler

TÜİK 2017 verilerine göre Türkiye ortalaması olan 3,4'ün neredeyse iki katı olduğunu göstermektedir.

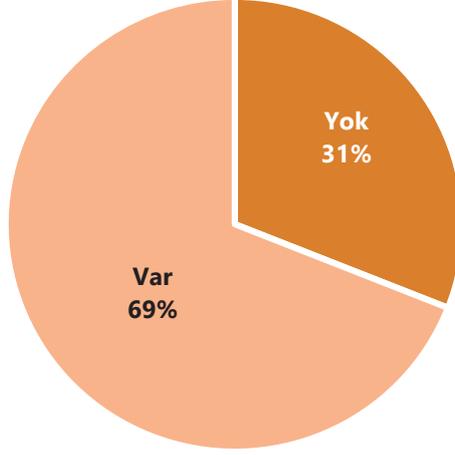
Şekil 14: Gaziantep'te Yaşayan Akrabalar

Suriyeli yaklaşık her dört aileden üçünün en az bir akrabası Gaziantep'te yaşıyor. Bu, Suriyeli nüfusun hem geleneksel dayanışma örüntülerini, hem de birbirine yakın yerlerden geldiğini göstermektedir.

Şekil 15: Gaziantep'te Yaşayan Akraba Sayısı

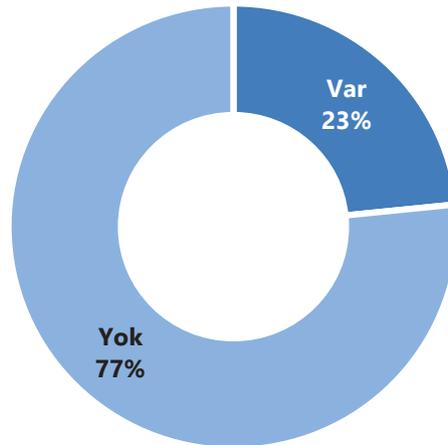
Gaziantep'teki Suriyelilerin yaklaşık % 80'inin Gaziantep'te akrabası bulunmaktadır. Akraba sayısı 1 ila 4 arasında olan Suriyelilerin oranı %85'tir.

Şekil 16: Gaziantep Dışında Yaşayan Akraba

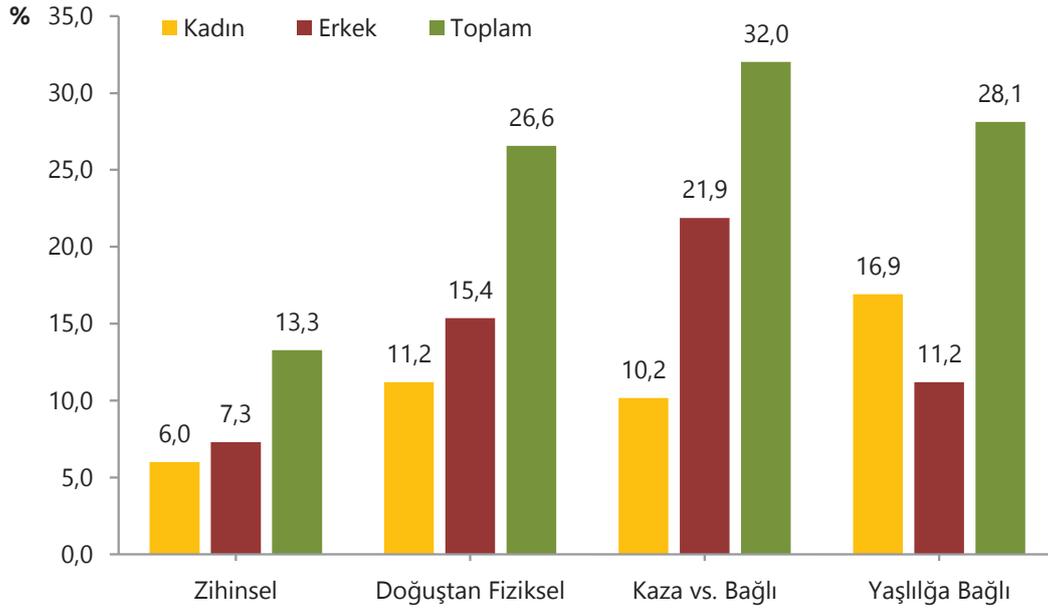
Benzer şekilde Suriyelilerin yaklaşık % 70'inin Gaziantep dışında da yaşayan akrabaları bulunuyor.

ENGELLİLİK

Şekil 17: Engelli Birey Bulunan Aileler

16 Gaziantep'teki Suriyeliler

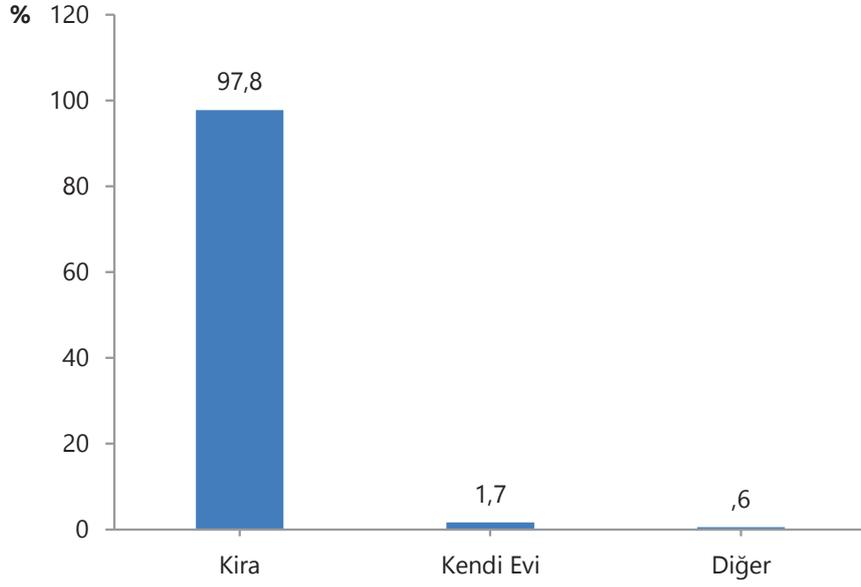

Şekil 18: Engellilik Durumuna Göre Engelli Oranı

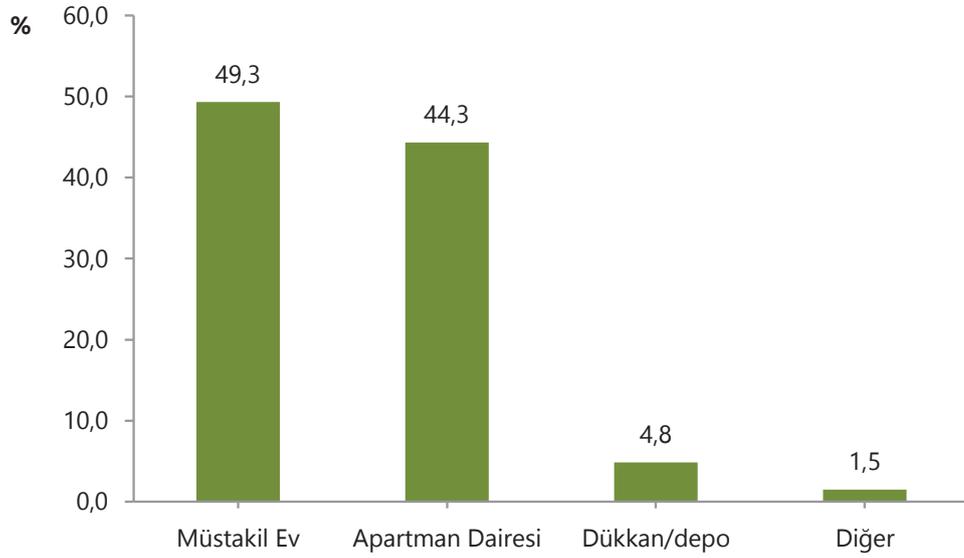
Gaziantep'te yaşayan Suriyeliler arasında engelli bireylere ilişkin veriler Suriyelilerin göç etmeden önceki yaşam koşullarına ait önemli ipuçları sunmaktadır. Savaş ve şiddet sarmalının içinden gelen bir nüfus düşünüldüğünde, yaralanma, uzuv kaybı vs. gibi sebeplere bağlı engellilik türlerinin yüksek çıkması beklenen bir sonuçtur. BM kaynaklarına göre sıcak savaşın yaşanmakta olduğu ülkelerde engellilik oranı %25'e kadar çıkmaktadır. Sıcak savaşın sebebiyet verdiği ileri düzey yaralanmalar ve elverişsiz sağlık hizmetleri engelliliğin başlıca nedeni (%32) olarak sıralanabilir fakat bunun yanı sıra kültür, sağlık, beslenme, eğitim gibi birçok faktörün engellilik oranının artışına neden olduğu görülmektedir.

Yine, bu bulgular çerçevesinde bakıldığında %27-%40 arası doğuştan gelen, %60'ı sonradan oluşan engellilik durumlarının olduğu görülebilir. Bir diğer önemli gösterge de yaşlılığa bağlı engellilik dışında diğer tüm kategorilerde erkek engelliliğinin kadın engelliliğinden daha fazla oluşudur.

SOSYO-EKONOMİK DURUM

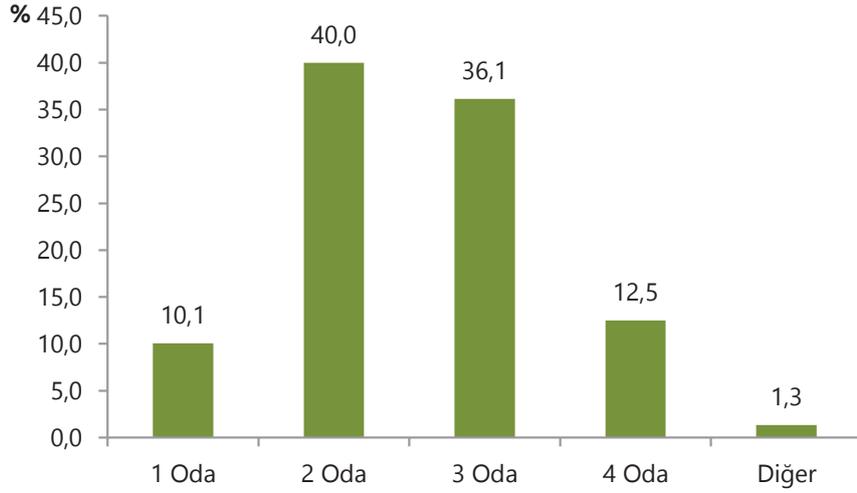

Şekil 19: Konut Durumu

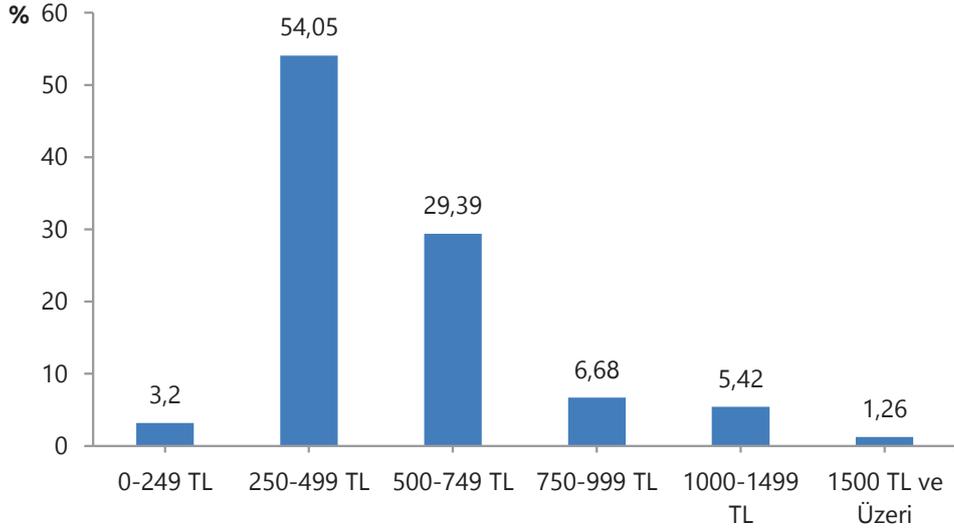
Şekil 20: Suriyelilerin Kaldıkları Konut Tipi

18 Gaziantep'teki Suriyeliler

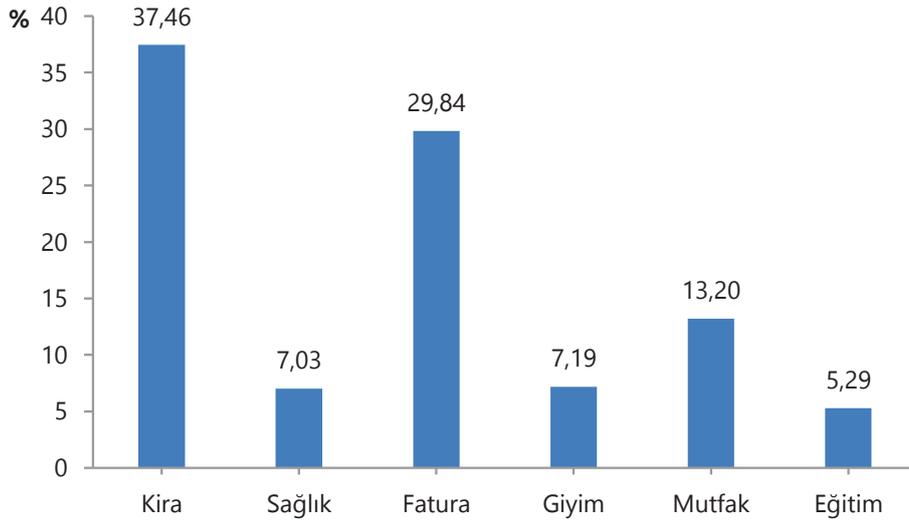
Şekil 21: Konut Büyüklüğü

Suriyeli nüfusun neredeyse tamamına yakını kirada oturmaktadır. Ve yine büyük bir çoğunluğu (%55) gecekondulu ev ya da depolarda kalmaktadır. Suriyeli nüfusun yaşadığı evlerin büyük çoğunluğu 2 veya 3 göz odalıdır. Fakat genel sınıfsal kompozisyonu gösterecek şekilde en alt gelir grubundan varsayacağımız % 10'luk kesim, -ki, bu da Gaziantep'teki yaklaşık 400 bin Suriyelinin yaklaşık 40 Binini temsil ediyor- 1 göz odalı yerlerde yaşarken, yine % 12'lik kesim 4 göz odalı evlerde kalıyor. Fakat burada dikkat edilmesi ve izah edilmesi gereken husus, 4 odalı evlerde kalan bütün ailelerin orta-üst sınıfları temsil etmeyebileceği hatta birden fazla ailenin bir hanede yaşıyor olabileceğidir. Zaten oda sayısı ile hanede yaşayan aile sayısına dikkat ettiğimizde sonuç daha net anlaşılır olmaktadır.

Şekil 22: Aylık Ortalama Kira Gideri

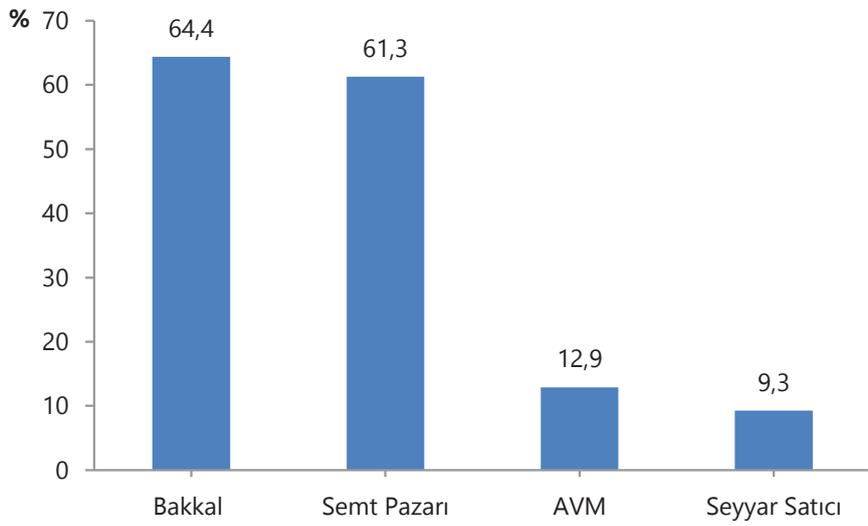
Suriyelilerin neredeyse tamamının kirada oturduğu bir durumda, bir hanenin ortalama aylık kira gideri de önemli bir kalem olmaktadır. Bu anlamda, Suriyelilerin % 57'si ayda ortalama 500 TL kira ödemektedir. Neredeyse % 99'u 1000 TL'den az kira ödüyor. Bu da bu nüfusun yaşadığı koşulları daha da belirginleştiriyor.

Şekil 23: Aile Gideri

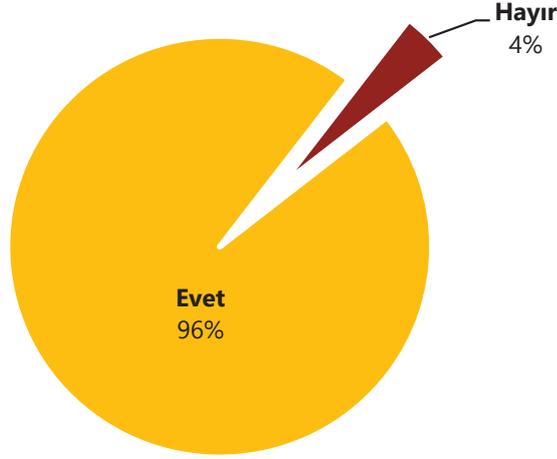
20 Gaziantep'teki Suriyeliler

Tablodan da anlaşılacağı üzere, Gaziantep'teki Suriyelilerin en çok zorlandıkları gider, kira ve fatura ödemeleridir (elektrik, su, ısınma vs.). Eğitim harcamalarının bütçeyi en az zorlayan kalem olması, bu harcamaların, zaten zor koşullarda yaşayan Suriyelilerin birinci önceliği olmamasından ileri gelmektedir. Diğer bir etken de, aşağıdaki grafiklerde de görüleceği üzere, çocukların devlet okullarına gitmesi ve özel okullara giden Suriyeli çocuk sayısının çok minimum düzeyde kalmasıdır.

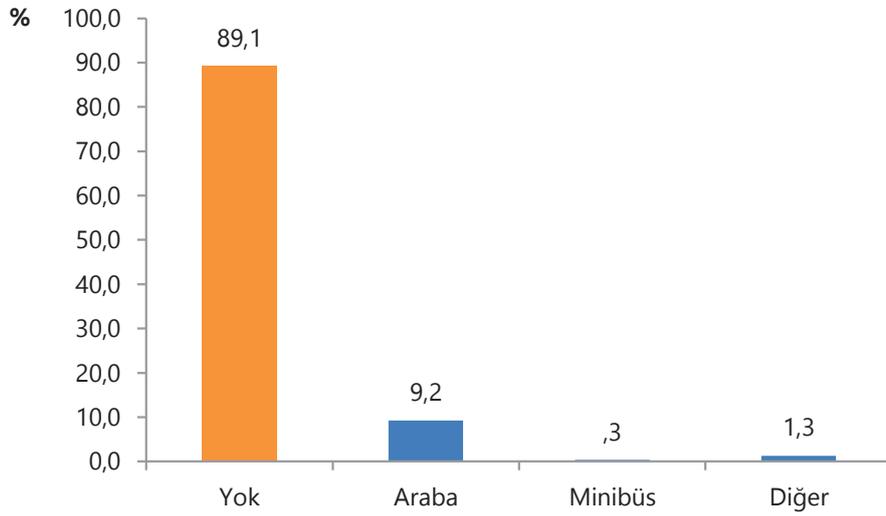
Şekil 24: Günlük Alışverişler İçin Kullanılan Mekânlar

Suriyelilerin, özellikle mahalle bakkalı ve semt pazarlarını tercih etmeleriyle sosyo-kültürel durumları arasında bir korelasyonun olduğu göze çarpmaktadır. Zira AVM'lerin az yer tutmasıyla gelir arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmektedir.

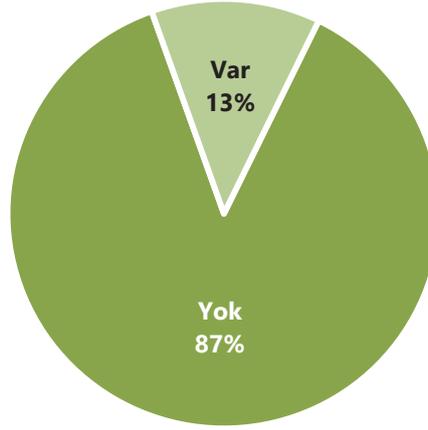
Şekil 25: Suriye'ye Özgü Yerel Ürünlerin Erişilebilirliği

Gaziantep'te Suriyelilerin oluşturduğu bir ürün tedarik sisteminin varlığı da göze çarpmaktadır ya da Suriyeli nüfusun kendi ticari ağlarını (fazla büyük hacimli olmasa da özellikle temel tüketim maddelerinde) oluşturduğu söylenebilir.

Şekil 26: Araç Sahipliği

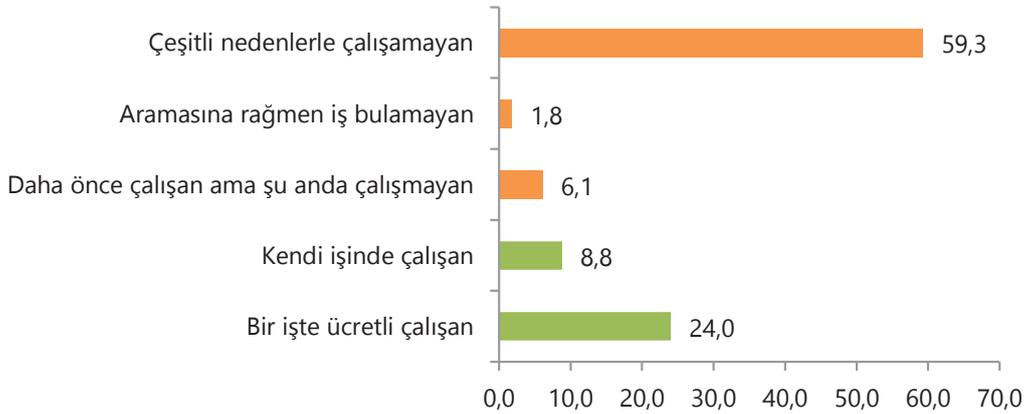
Beklenildiği gibi, Suriyeli nüfusta araç sahipliği minimum düzeydedir. Binek araba sahipliğinin de çok düşük oranda olduğunu belirtmekte yarar var.

Şekil 27: Uzmanlık Sertifikası ya da Diploma Sahipliği

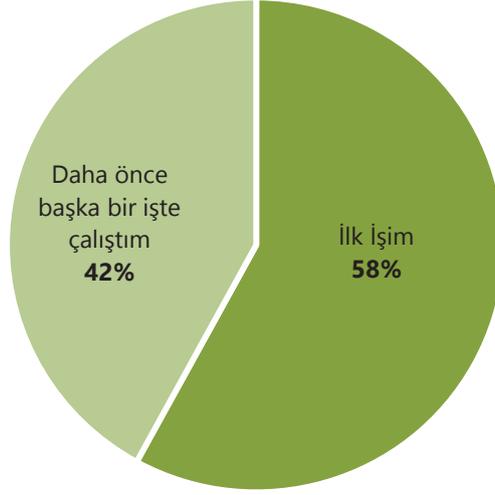
Suriyeli nüfusun, özellikle de alt gelir düzeyindeki nüfusun, yaklaşık % 88'inin herhangi bir diplomaya sahip olmadığı ifade edilmiştir.

İŞ VE ÇALIŞMA İLİŞKİLERİ

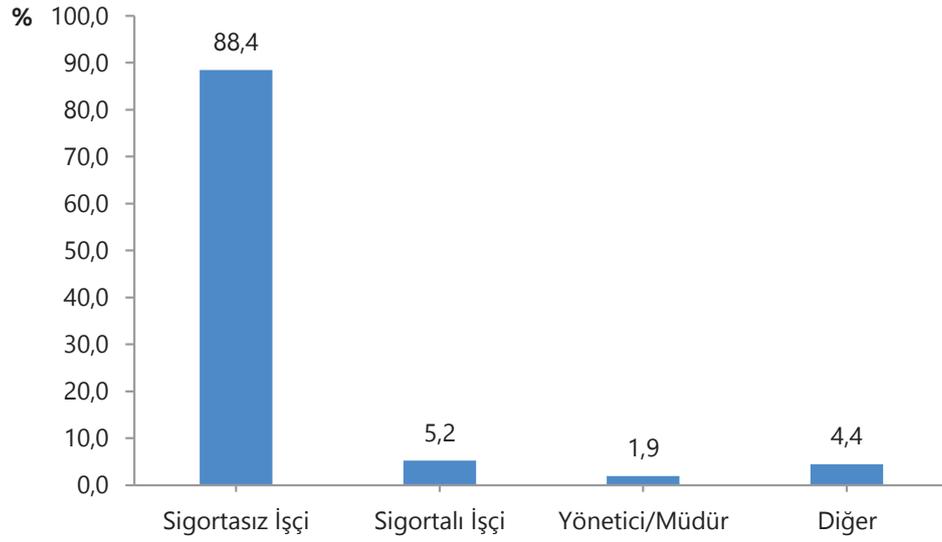

Şekil 28: Çalışma/İş Durumu

Görüldüğü gibi, görüştüğümüz kişilerin büyük bir kısmı, türlü nedenlerden dolayı çalışma hayatının dışındadır. Sadece 4'te 1'inin bir işte çalışması ayrıca dikkate alınması gereken bir husus olarak karşımıza çıkmaktadır.

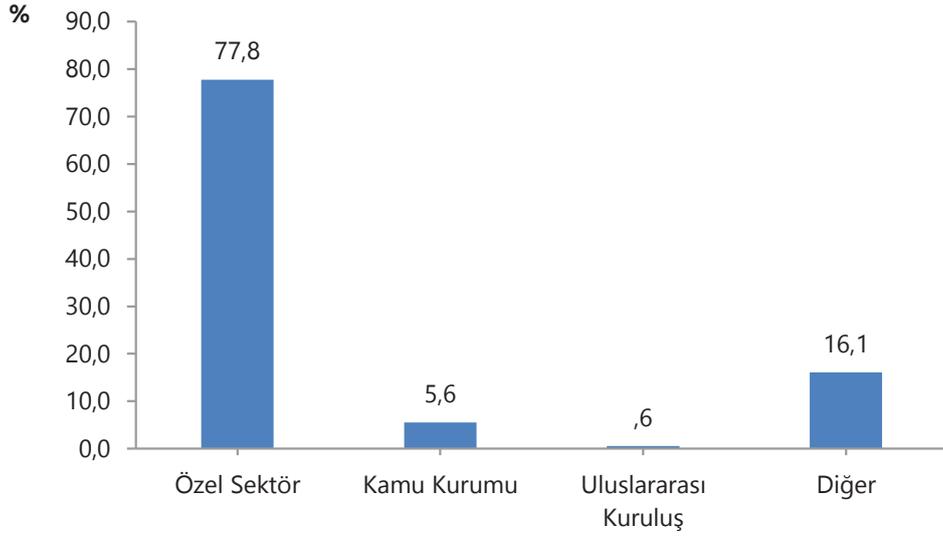

Şekil 29: Türkiye’de Çalışma Durumu

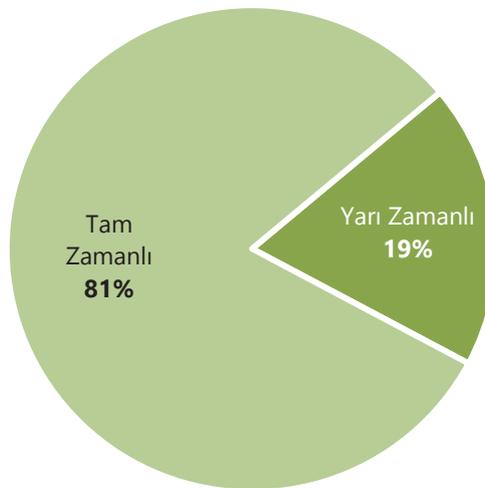
Şekil 30: Çalışanların İşteki Pozisyonları

24 Gaziantep'teki Suriyeliler

Şekil 31: Çalıştıkları Sektör

Görüşülenlerin % 5,6'sı kamu kurumlarında, % 0,6'sı uluslararası kuruluşlarda, % 16'sı diğer sektörlerde, % 77,8 gibi büyük bir çoğunluğu ise, özel sektörde çalıştıklarını belirtmişlerdir. Kamu kurum çalışanı olmak, belirli "sözleşmeli çalışma" durumları hariç; "vatandaşlık" temelli olduğu için, katılımcıların çalışma alanlarının özel sektör ağırlıklı olması doğal ve beklenen bir durumdur. Bu durum, aynı zamanda kentteki "özel" çalışma alanına önemli bir işgücü (emek) girdisinin olduğu anlamına gelmektedir.

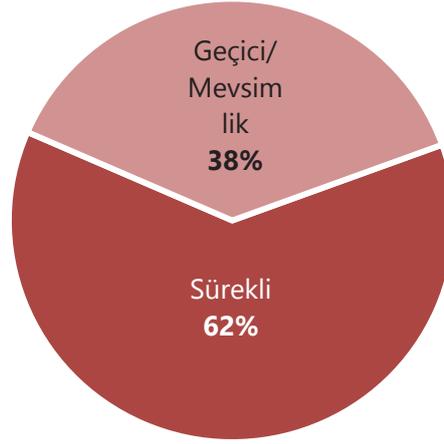

Şekil 32: İş Şekli

Katılımcıların % 18,9'u yarı zamanlı, % 81,1'i ise tam zamanlı bir şekilde çalıştıklarını belirtmiştir. Bu durum, Suriyeli nüfusun kentin çalışma hayatının bir parçası haline geldiğini göstermektedir.

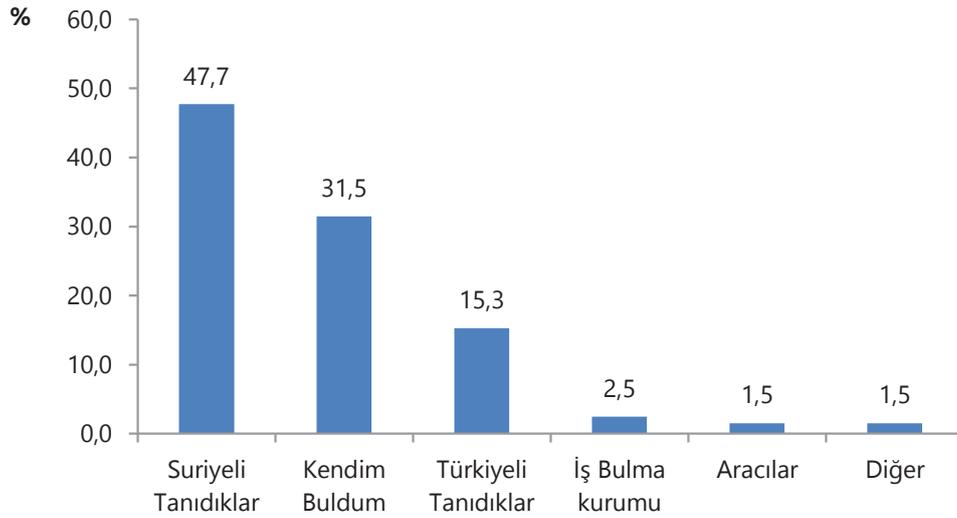

Fotoğraf: Kemal Vural Tarlan

Şekil 33: İş Süresi

Katılımcıların % 37,9'u geçici/mevsimlik işlerde, % 62,1'i ise sürekli işlerde çalıştıklarını belirtmiştir. Bir önceki grafikte uyumlu olarak Suriyeli nüfusun kentin çalışma hayatında yer edindiği görülmektedir.

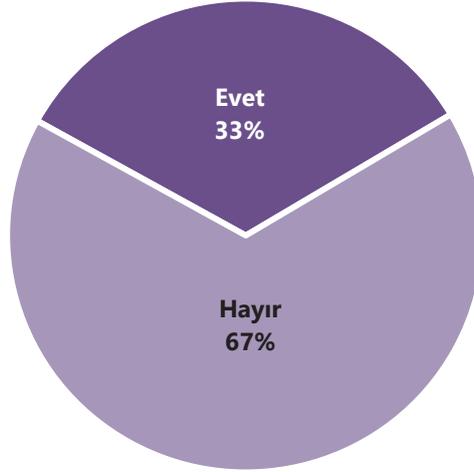

Şekil 34: İş Bulma Kanalları

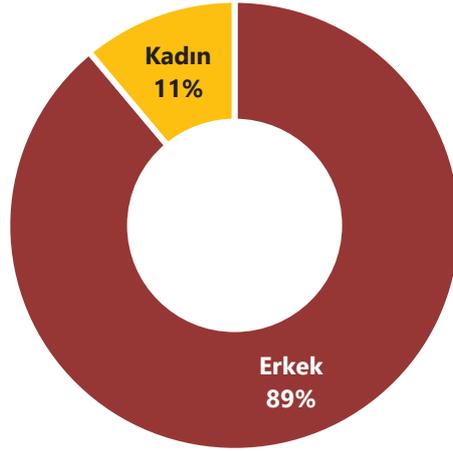
İş ve çalışmaya dair veriler, çok net bir biçimde Suriyelilerin özel sektörde istihdam edildiğini, yarıya yakınının Gaziantep'te birden fazla işe girip çıktığını gösteriyor. İş bulmada bir Suriyeli iş-ağının (network) oluşması, bu tür göç ve mültecilik

deneyimlerinde sıkça karşılaşılan bir durumdur. Fakat özellikle dikkat edilmesi gereken husus, bu oranın tüm Suriyelilerle değil, sadece çalışma çağında olan Suriyelilerle ilgili olmasıdır. Diğer bir net sonuç da, Gaziantep'teki Suriyeli nüfusun kayıtlı istihdam dışında yoğunlaşmasıdır.

Görüşmeye katılanların % 47,7'si Suriyeli tanıdıkları aracılığıyla, % 15,3'ü Türkiyeli tanıdıkları aracılığıyla, % 31,5'i ise doğrudan kendi çabalarıyla iş bulduklarını belirtmişlerdir. En yüksek iş bulma şeklinin, "Suriyeli tanıdıklar" aracılığıyla olması, tipik bir "göç dayanışmasının" olduğunu göstermekteyken; "Türkiyeli tanıdıklar" aracılığıyla ve "kendi çabalarıyla" iş bulma oranlarının görece yüksek olması, Suriyeli çalışan nüfusun, geçen süre zarfında kentteki çalışma ilişkilerinin içerisine ne düzeyde girebildiklerini de göstermektedir.

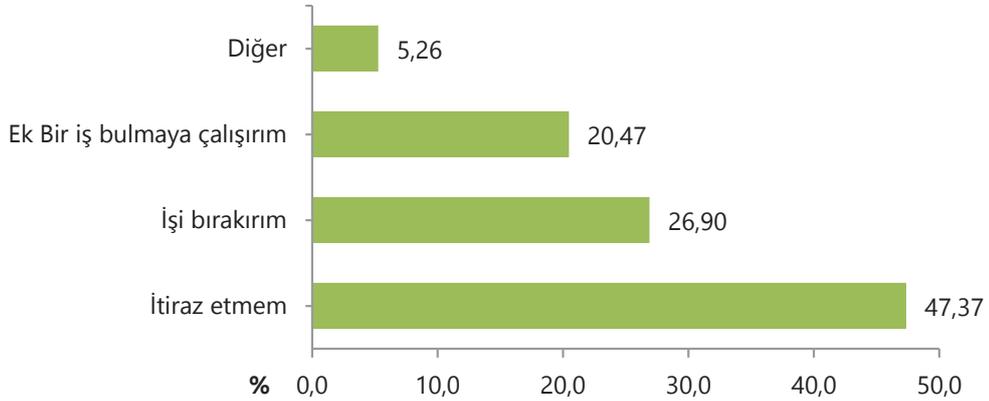

Şekil 35: Ücret Konusunda Pazarlık Yapma Durumu

Şekil 36: Ücret Konusunda Pazarlık Yapanların Cinsiyet Dağılımı

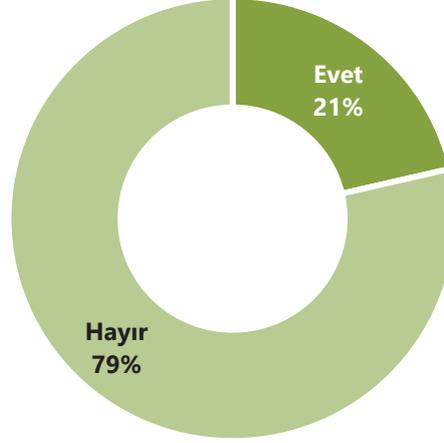
Görüşmeye katılanların % 33'ü iş başvurusunda, ücret konusunda işverenle pazarlık yaptığını belirtirken; % 67'si pazarlık yapmadığını belirtmiştir. Bu durum, göçle gelen Suriyeli nüfusun büyük bir kısmı açısından iş başvurusu yapmanın, "başka bir ülkede tutunabilmenin" birincil etken olduğunu gösterirken; azımsanmayacak oranda bir nüfusun ise kentte "alternatif arayış" ağına sahip olabildiğini de göstermektedir.

Şekil 37: Ücret Anlaşmazlığında Bireyin Alacağı Tutum

Ücreti yetersiz bulma halinde, görüşülenlerin % 20,5'i ek iş arayacağını, % 47,4'ü itiraz etmeyeceğini, % 26,9'u ise işi bırakacağını belirtmiştir. Bu durum, bir önceki grafikte uyumlu bir şekilde önemli bir kesim için "tutunabilmenin" temel etken

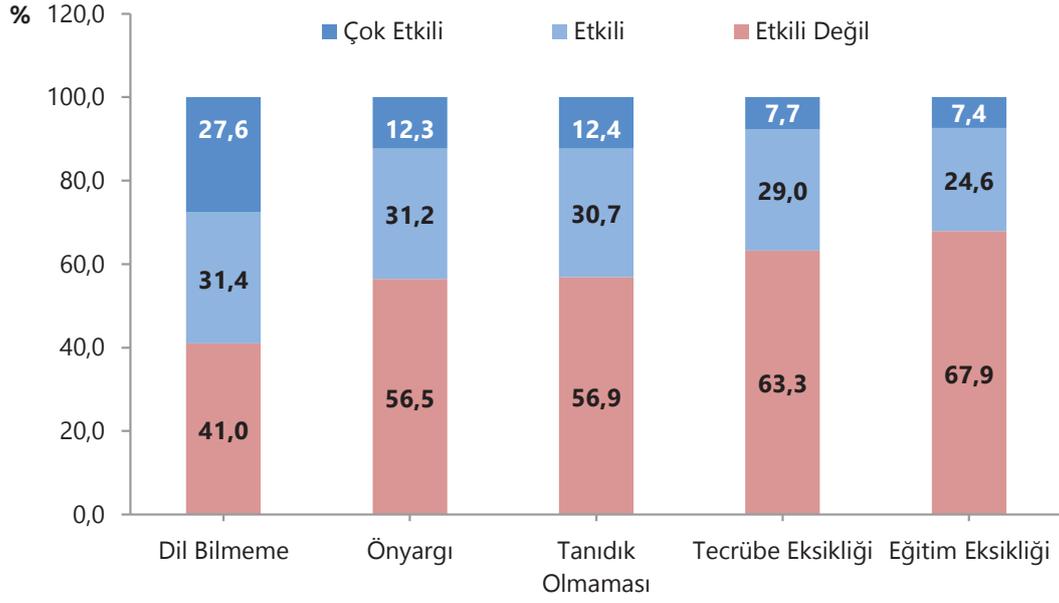
olduğunu gösterirken, belirli bir kesim içinse alternatiflerin olabildiğini göstermektedir.

Şekil 38: İşverenle Münakaşa Durumu

Görüşmeye katılanların % 78,6'sı işvereniyle münakaşa etmediğini belirtirken; % 21,4'ü işvereniyle münakaşa ettiğini belirtmiştir. İşverenle münakaşa etmek, göçle gelmiş olmaktan veya mülteci olmaktan bağımsız olarak, çalışanların kaçındığı/kaçınacağı bir durumdur. Bu açıdan işvereniyle münakaşa eden Suriyeli çalışanların oranının oldukça yüksek olduğu söylenebilir. Bu ise yine belirli bir Suriyeli nüfusun alternatif iş bulma ağına sahip olduklarını göstermektedir.

30 Gaziantep'teki Suriyeliler

Şekil 39: İş Bulmayı Zorlaştıran Faktörler

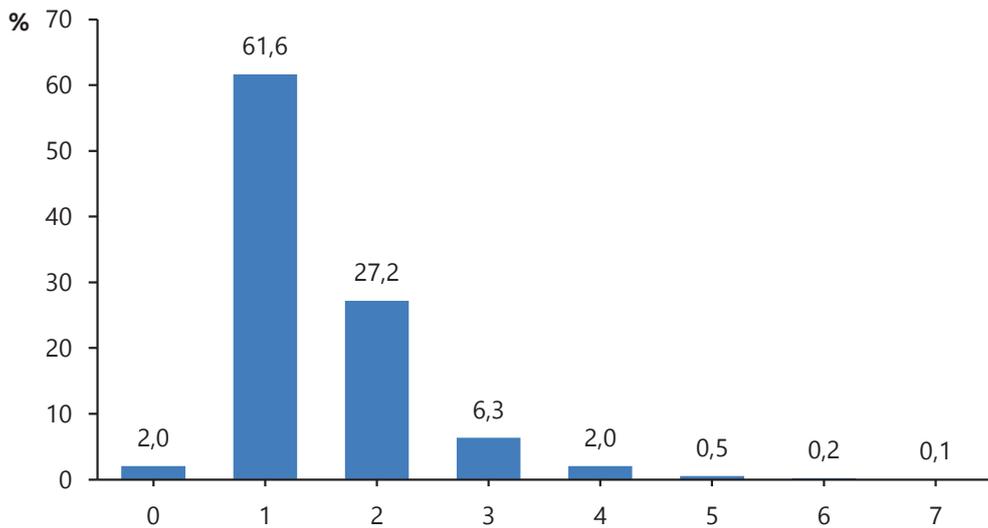
Görüşmeye katılanların % 41'i iş bulma bağlamında dil (Türkçe) bilmenin etkili olmadığını, % 31,4'ü etkili olduğunu, % 27,6'sı çok etkili olduğunu belirtmiştir. Uluslararası göçlerde iş bulabilmek açısından göç edilen ülkede konuşulan dili bilmenin büyük bir etkiye sahip olduğu açıktır. Nitekim katılımcıların büyük bir çoğunluğu, dilin etkili olduğunu belirtmiştir. Fakat % 41 gibi önemli bir oranın, iş bulma bağlamında dilin etkili olmadığını belirttiği görülmektedir. Bu durum, iki farklı gerekçeyle açıklanabilir. Birincisi, göçle gelen nüfusun büyük olması ve kentte yaşam süresinin uzaması neticesinde bir "göç dayanışmasının" oluşması; ikincisi ise çalışan Suriyeli nüfusun büyük bir çoğunluğunun dil bilmeyi gerektirmeyen işlerde (beden işçiliği gibi) çalışmasıdır.

Görüşmeye katılanların % 56,5'i iş bulma konusunda Türkiye'de Suriyelilere karşı önyargının etkili olmadığını belirtirken % 31,2'si etkili olduğunu, % 12,3'ü ise çok etkili olduğunu belirtmiştir. Kitlesele göç vakalarında önyargı ve ötekileştirme sıkça karşılaşılan durumlardır. Fakat bu araştırmada

önemli bir çoğunluğunu iş bulma konusunda önyargının etkili olmadığını belirttikleri görülmektedir. Bunun nedeni ise Suriyeli nüfusun, kent ekonomisi açısından daha az maliyetli bir emek potansiyeli niteliği taşımasıdır. Nitekim Suriyeli nüfusun çalışma alanlarına bakıldığında bu durumu görebilmekteyiz.

Türkiye'de iş bulma konusunda, görüşülenlerin % 63,3'ü tecrübenin etkili olmadığını, % 29 etkili olduğunu, % 7,7 ise çok etkili olduğunu belirtmişlerdir. Çoğunluğun "tecrübenin etkili olmadığını" belirtmiş olmalarının, yine Suriyeli nüfusun daha az maliyetli bir emek potansiyeli olarak kent ekonomisine eklenmesiyle ilgili olduğu söylenebilir.

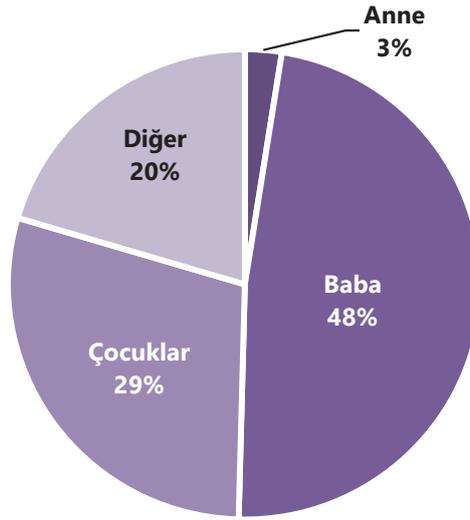
Türkiye'de iş bulma konusunda, görüşülenlerin % 67,9'u eğitimin etkili olmadığını, % 24,6'sı etkili olduğunu, % 7,4'ü ise çok etkili olduğunu belirtmiştir. % 67,9 gibi büyük bir oranın iş bulma konusunda "eğitimin etkili olmadığını" belirtmiş olmalarının, Suriyeli nüfusun eğitim gerektirmeyen iş alanlarında yine daha az maliyetli bir emek potansiyeli olarak görülmeleri ve tercih edilmeleriyle ilgili olduğu söylenebilir.

Şekil 40: Ailede Çalışan Birey Sayısı

Görüşme yapılan 1824 ailenin 1671'inde çalışan bireylerin mevcut olduğu tespit edilmiş, % 61,6'lık bir oranda ailede bir kişinin çalıştığı tespit edilmiştir. Bir kişinin üzerinde bireyin çalıştığı aileleri göz önünde bulundurulduğunda hane başına yaklaşık 1,47 kişinin çalıştığı görülecektir.

Hiçbir üyesinin çalışmadığını söyleyen aile sayısı % 2 gibi olsa da, evde çalışanın olduğuna dair bilgi sunmayan yaklaşık % 7'lik bir aile oranı mevcuttur. Buna göre ailesinde hiç bir çalışanın olmadığı aile oranının %2 ile % 9 arasında olduğu söylenebilir. Bu tür ailelerin geçimlerinin büyük bir oranda yardımlar ya da aynı hanede yaşayan diğer ailelerin bireylerince karşılandığı tahmin edilebilir.

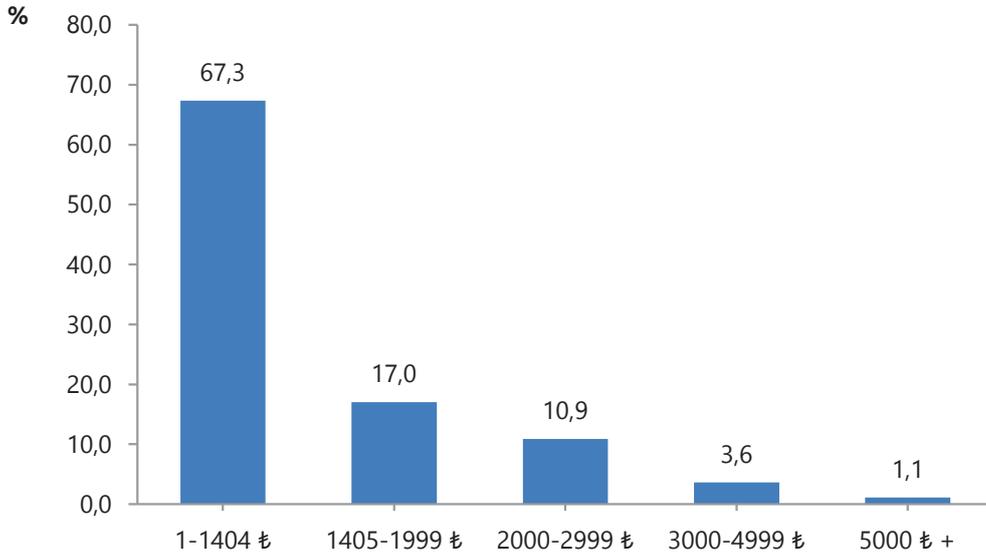

Şekil 41: Ailedeki İşgücü

Ücretli çalışma önceliğinin evin erkeğinde olduğu bütün ataerkil toplumlarda olduğu gibi Suriyelilerde de hane bütçesine en çok babanın (% 48) en az ise annenin (% 3) katkı sunduğu görülmektedir. Suriyeliler arasında kadının çalışması yerine evin çocuklarının çalışması (% 29) daha doğal karşılanmaktadır. Nitekim ankete katılan çok büyük oranda kadın, kadınların

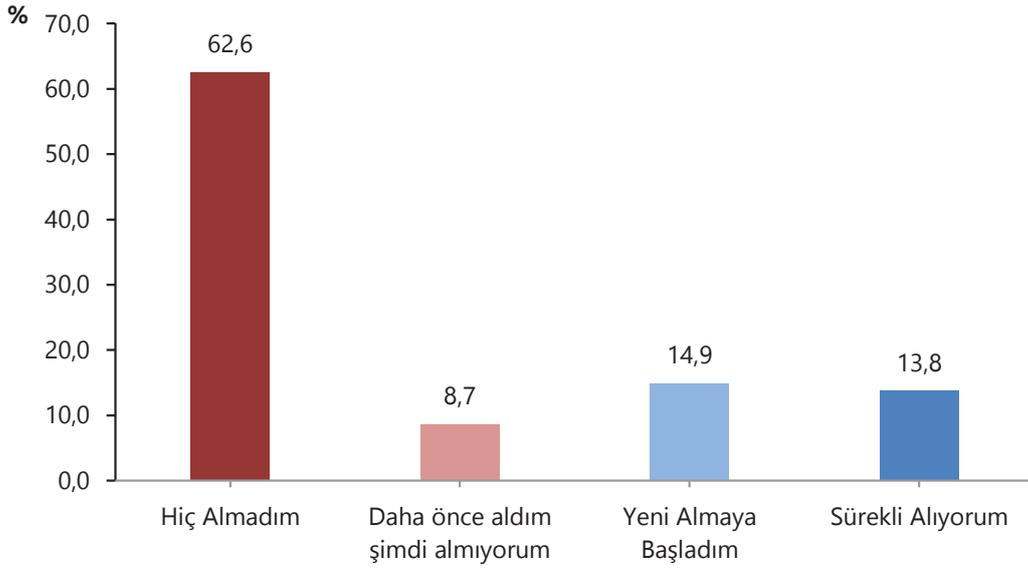
çalışmasının doğru olmadığı ya da ailenin diğer fertlerince çalışmalarına izin verilmediği için çalışmadıklarını belirtmişlerdir.

Aileler için 3. büyük gelir grubunu (% 20) ise aynı hanede yaşayan diğer ailelerin fertleri sağlamaktadır. Örnek vermek gerekirse, aynı hanede iki evli erkek kardeş birlikte kalıp, her ikisi de çocuklarıyla birlikte çalışabilmektedir. Sırf kira gibi ortak bir gideri paylaşırsalar bile iki aile için önemli bir gelir kaynağı oluşturulmuş bulunmaktadır.

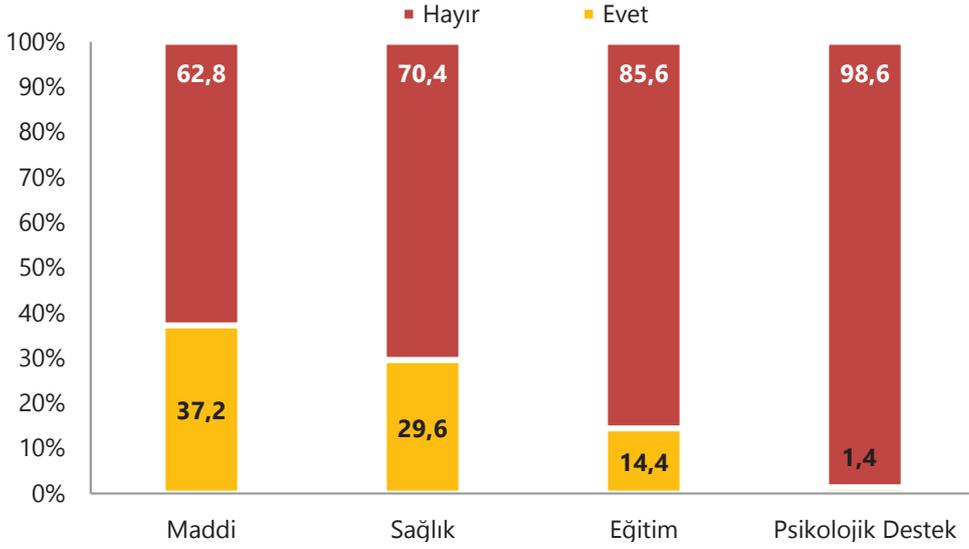
Şekil 42: Ailenin Aylık Ortalama Geliri

Ailelerin aylık ortalama geliri sorulduğunda ailelerin % 67,3'sinin asgari ücret ve altında bir gelire sahip olduğu görülmektedir. Bu tablodaki verileri çalışan birey sayısı ile karşılaştırdığımızda kabaca bir Suriyeli bireyin aylık kazancının 880 TL civarı olduğu hesaplanabilir. Ailede çalışan çocuk sayısı ve birçok kişinin sigortasız işlerde çalıştığı düşünüldüğünde bu rakam makul görünmektedir.

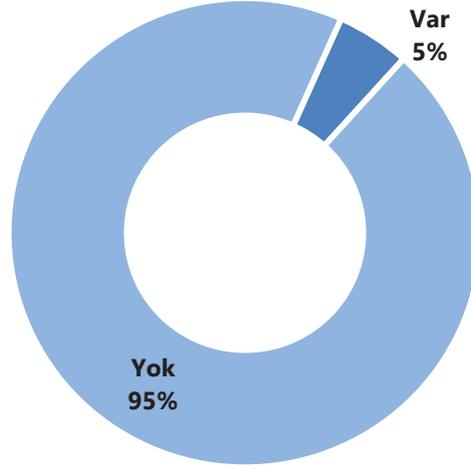
Şekil 43: Yardımlardan İstifade Etme

Herhangi bir kuruluştan yardım alıp almadıkları sorulduğunda çoğunun (% 62,6) verdiği cevap hiçbir yardım almadıkları yönünde olmuştur. Daha önce alıp sonra yardımları kesilen aile sayısı da bu orana katıldığında % 71 civarında ailenin yardım almadıkları % 29 civarında ailenin de yardımlardan yararlandığı tespit edilmiştir. Türkiye’de kamplarda yaşayan ailelere çeşitli yardımlar düzenli bir şekilde yapılırken, şehirlerde kalan ailelerin tespiti ve yardımlardan yararlanmaları daha güç olduğundan yardım alamayan aile sayısındaki oran yüksek çıkmaktadır.

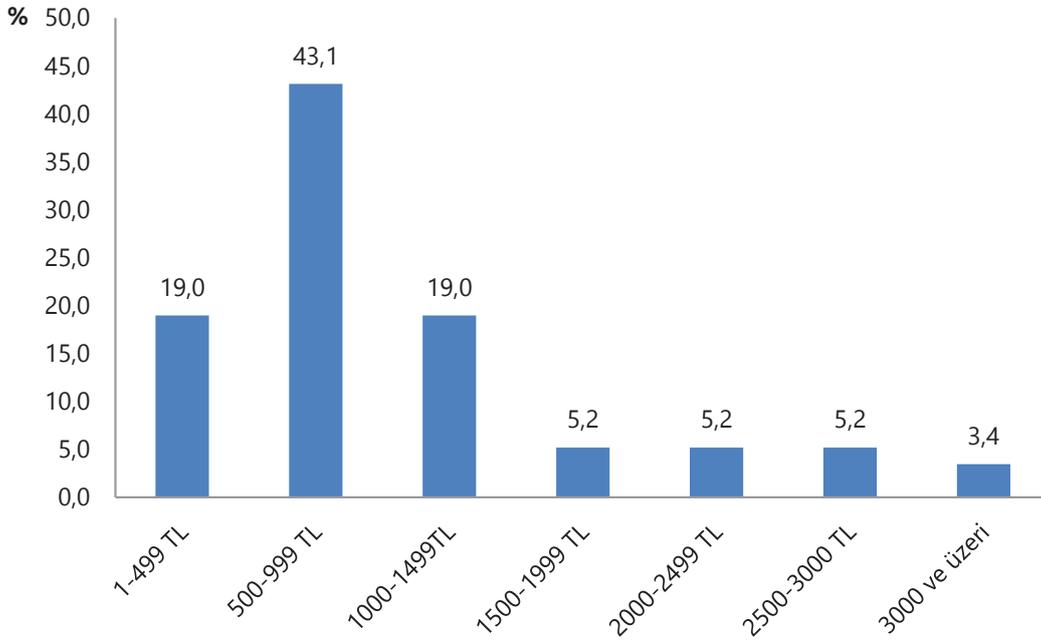

Şekil 44: Çeşitli Yardımlardan İstifade Etme Oranı

Göçmen birey ya da ailelerin ihtiyaçları düşünüldüğünde birden fazla alanda yardım gereksinimleri olduğu söylenebilir. Maddi yardım dışında sağlığa dönük ilaç ya da tedavi yardımları, eğitim destekleri veya psikolojik destek bu durumdaki bireylerin en çok ihtiyaç duydukları yardım türleridir. Ancak çok büyük bir oranda ailenin bu yardımlardan yararlanamadıkları görülmektedir. % 37,2 maddi desteklerden istifade ettiğini belirtirken, sağlıktan yaralanmış olanlar % 29,6, eğitim yardımlarına ulaşabilmiş aileler % 14,4 oranında olmuştur. Bu desteklerin büyük oranda sürekli olmadıklarını ifade etmekte yarar var. Savaş mağduru göçmenlerin belki de en çok ihtiyaç duydukları alanlardan birisi olan psikolojik desteğin ise neredeyse hiç verilmediği görülmektedir.

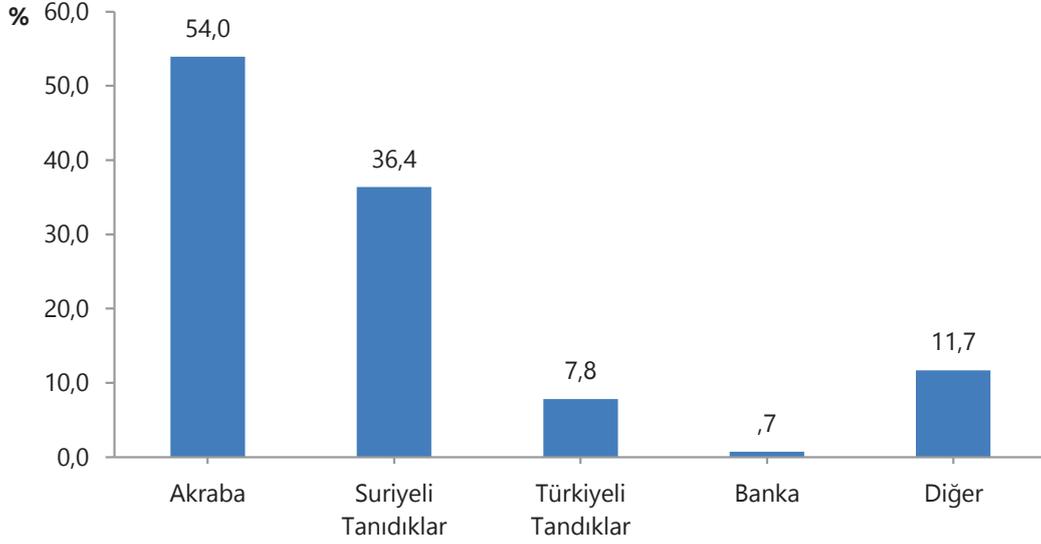
Şekil 45: Kredi Kartı Sahipliği

Şekil 46: Kredi Kartıyla Aylık Ortalama Harcama Tutarı

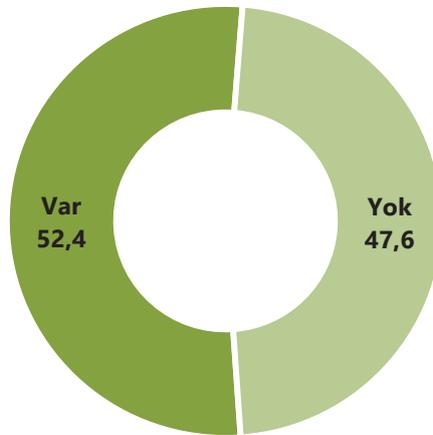
Kredi kartı olan birey sayısı yaklaşık olarak % 5 civarındadır. Bu insanların yaklaşık % 62'si aylık 1000 TL altında kredi kartı alışverişi yapmaktadır. Aylık gelir ile kredi kartı harcamaları karşılaştırıldığında % 9 civarında ailenin kredi kartı harcamalarının aylık gelirlerine yakın olduğu tespit edilmiştir. Bu da kredi kartı

borcunun, bütçeleri üzerinde ciddi bir külfet oluşturduğunu göstermektedir.

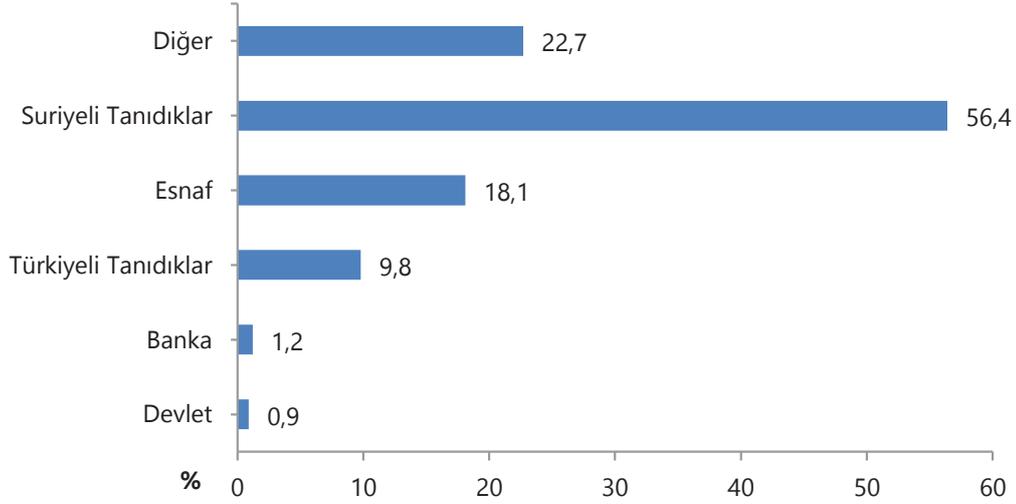

Şekil 47: Borç İstenebilecek Kaynaklar

Borçlanma durumunda Suriyeli göçmenlerin ilk başvurdukları kişiler ya akrabaları ya da Suriyeli tanıdıkları olmaktadır. Bu oran, % 90 civarındadır. Bu da aile içi dayanışma ve grup içi dayanışmanın ne kadar yüksek olduğunu göstermektedir. Genel olarak, göçmen grupları içinde bu tarz dayanışma örüntülerinin ortaya çıkması, gettolaşma ve içe kapanma olgularıyla birlikte deneyimlenen bir olgudur.

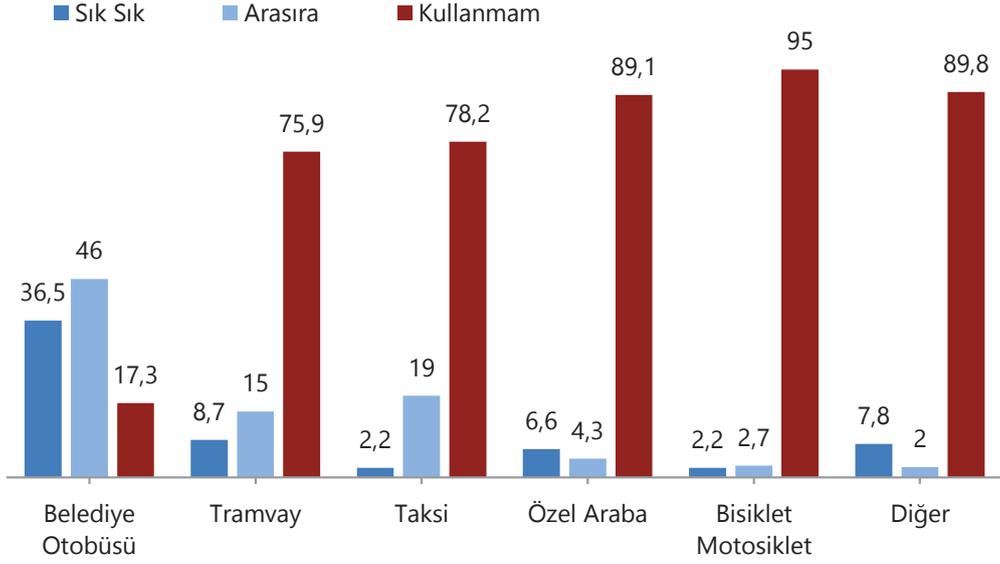

Şekil 48: Borçluluk Durumu

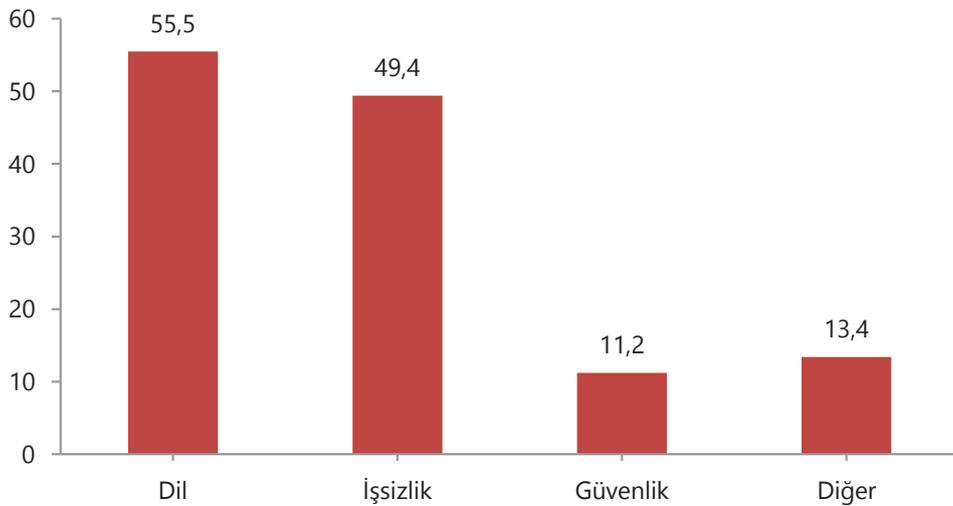
Şekil 49: Borçlanma Kaynakları

Borçlanma durumuna baktığımızda ise % 52,4 oranında ailenin borçlu olduğu görülmektedir. Kime borçlu olduğu sorulduğunda ise büyük bir çoğunluğun Suriyeli akrabalara ya da Suriyeli komşularına borçlandıkları görülmektedir. Esnafın büyük bir kısmının Suriyeli olduğu, diğer kategorisinde yer alan kişilerin de büyük çoğunluğunun aile bireyleri olduğundan hareketle, % 90'nın üzerinde kişinin Suriyelilere borçlandığı görülmektedir. Esnaf kategorisindeki % 18 civarındaki borçluluğun veresiyeyle alışverişin oluşturduğunu söylemektedir.

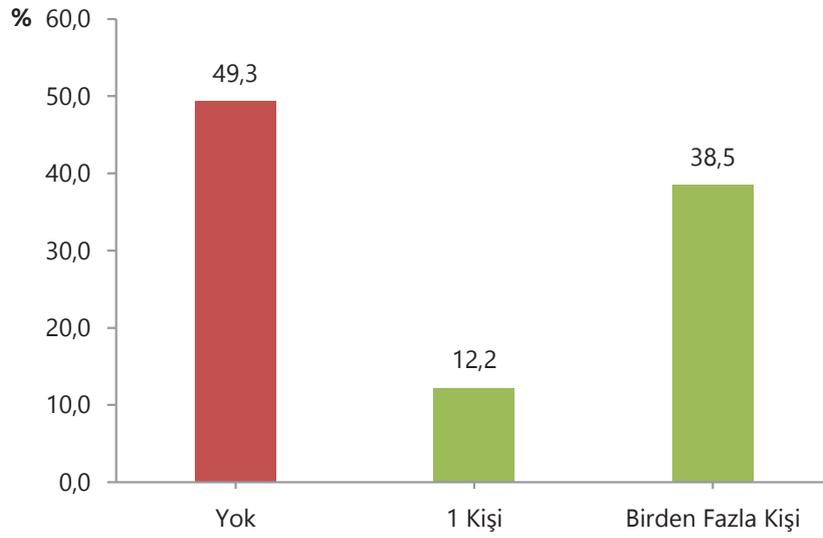
Şekil 50: Şehir İçi Ulaşımında Kullanılan Araçlar

Suriyelilerin şehir içi ulaşımında en fazla kullandıkları araç otobüstür. Hiçbir araç kullanmayanların % 3,8'i erkek olurken % 6,7'si kadındır. Genelde çocuk bakımı ve ev işlerinden sorumlu olması, kadınların kentsel kamusal alana çıkma oranlarını düşürmektedir. Bir diğer etken, yaşlılık olarak karşımıza çıkmaktadır. Zira 60 yaş üzeri insanların birçoğu bu araçları kullandıklarına dair beyanatta bulunmamışlardır.

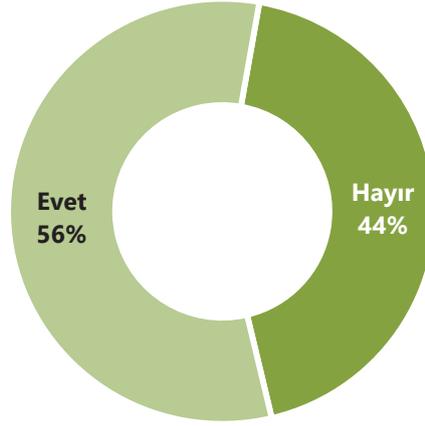
Şekil 51: Gaziantep'te En Çok Karşılaşılan Sorunlar

Suriyelilerin yaşadıkları en temel sorunların başında dil ve maddi konular gelmektedir. "Diğer" seçeneğini işaretleyenlerin büyük bir kısmının yaşadıkları en büyük sorunun ev kiralарının yüksekliğini ve kötü yaşam koşullarını belirttiğini göz önünde bulundurursak, maddi sorunların, dil sorunundan biraz daha fazla dillendirildiğini söyleyebiliriz. Güvenlik kaygısı ve ayrımcılık Suriyelilerin en az dile getirdiği sorun olsa da, % 15 civarında katılımcı bu kaygıları taşıdığını ifade etmektedir.

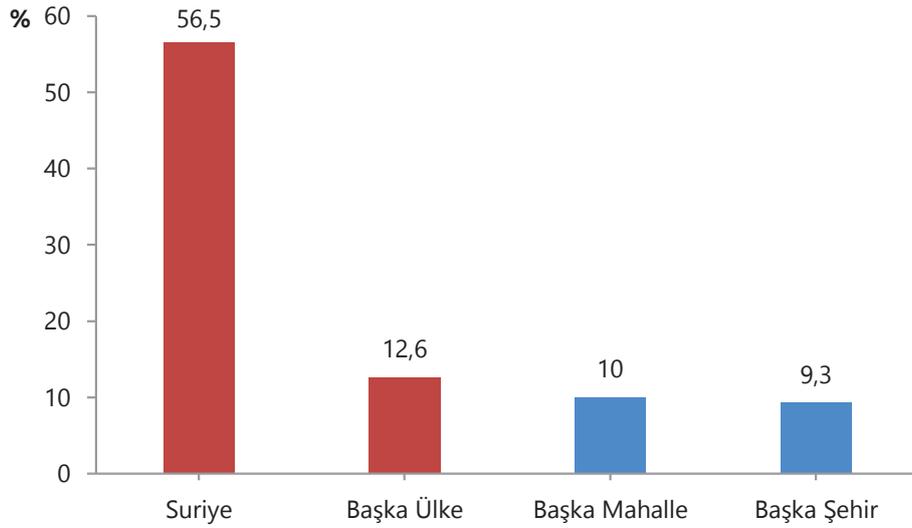
Şekil 52: Samimi Olunan Türkiyeli Arkadaş Sayısı

Suriyeliler içinde Gaziantep'liyle samimi ilişki kuranların oranı % 50,7 civarındadır. Bunların büyük bir kısmının ise birden fazla kişiyle dostluk kurduğunu görmekteyiz. % 49,3'ünün de arkadaşlık ilişkileri kuramadıklarını görüyoruz.

Şekil 53: Suriye'ye Dönme Niyeti

Gaziantep'te yaşayan Suriyelilerin Suriye'ye dönme niyetleri olup olmadıkları sorulduğunda % 56'lık bir kesim dönmek istediklerini belirtmişlerdir.

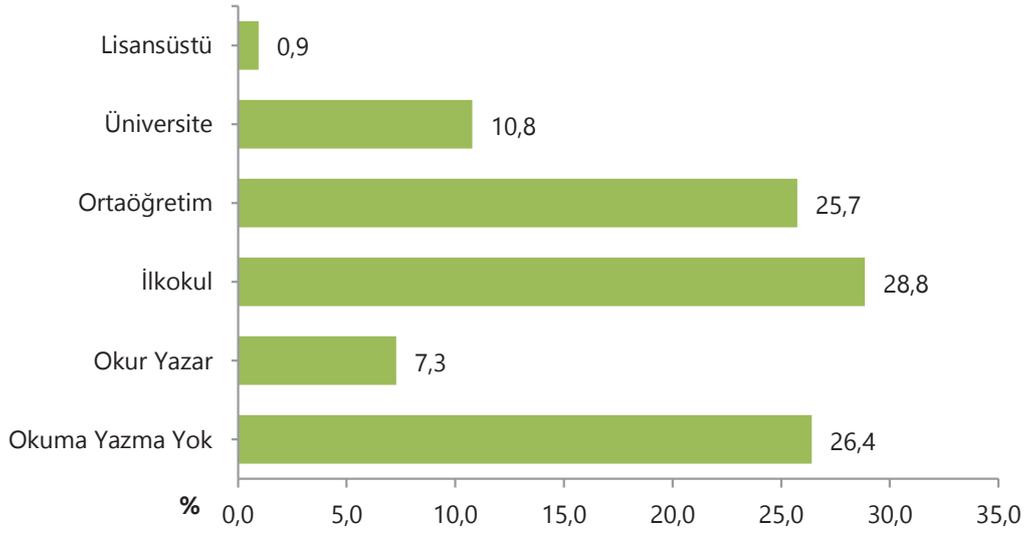
Şekil 54: Gidilmesi Düşünülen Yer

Tabii bu, Suriye'ye dönmek istemeyenlerin tamamının Türkiye'de kalmak istedikleri anlamına gelmemektedir. Nitekim dönmek istemeyenler arasında önemli bir kısım, başta Avrupa olmak üzere, başka ülkelere yerleşmek istediklerini belirtmişlerdir. Buna göre Türkiye dışına çıkmak isteyenlerin oranı % 69 civarındadır. Orana başka şehirlere göç etmek isteyenleri de

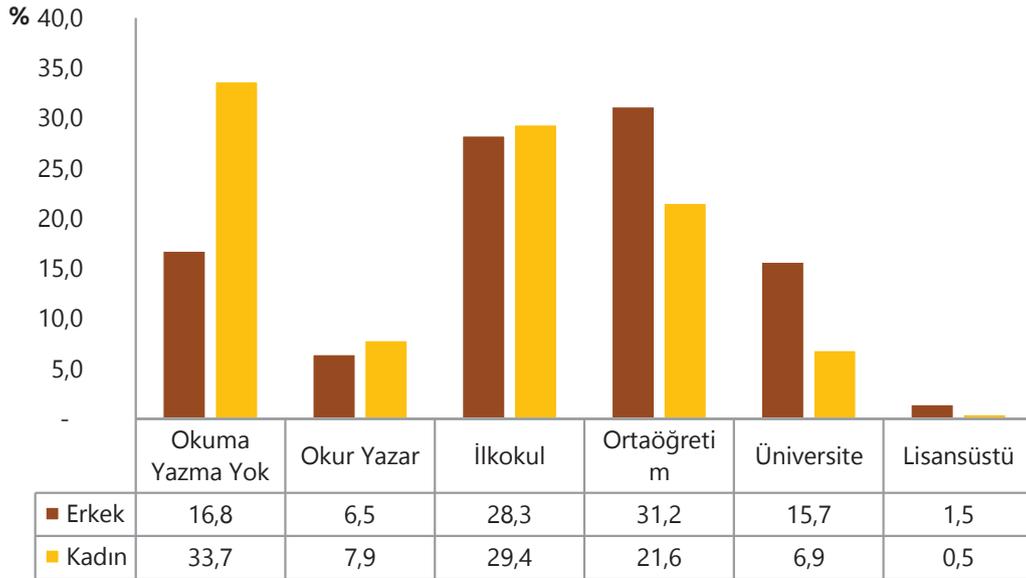
42 Gaziantep'teki Suriyeliler

katarsak, % 78,4 oranında Suriyelinin çeşitli sebeplerle Gaziantep'te yaşamak istemediklerini söyleyebiliriz.

EĞİTİM

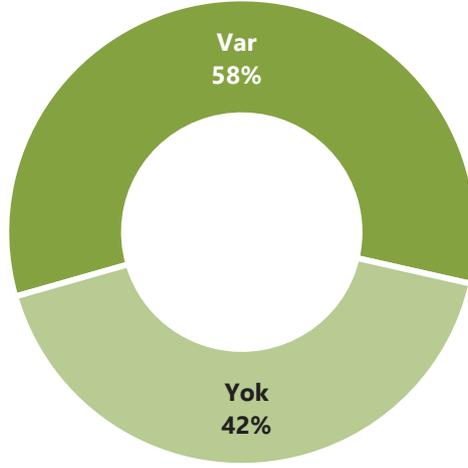

Şekil 55: Bireylerin Eğitim Düzeyi

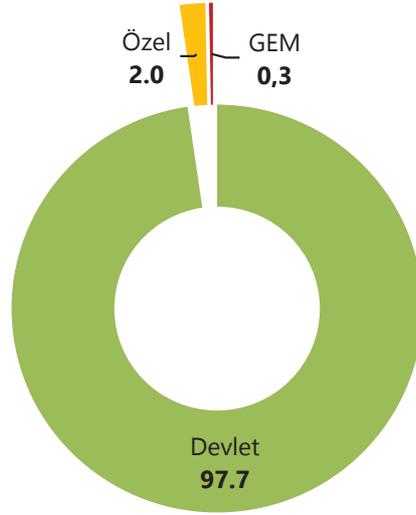
Şekil 56: Cinsiyete Göre Eğitim Düzeyi

Gaziantep'teki Suriyeli nüfusun eğitim düzeyine dair veriler ilk başta şaşırtıcı gibi gelse de Dünya Bankası'nın 2016 oranlarına yakın (% 80) durmaktadır. Araştırmada vilayet belirtilerek iç savaştan önce yaşadıkları yerler sorulduğunda, çoğunlukla "kırsal bölgeler" cevabı alınmıştır. Dolayısıyla % 26 gibi bir okur-yazar olmayan oranı şaşırtıcı değildir ve Türkiye'de Gaziantep dışında yapılan araştırmalarda da benzer sonuçlar bulunmuştur. Eğitim düzeyi değerlerinde, beklenildiği gibi cinsiyet bakımından kadınlar aleyhine bir eğri bulunmaktadır.

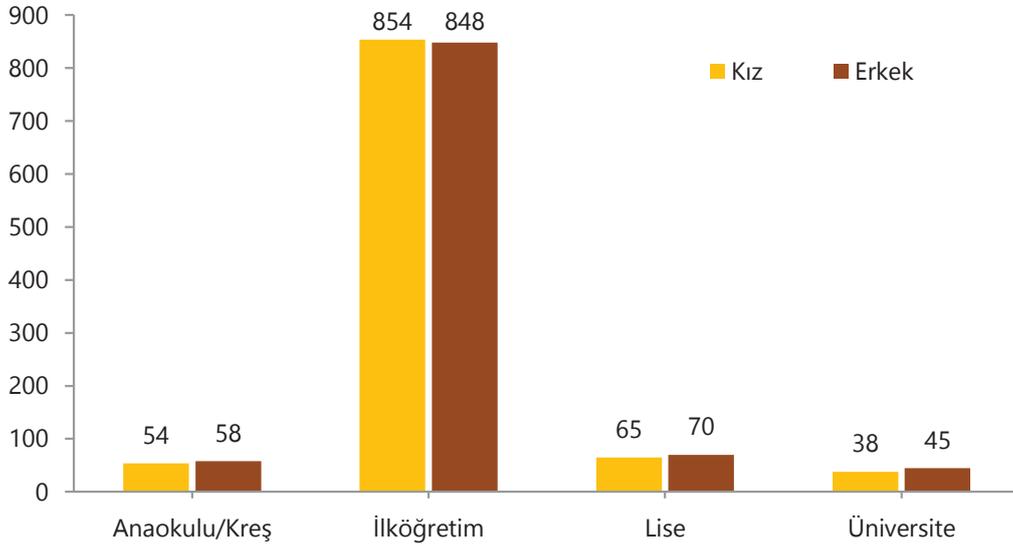
Şekil 57: Ailede Okuyan Öğrenci

Suriyeli ailelerin birçoğu çok çocuklu ailelerden oluşmaktadır. Çocuklar arasında okullaşma oranı henüz yeterli seviyede olmasa da öğrencisi olan aile oranı % 58'dir. Öğrenci sayılarını ailelere böldüğümüzde aile başına düşen öğrenci sayısının 1,2 olduğu tespit edilebilir. Bu oran kalabalık aile profilinin çok gerisindedir. Çocukların aile bütçesine katkı sunmak zorunda kalmalarının, bu durumun en önemli nedeni olduğu söylenebilir.

Şekil 58: Öğrencilerin Okullara Dağılım Oranı

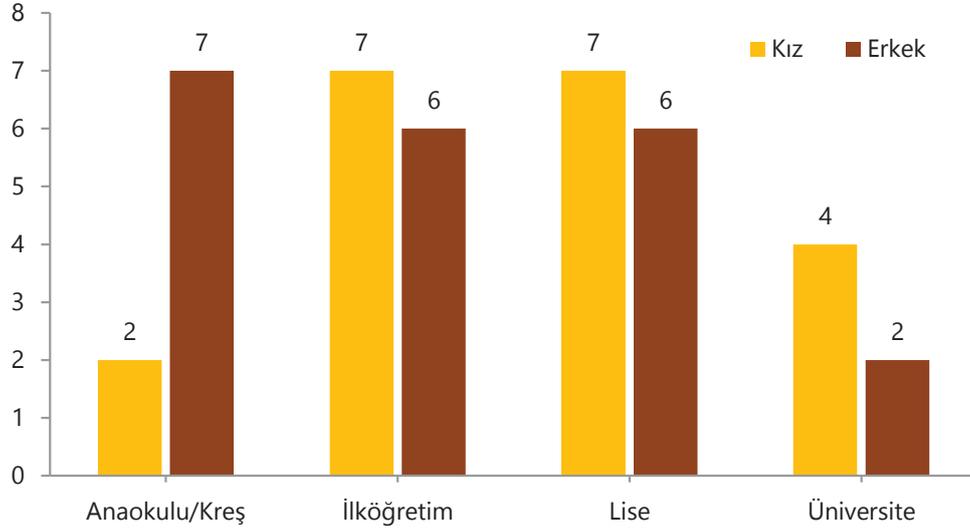
Öğrencilerin okullara dağılımını incelediğimizde, % 97,7'sinin devlet okullarında, % 2'sinin özel okullarda, % 0,3 oranında ise Suriyeliler için açılmış geçici eğitim merkezlerinde (GEM) öğrenim gördükleri tespit edilmiştir.

Şekil 59: Devlet Okullarında Okuyan Öğrenci Sayısı

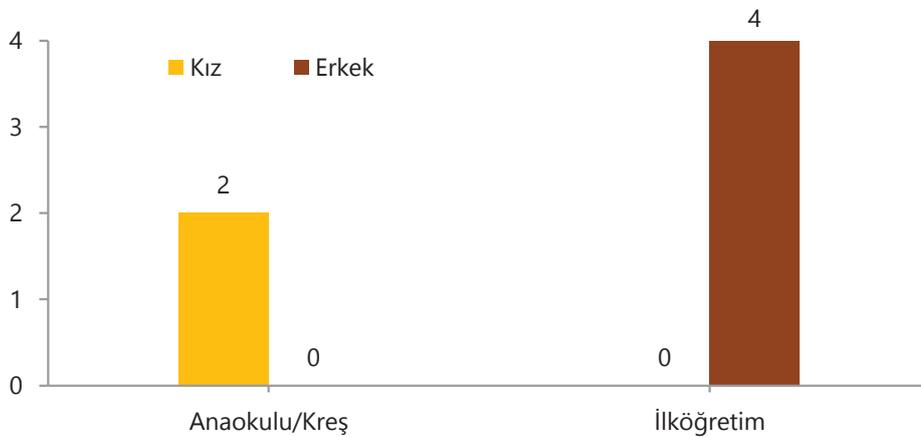
Devlet okullarında okuyan öğrencilerin derecelerini göz önünde bulundurduğumuzda, bütün eğitim kademelerinde cinsiyete göre dağılımın birbirine yakın olduğunu görmekteyiz.

Bir diğerk önemli bulgu ise ilköğretimden sonra eğitime devamdaki ciddi düşüştür.

Şekil 60: Özel Okullarda Okuyan Öğrenci Sayısı

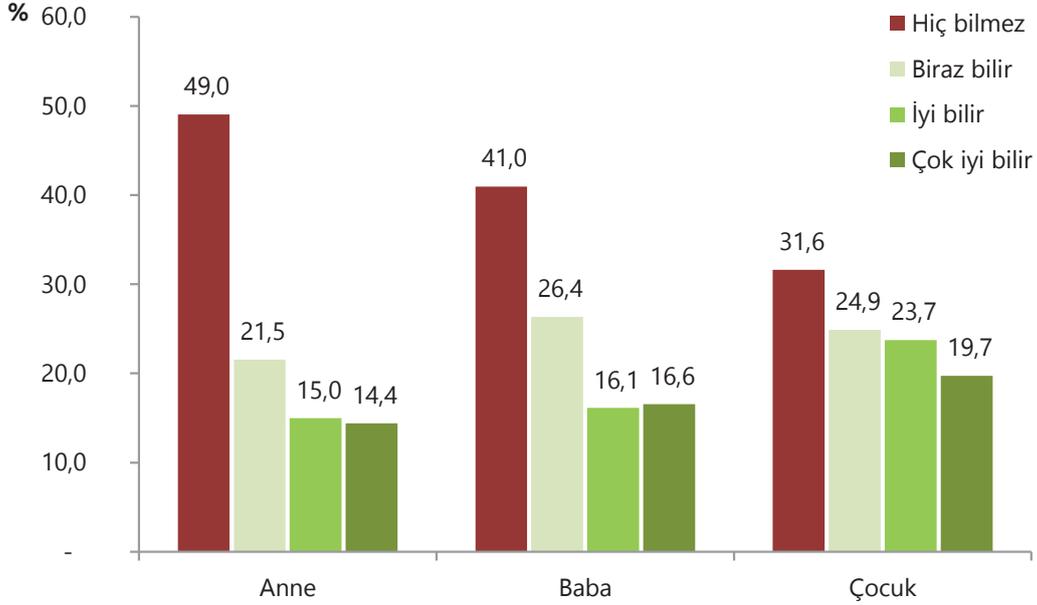
Maddi sorunlardan dolayı özel okullarda okuyan öğrenci sayısının düşük olması normaldir. Ancak devlet okullarında okuyan öğrencilerle karşılaştırıldığında özel okullarda okuyanların daha fazla bir kesiminin ilköğretim sonrası eğitime devam ettikleri görülmektedir. Ayrıca diğerk bir çarpıcı bulgu ise kızlarda okullaşma oranının, eğitimin her basamağında daha fazla olması şeklinde karşımıza çıkmaktadır.

Şekil 61: Geçici Eğitim Merkezlerinde (GEM) Okuyan Öğrenci Sayısı

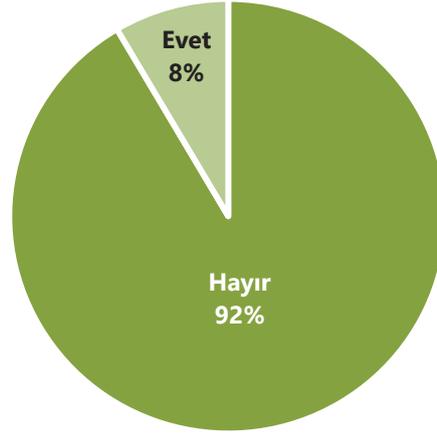
46 Gaziantep'teki Suriyeliler

Suriyelilere özgü (Geçici Eğitim Merkezleri – GEM) okullarda okuyan öğrenci oranı çok düşük olmakla birlikte bunların sadece anaokulu ve ilköğrenim düzeyinde hizmet verdikleri görülmektedir.

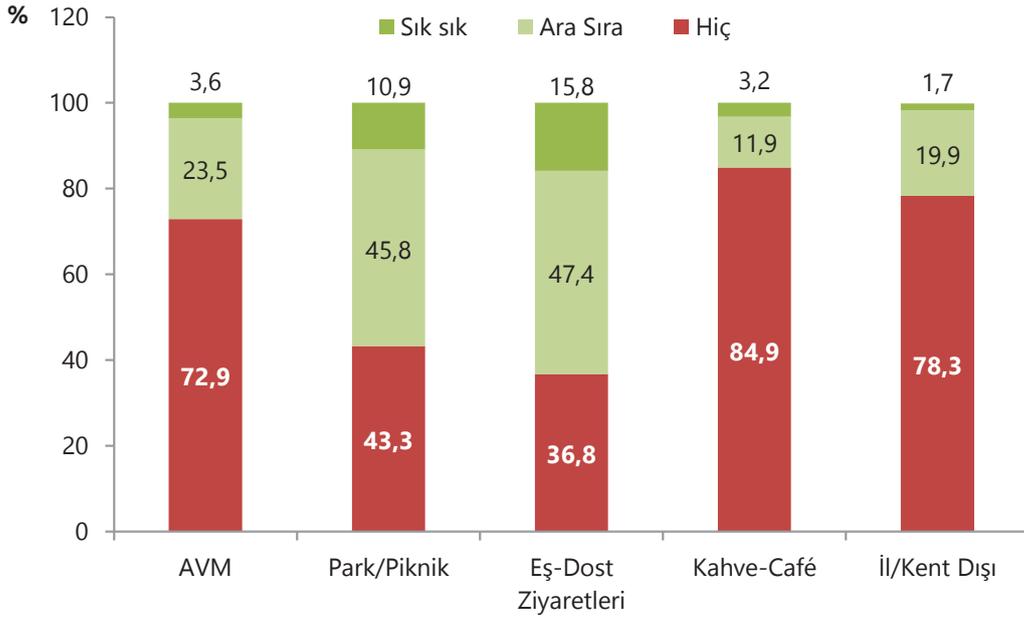
Şekil 62: Türkçe Kullanma Becerisi

Türkçe kullanabilme seviyesi, yaşlı kuşaklarla karşılaştırıldığında genç kuşaklarda; kadınlarla mukayese edildiğinde erkeklerde daha yüksektir. Gençler arasında yüksek olması, hem biyolojik faktörlerden hem de okullaşmayla alakalı iken, erkeklerde daha yüksek olması iş ve kültür gibi faktörlerle daha çok alakalı olmaktadır.

Şekil 63: Herhangi Bir Kursu Katılanların Oranları

SOSYO-KÜLTÜREL İLİŞKİLER

Şekil 64: Boş Zamanların Geçirildiği Alanlar

Veriler, ankete katılanların önemli bir kısmının AVM'ye gitmediğini, ara sıra veya sık sık gittiğini belirtenlerin oranının yaklaşık % 27'lik bir kesimi oluşturduğunu göstermektedir. AVM kültürü, tüketim kültürü ve kredi kartı kullanımıyla doğrudan ilişkilidir ve bu durum Suriyelilerin neden bu mekânları daha az

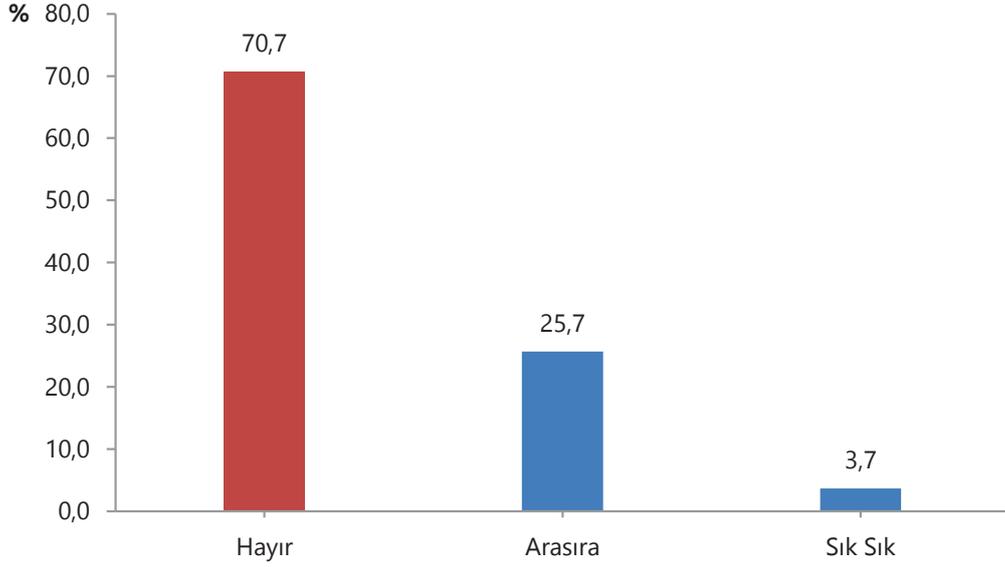
tercih ettiklerini açıklamaktadır. Çünkü ailelerin ortalama aylık gelirinin çoğunlukla asgari ücretin altında olduğu tespit edilmiş ve bunun da etkisiyle kredi kartının henüz çok az bir kesim tarafından kullanılabilirdiği görülmüştür. Bunun yanında, AVM'lerin konum itibariyle Suriyelilerin büyük bir çoğunluğunun yaşadığı semtlerden uzak olması da yine bu tabloyu açıklayan başka bir etkidir.

Suriyelilerin yaklaşık % 55'inin boş zamanlarını park ve piknik yerlerinde geçirdiklerini söylemeleri önemli bir veridir. Burada Suriyelilerin parkları kamusal buluşma, eğlenme mekânları olarak kullandıkları kabul edilse bile esas nedenin Suriyelilerin yaşadıkları evlerin, mekânların yazın çok sıcak, kışınsa çok soğuk olmasından dolayı (ısınma ve soğutma masraflarının yüksekliği de dikkatlerden uzak tutulmamalı) parkların bir nevi tüketimin zorunlu olmadığı tek seçenek olarak kendini dayattığını söylemek yanlış olamayacaktır.

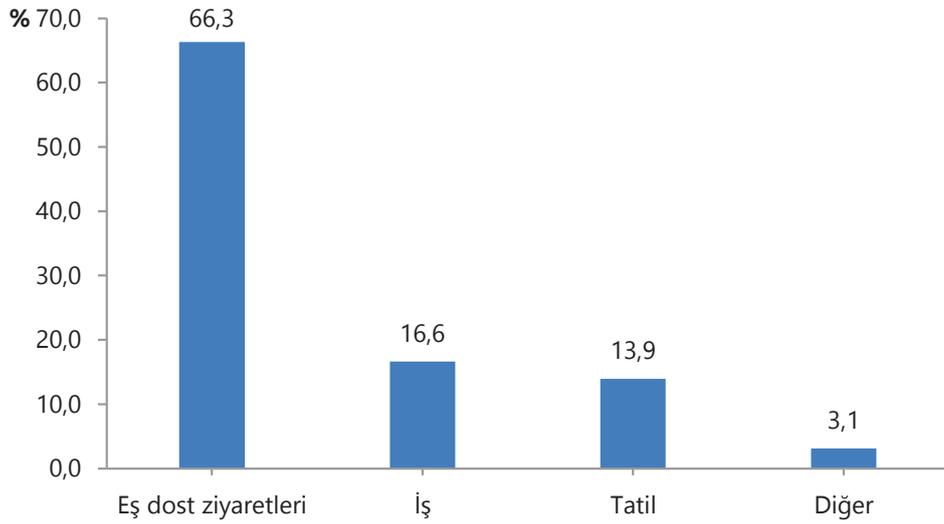
Suriyelilerin yaklaşık %60'ının boş zaman etkinliklerini eş-dost ziyaretlerinde geçiriyor olmaları, kendi aralarındaki grup duygusunun gücünü göstermektedir. Bu durum, Gaziantep'te önceden yaşayanlarla ilişki kurmayı zorlaştırabileceği gibi gettolaşma olasılığını da arttırabilir. Ancak yaklaşık %36'lık bir kesimin akraba bağlarının ötesinde grup dışı ilişkiye açık olmaları, uyum açısından bir avantaj olarak algılanabilir.

Yüksek bir oran, boş zamanlarını kafe ve kahvehane gibi mekânlarda geçirmediklerini belirtmiş, ancak %15 gibi bir oran bu mekânlara uğradıklarını belirtmiştir. Gaziantep'in farklı yerlerinde görülebilen Suriyelilerin işlettiği kafe ve kahvehaneler muhtemelen bu alıcı kitlenin kastettiği yerler olmalı. Çünkü Suriyeli ve Gaziantep'te önceden yaşayan bireylerin bu tarz alanları henüz yeterli düzeyde ortak mekânlara dönüştüremedikleri söylenebilir.

Katılımcıların arkadaşlarıyla belli bir sıklıkta görüştüğü görülmektedir. Arkadaşlarının çoğunun Suriyeli oldukları varsayılırsa bu durumun gettolaşmanın bir emaresi olduğu da söylenebilir.

Şekil 65: İl Dışına Seyahat Etme

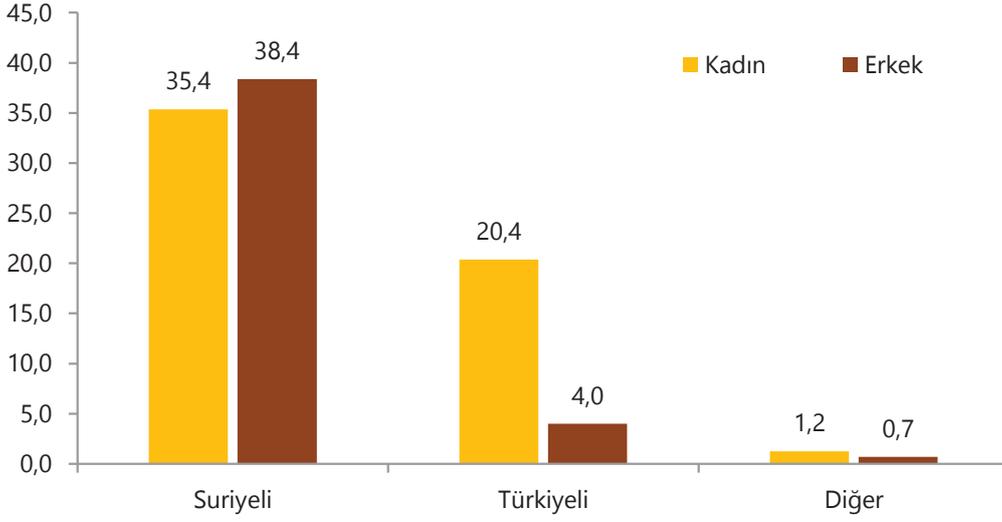
Şekil 66: İl Dışına Seyahat Etme Nedenleri

Ankete katılanların üçte ikisinden fazlasının Gaziantep'e geldiğinden beri hiç şehir dışına çıkmamış olmasının, büyük

oranda ailelerin geliriyle alakalı olduğu görülmektedir. Şehir dışına çıkan insanların büyük bir çoğunluğunun (% 66) da gidiŐ nedeni olarak eş-dost ziyaretini belirtmesi, Suriyelilerin akrabalık ilişki ağlarını (network) muhafaza etmeye çalıştıklarını göstermektedir. Bu da göçmenler arasında sıklıkla gözlemlenen dayanışma örüntülerine iŐaret etmektedir. Aile ekonomisinde gerçekleŐebilecek pozitif yönlü bir deĐiŐim, hem göçmenlerin dolaŐım yelpazesini çeŐitlendirecek hem de bireylerin geleneksel aile bağlarını kırmaları için bir vesile olacaktır.

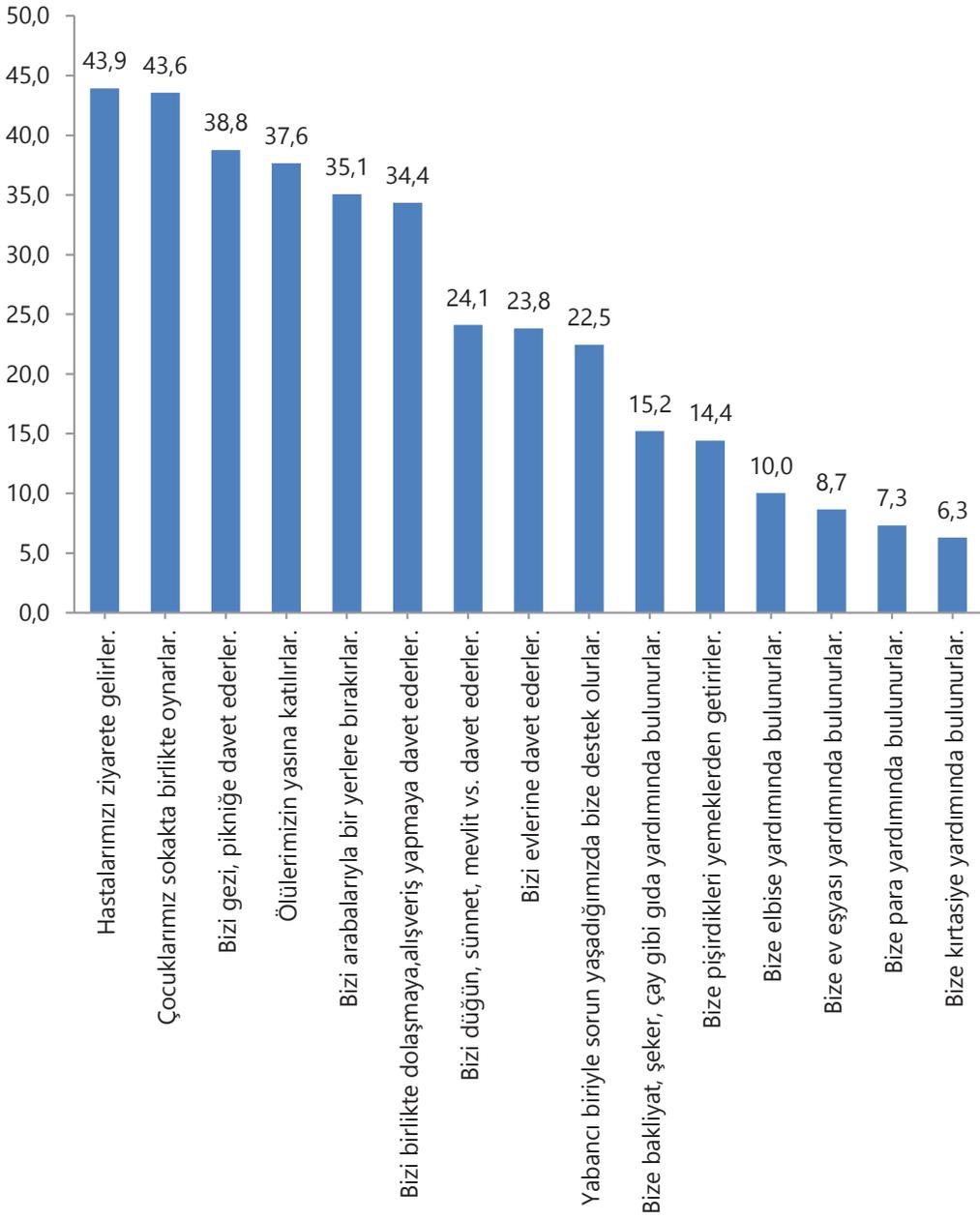

Fotoğraf: Kemal Vural Tarlan

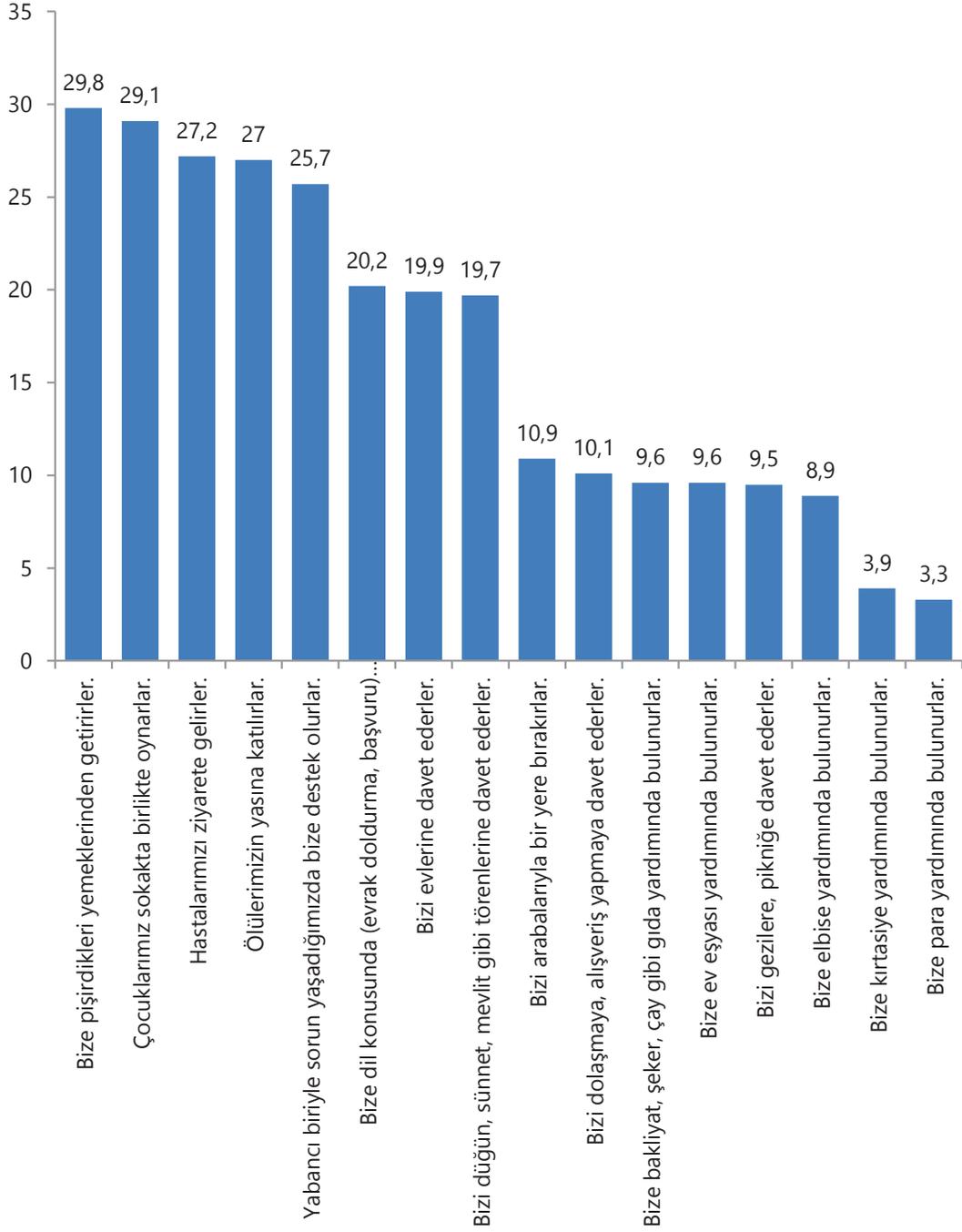

Şekil 67: Türkiye’de Evlenme

Yukarıdaki grafik savaş gibi bir toplumsal felaketten kaçan Suriyelilerin toplumun en temel kendini yeniden üretme mekanizması olan evliliği zor koşullara rağmen sürdürme çabasını göstermektedir. Türkiye’de evlenen 727 kişinin içinde kadın oranı % 56,9 iken, bu oran erkeklerde %43,1’dir. Gaziantep’lilerle evlenen kadın oranı erkeklere göre çok daha fazladır. Bunun en büyük nedeni ataerkil toplumlarda kadının yaşam stratejisinde bir araç olarak görülmesiyle açıklanabilir.

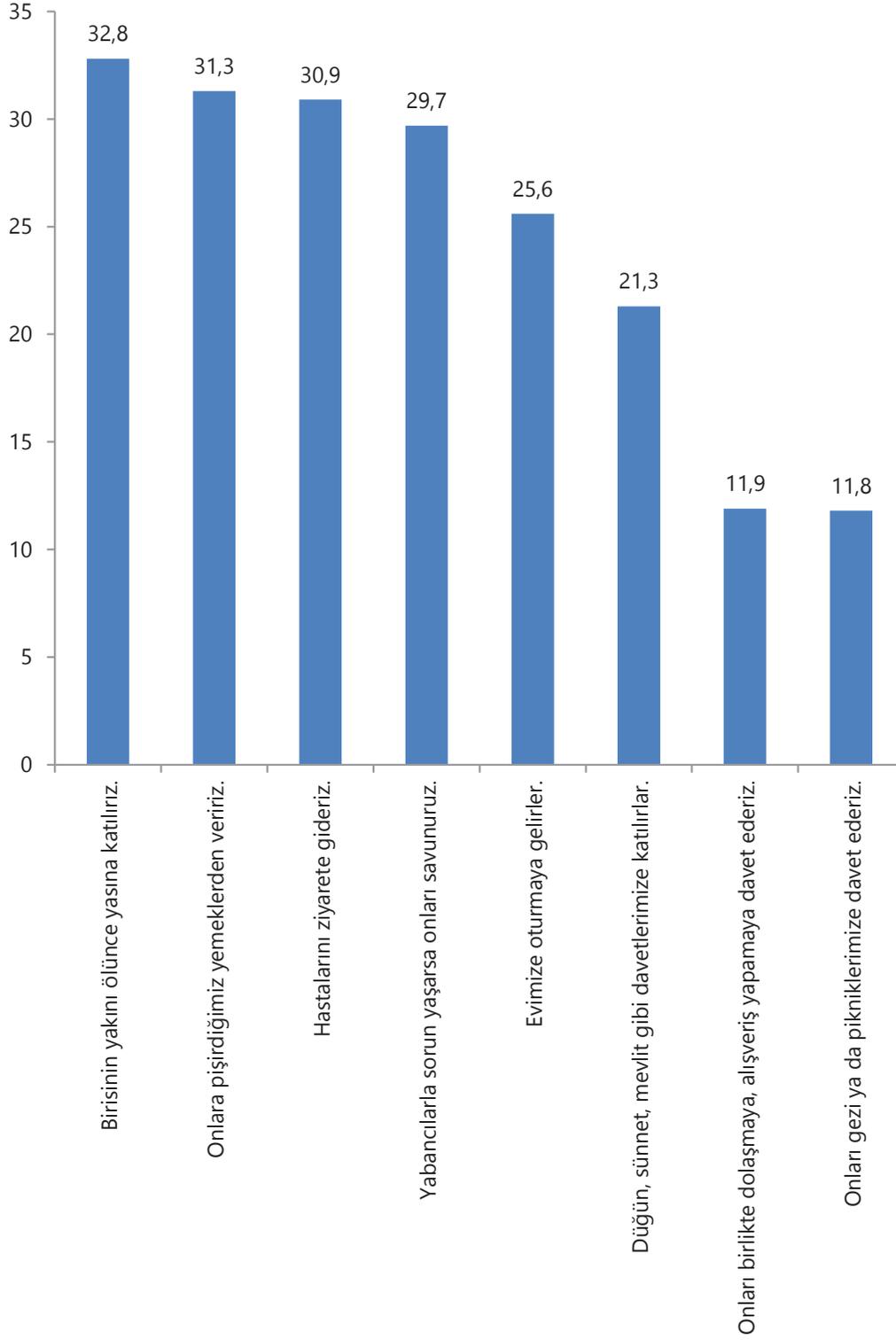

Şekil 68: Suriyelilerin Kendi Aralarındaki Komşuluk İlişkileri

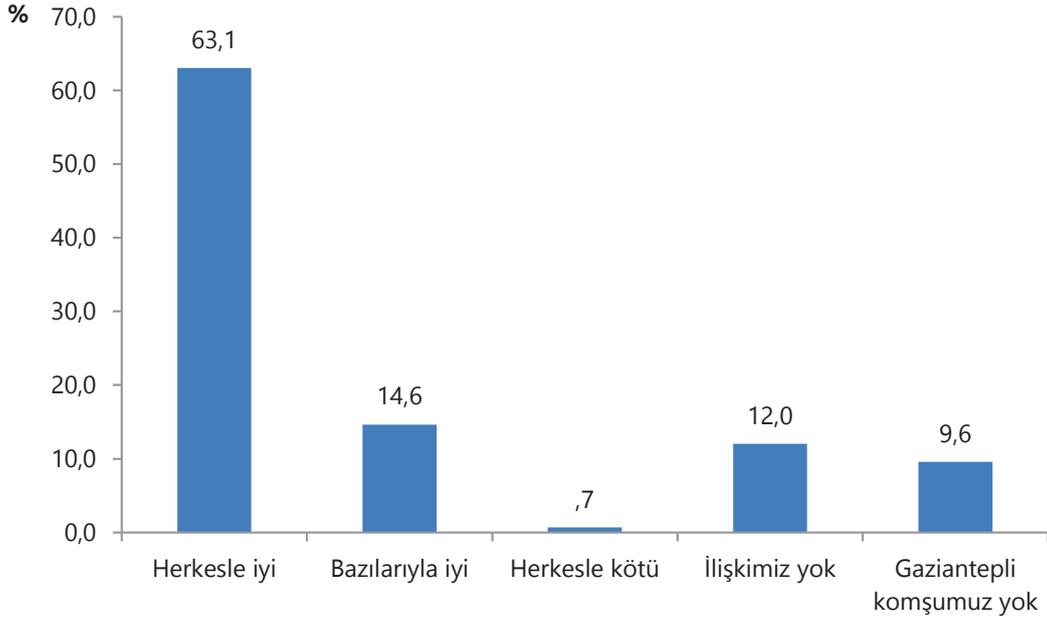

Şekil 69: Suriyelilerin Gözünden Gaziantep'li Komşuların Suriyelilere Karşı Tutumu

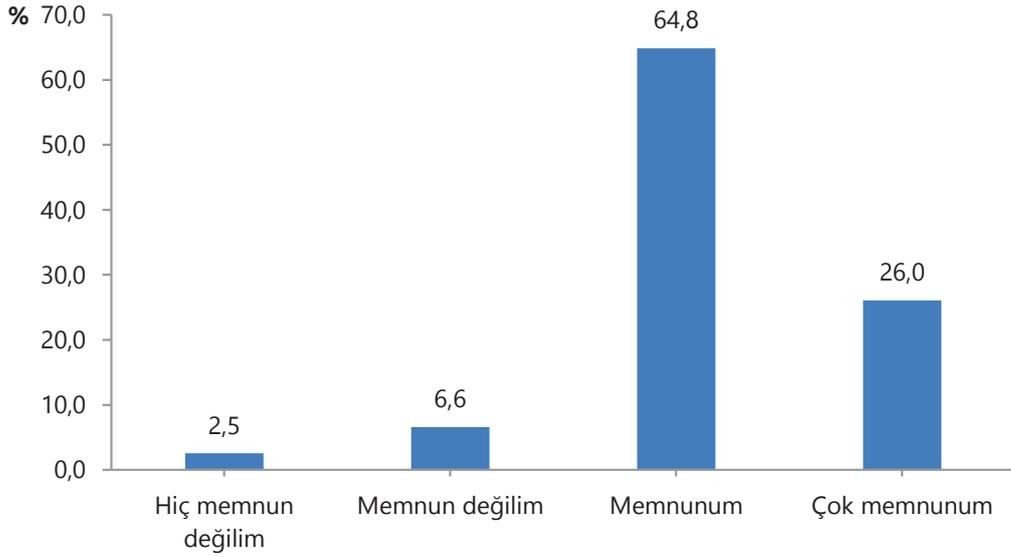
54 Gaziantep'teki Suriyeliler

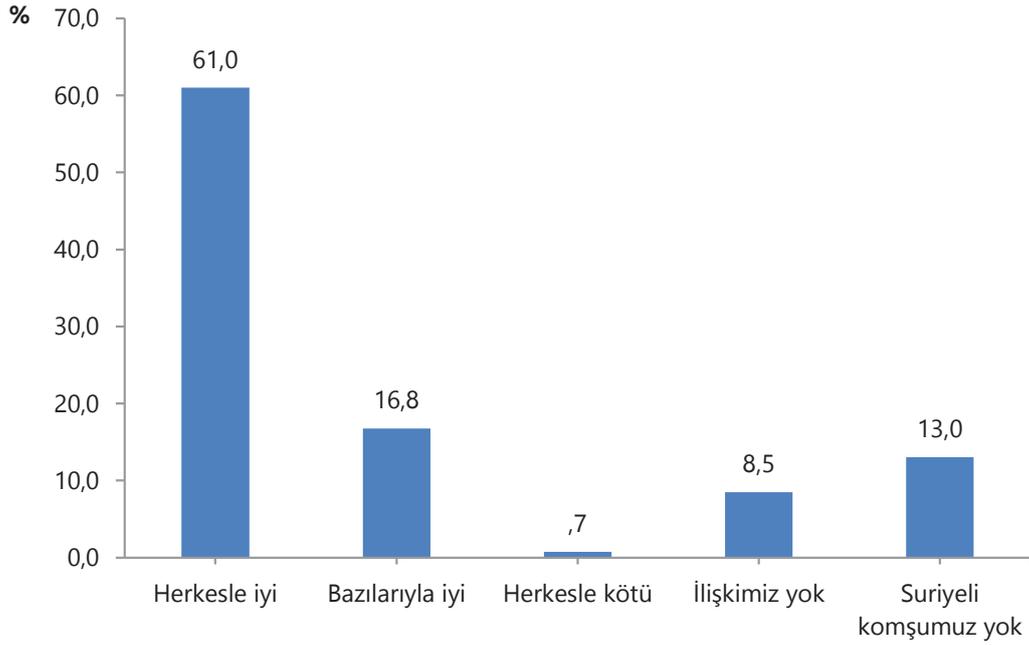
Şekil 70: Suriyelilerin Gaziantep'li Komşulara Karşı Tutumu

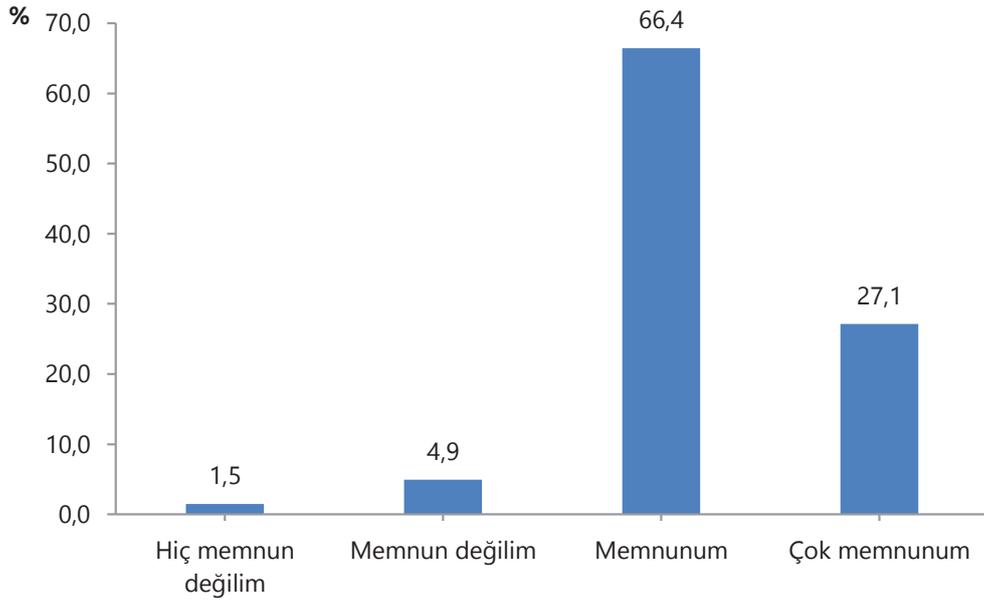
Şekil 71: Gaziantepli Komşularla İlişki Düzeyi

Şekil 72: Gaziantepli Komşularla Olan İlişki Memnuiyeti

Şekil 73: Suriyeli Komşularla İlişki Düzeyi

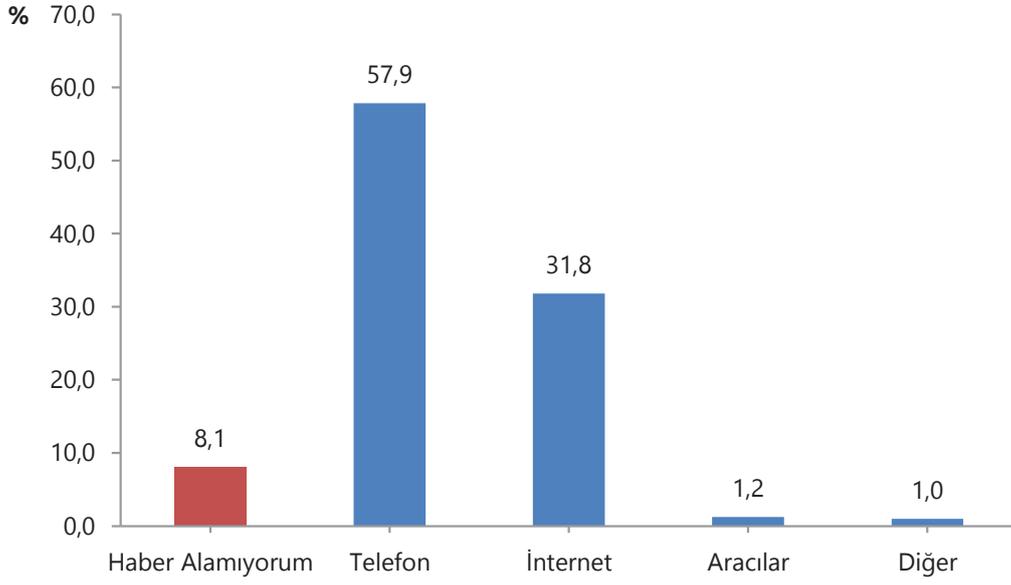
Şekil 74: Suriyeli Komşularla Olan İlişki Memnuiyeti

Görüştüğümüz Suriyelilerin, yaşadıkları mahallelerdeki komşularıyla olan ilişkileri son derece dikkat çekici sonuçlar ortaya koymaktadır. *"Politik doğruculuk"* olarak tabir edebileceğimiz bir cevapla yetinilmeyip, sıradan komşuluğun

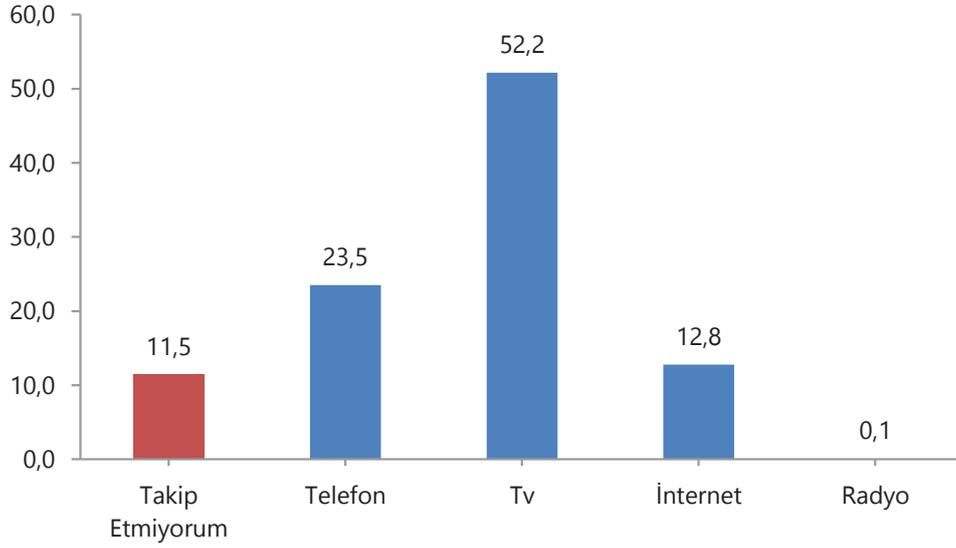
tipik bazı davranışları sorulduğunda, çok daha farklı sonuçlarla karşılaşılmaktadır. Gaziantep'li ve Suriyeliler arasında komşuluk ilişkilerinin oldukça minimum düzeyde seyretmesi, hem Suriyeli nüfusun kente ve topluma uyumunda hem Gaziantep'te daha önceden yaşayanların yeni gelen nüfusla etkileşiminin geleceği hususunda önemli ipuçları sunmaktadır. Dolayısıyla uyum, entegrasyon ya da birlikte yaşam meselesinin görüldüğü kadar kolay olmadığı, toplumsal zeminde politik ve ideolojik söylemlerin ötesinde çok daha farklı işleyişlerin söz konusu olabileceğini gösteriyor.

Komşuluk ilişkilerinde asıl ilginç olan hususlardan birisi de Gaziantep'teki Suriyeli nüfusun kendi arasındaki komşuluk ilişkilerinin ortaya koyduğu örüntüdür. Gaziantep'li nüfusla mukayese edildiğinde gözle görülür bir ilişki sıklığı söz konusu; ama baskın bir dayanışma ve toplumsal ilişkiden söz etmek oldukça zordur. Bunun en büyük nedenlerinden birisi, Suriyeli nüfusun ezici çoğunluğunun Halep'in değişik yerlerinden (kent-kasaba ve köyler) geliyor olmasına rağmen, Halep vilayetinin kapladığı alan ve büyüklüğünün, diğer bir deyişle birbirinden coğrafi manada uzak olan insanların, benzer koşullarda dahi olsa, kolay komşuluk ilişkileri tesis edemediklerini gösteriyor. Diğer taraftan, savaş ve mültecilik gibi zaten olağanüstü koşullardan dolayı Gaziantep'e gelmiş, sığınmış insanların, tek tipe indirgenemeyecek kadar farklı kültürel ve sınıfsal arka plan geçmişine sahip olduklarını, acil güvenlik koşullarının değişimini takiben, bu farklılık ve çeşitliliklerinin komşuluk ve diğer toplumsal ilişkileri şekillendirmede beklentilerin üzerinde etkili olduğunu söylemek gerekiyor.

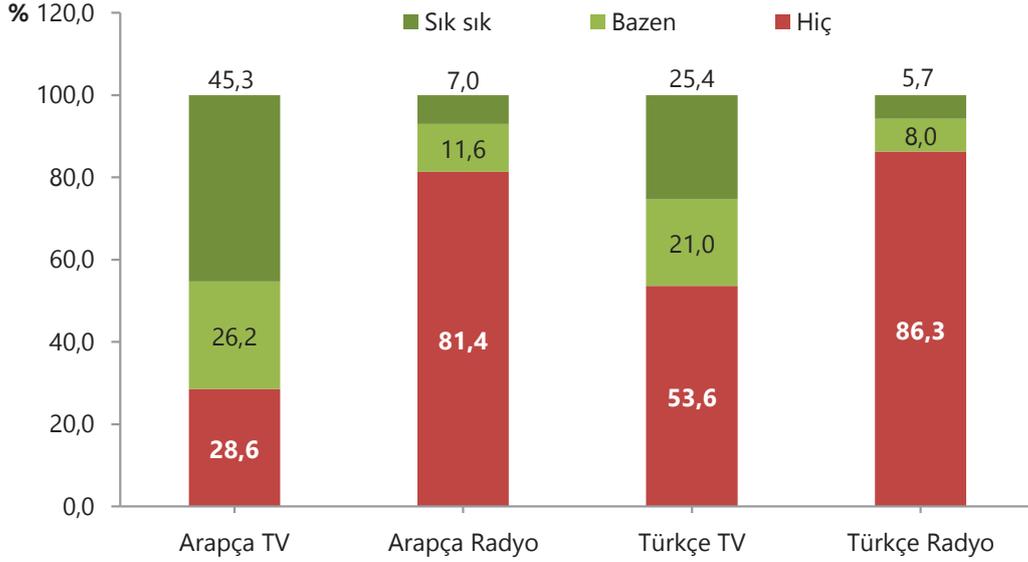
İLETİŞİM VE HABERLEŞME

Şekil 75: Suriye'deki Akrabalarla Bağlantı Araçları

Şekil 76: Suriye'deki Olayları Takip Etme Araçları

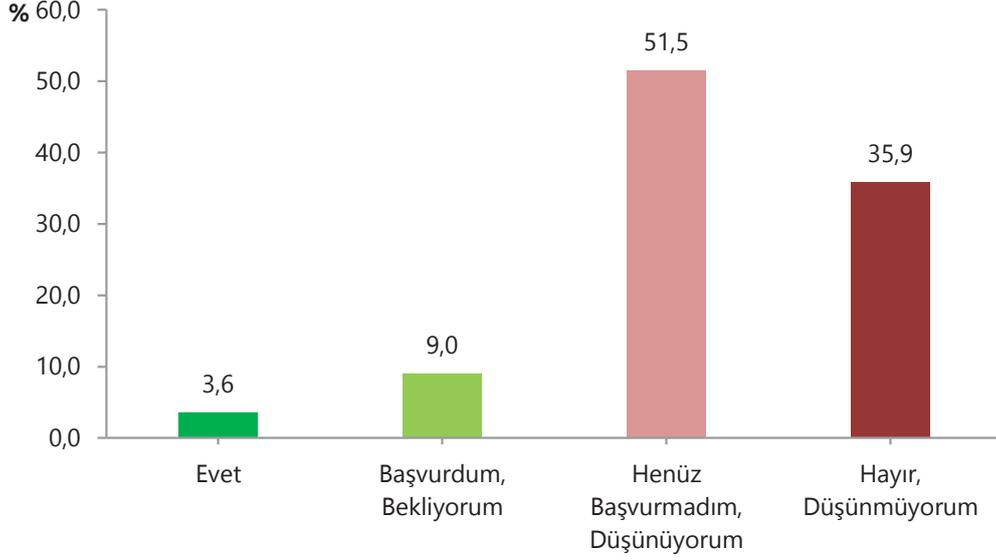
Şekil 77: Çeşitli Medya Kanallarını Kullanma Düzeyleri

Görüşmeye katılanların büyük bir kesiminin iletişim ve haberleşme kaynağını telefon/internet ve televizyonların oluşturduğu görülmektedir ki, bu beklenen bir durumdur. Zira Suriye savaşı, dünyada sosyal medyanın haber verme, gösterme, perdeleme, gizleme, abartma ya da çarpıtma rollerinin tümünün aynı süreçte gerçekleştiği ilk savaş olarak da tarihe geçti. Öte yandan, sosyal medyanın yaygın gücü, akıllı telefonlar ve internetin sağladığı imkânların kullanımının Gaziantep'teki Suriyeli nüfus arasında da yoğun olduğu bir vakıdır.

Burada esas üzerinde durulması gereken hususlardan birisi, dil bariyeri ve kentte yaşayanlar arasındaki kültürel etkileşimin azlığının ya da insanların fazla birbirine temas etmeden kendi sosyal çevreleri içinde yaşamasının iletişim olgusunda çok çarpıcı bir şekilde kendini dışa vurduğudur. Türkçe yayın yapan radyo ve televizyon kanallarının bu denli az izlenmesinin nedeni, dil bilmemek olduğu kadar, kentsel hayatta grupların, insanların birbiriyle temas etmemelerinde de aranmalıdır; zira yukarıda

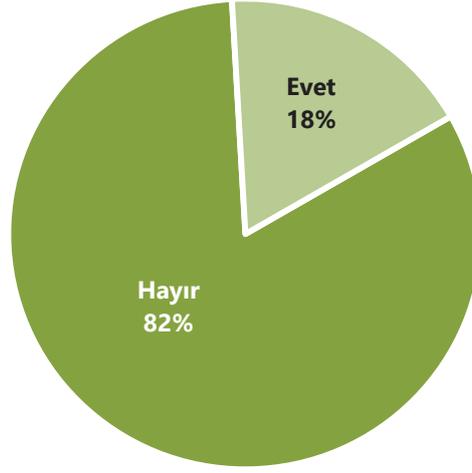
ortaya konulan komşuluk ilişkilerindeki veriler bu görüşümüzü destekler mahiyettedir.

RESMİYET DURUMU

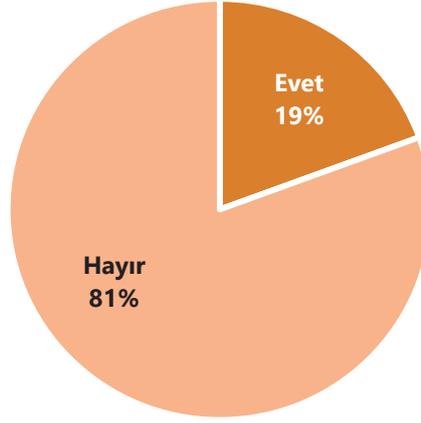

Şekil 78: Türkiye Vatandaşlığına İlişkin Durum

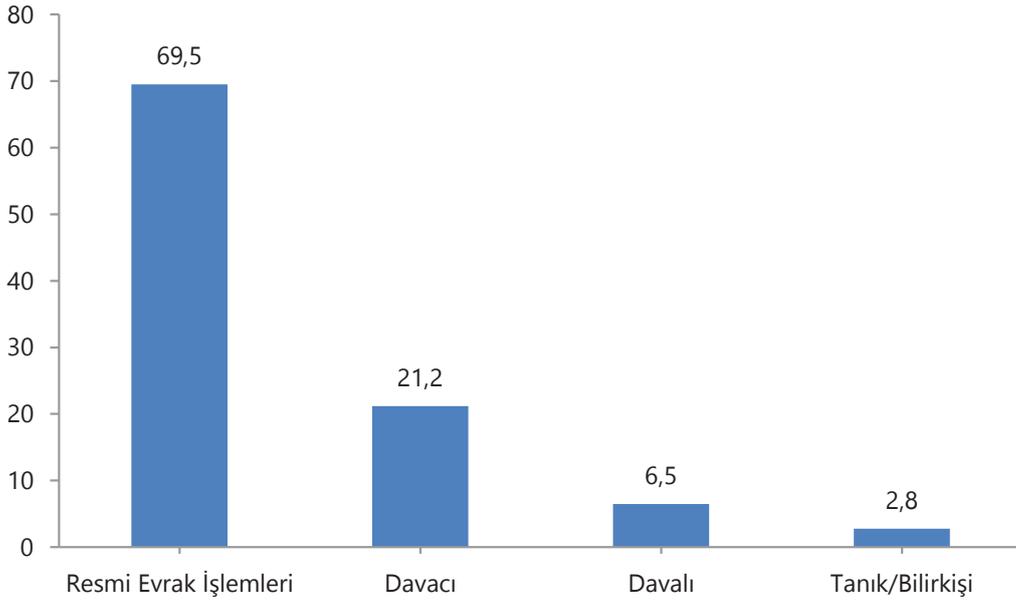
Araştırmada görüşülen Suriyelilerin % 3,57'si vatandaşlık almış, % 9'u başvurmuş sonuçlanmasını bekliyor, yaklaşık % 52'si başvurmayı düşünüyor. Ama % 35'i başvurmayı düşünmediğini dile getirmiş. Bu oranlar, ilerisi için bir öngörude bulunmayı kolaylaştırabilir.

Şekil 79: Ailede ya da Akrabalar Arasında Türkiye Vatandaşlığı Alma Durumu

Şekil 80: Mahkeme ya da Karakola Gitme Oranı

Şekil 81: Mahkeme ya da Karakola Gitme Nedeni

Alan araştırması sonuçları, özellikle belli söylem ve ifade kanallarında dile getirilen önyargıların aksine, Gaziantep'teki Suriyelilerin, kimlik, ehliyet ya da ikamet işlemleri dışında, yargı, karakol, mahkeme gibi resmi devlet kurumlarıyla ilişkilerinin son derece minimum düzeyde olduğunu göstermektedir. Mahkeme ya da karakola işi düşen (çağrılan) Suriyelilerin önemli bir kısmının ehliyet, kimlik çıkartmak gibi sebeplerden dolayı bu kurumlara uğradığı, asayiş nedenleriyle gidenlerin büyük bir kısmının da davalı değil; davacı oldukları anlaşılmaktadır. Dolayısıyla, Gaziantep'teki Suriyelilerin bir asayiş meselesi ortaya çıkardığına dair önyargılar yersiz ve temelsizdir ve bu sonuçlar polis ve emniyet kayıtları tarafından defaten teyit edilmiştir.

Fotoğraf: Kemal Vural Tarlan

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Gaziantep'teki Suriyeli nüfusun genel kompozisyonunu, uyum süreçlerini, sorun ve beklentilerini tespit etme amacındaki bu saha araştırması, göç ve mültecilik olgusunun kente dair bazı sonuçlarını çok net bir şekilde ortaya koymuştur. İlk olarak, oldukça genç bir demografinin varlığı göze çarpmaktadır.

Gaziantep'teki Suriyeli nüfusun yaş dağılımı ve doğurganlık örüntüleri, özellikle Güneydoğu Anadolu Bölgesi ortalamalarına yakındır. Eğitim düzeyindeki belirgin düşüklüğün en büyük nedenlerinden birisi, Gaziantep'e gelen ya da burada kalan insanların büyük çoğunluğunun Halep'in kırsal bölgelerinden gelmiş olmaları olarak gösterilebilir. Eğitime ve okullaşmaya dair göze çarpan önemli hususlardan birisi de, okul çağındaki Suriyeli çocukların Türkiye'deki devlet okul sistemine artan bir şekilde girmeye, dâhil olmaya başlamasıdır.

Hane düzeyinde de kalabalık bireylerden oluşmuş bir Suriyeli profili karşımıza çıkmaktadır. Göç ve mülteciliğin getirdiği artı zorlukları aşmak adına bu kalabalık hane yapılarının, Suriyeli nüfusun başvurduğu hayatta kalma stratejilerinden birisi olduğu görülmektedir. Yine bu durumla benzer ve paralel şekilde ilerleyen süreç, hanede birden fazla kişinin iş ve çalışma hayatına dâhil olup haneye gelir getirdiği gerçeğidir. Gaziantep'te de ucuz ve büyük oranda asgari ücret düzeyinin altında meblağlarla çalışan bir Suriyeli işgücü gerçeğiyle karşı karşıyayız. Bu hem mevcut hem de gelecekteki potansiyel toplumsal, kültürel ve iktisadi ilişkileri anlamada önemli bir veri olarak durmaktadır.

Entegrasyon yahut Gaziantep'teki toplumsal hayata uyum sürecinin mevcut ve gelecekteki muhtemel durumu için bulgular

oldukça önemli ipuçları sunmuştur. Dil, eğitim hayatına katılım, evlilik, komşuluk gibi pek çok parametre, Suriyelilerin kentte daha önce yaşayanlarla temas ve ilişkilerinin oldukça minimum düzeyde olduğunu ortaya koymaktadır. Toplumsal ilişkilerin bu sınırlılığı, Suriyelilerin kente uyumu hususunda üzerinde düşünülmesi gereken bir sonuçtur. Araştırma verilerinden de anlaşıldığı üzere, Suriye'deki savaşın uzaması nedeniyle, önemli ölçüde bir "Suriyeli işgücü (emek) potansiyeli", Gaziantep iş ve çalışma hayatına dâhil olmuştur. Bu işgücü potansiyeli daha az maliyetli olarak görüldüğü için, kentin iş ve çalışma hayatında "tercih edilir" bir hal almış ve böylece kentte, "bir Suriyeli işgücü ağı" oluşmaya başlamıştır. Bu "maliyet-tercih ilişkisi" nedeniyle de, belirli çalışma alanlarında Suriyeli işgücü, zaman içerisinde bir alternatif iş ağı geliştirebilmiştir. Bu ise Suriyeli işgücünün Gaziantep iş ve çalışma hayatına önemli ölçüde eklemledikleri anlamına gelmektedir.

Gaziantep'teki Suriyeli topluluğun tipik bir geleneksel ataerkil toplum özelliği taşıması kadının çalışma, sosyal ve eğitim hayatına daha az katılmasına neden olmuştur. İş olanaklarının sınırlılığı, dil bilmemek, eğitim ya da iş tecrübesi eksikliği Suriyelilerin iş bulmalarına engel olmasa da daha tatmin edici iş bulma ihtimallerini ciddi oranda azaltmaktadır. Bu da Gaziantep'teki Suriyelilerin sosyo-kültürel hayata ve toplumsal ilişki ağlarına yeterince dâhil olamamalarına, buna bağlı olarak kendi içlerine kapanıp gettolaşmalarına neden olabilecek bir etkendir.

Diğer önemli sonuçlardan birisi de, Gaziantep'te yaşayan Suriyelilerin yarıdan fazlasının, uygun koşullar oluştuğunda tekrar Suriye'ye dönme isteğini dile getirmiş olmalarıdır. Çok yüksek oranlarda olmasa da genel olarak bir yer değiştirme isteği de göze çarpmaktadır. Türkiye vatandaşı olma sürecinin, genel

demografik yapıda minimum düzeyde kalsa da artma trendine girdiği araştırmanın ortaya koyduğu bir diğer sonuçtur.

Bu çalışmanın amaçlarından birisi Suriyelilerle ilgili mevcut durumu ortaya koymak iken bir diğeri de eksik kalınan yönlerin açığa çıkarılması ve bu alanlara gereken ilginin gösterilmesini sağlamaktır. Savaş koşulları açısından zaten dezavantajlı olan bir toplulukta, engellilik ve yaşlılık, koşulları nedeniyle de iki kere dezavantajlı olan grupların özel ilgi gerektirdiği ortadadır. Bu çalışmanın sağladığı veriler engellilik ve yaşlılık meselelerinin daha ayrıntılı olarak çalışılması gerektiğini ortaya koymaktadır. Bu, birden fazla bilimsel disiplinin ve kamu kuruluşunun bir araya gelerek yapılandırabileceği bir süreçtir.

Bu saha araştırmasında sorduğumuz sorulardan ortaya çıkan örüntüyü çok genel hatlarıyla şu şekilde özetlemek mümkün görünmektedir:

Gaziantep'e Suriye'deki savaştan dolayı gelmiş nüfusun ağırlıklı olarak belli bir bölgeden olması anlaşılabilir bir durumdur. Zira yüzyıllar boyunca Halep kentinin ve art bölgesinin Gaziantep ve yakın çevresi üzerindeki tarihsel, kültürel ve iktisadi etkisi çok net ortadadır. Dolayısıyla araştırmada ortaya çıkan sonuçlar açısından da bakıldığında, Gaziantep'teki Suriyelilerin % 90'ından fazlasının Halep ve yöresinden gelmiş olması, savaş ve diğer insani krizler durumunda bile bu tarihsel aksın işlediğini göstermesi bakımından ilginçtir. Burada bir hususu yeniden vurgulamakta yarar vardır. Suriyelilerin % 65'e yakınının "kent" olarak tanımladıkları yerlerden geldiklerini beyan etmesi üzerinde durulması gereken bir noktadır. Fakat buradaki en büyük sorun hem Suriyeli nüfus için hem de sosyolojinin kendisi için "kent" tanımından kaynaklıdır. Dolayısıyla burada nerelerin kent nerelerin köy ya da kasaba olduğu tartışması yersizdir ve araştırma süresince beyan edilen bilgi burada işlenmiştir. Diğer taraftan, Gaziantep'teki Suriyeli nüfusun son 6-7 yıldaki

hareketliliği ve değişkenliği de dikkate alınmalıdır. Bu verilerin oldukça geniş bir örneklem içerisinden elde edildiği ayrıca vurgulanmalıdır.

Suriye'deki savaşın şiddetinin siviller içerisindeki yer değiştirme etkisi de araştırmada karşımıza ıktı. Zira Gaziantep ve Türkiye'de bulunma sürelerine bakıldığında, savaşın ve i karışıklıkların başladığı 2011'den 2016'ya kadar bir güç yoğunluğunun olduğu dikkat çekiyor. Araştırmadan elde edilen verilere göre, Gaziantep'teki Suriyelilerin % 40'tan fazlası 3-4 yıldır kentte bulunuyor. Yine % 30'dan fazlasının 5-7 yıldır Gaziantep'te olması, savaşın şiddetiyle gelen nüfus arasındaki doğru orantıyı açıklıyor. Nihayetinde, toplamda Suriyelilerin % 25'e yakın bir oranının 1-2 yıldır Gaziantep'te olduğu görülmektedir.

Öte yandan savaş mağduriyeti ve bunun akabindeki yer değiştirmelerdeki kadın, yaşlı ve ocuk oranlarının yüksekliliği burada da karşımıza çıkıyor. % 57'ye yakın bir kadın nüfus bulunurken, cinsiyet ayırımı yapılmadan nüfusun % 84'e yakın bir oranının 50 yaş altında olduğunu görüyoruz. Bu da eğitim, çalışma, iş, uyum, dil öğrenme gibi pek çok hususta Gaziantep'in nasıl bir demografiyle karşı karşıya kaldığını göstermesi bakımından önemlidir. Buna kadın nüfusunun, 56 yaş ve içeri hariç bütün gruplarda daha çoğunlukta olduğunu da eklemek gerekiyor.

Suriyelilerin eğitim düzeyleri de çarpıcı sonuçlar içeriyor. % 26.4' okur-yazar değil, yaklaşık % 29'u ilkokul mezunu, % 26 civarı orta ğretim, % 11 civarı niversite/lisans, % 1'e yakını lisansüstü diplomaya sahip. Bütün bu oranlarda kadınlar aleyhine bir eğrinin olduğunu da eklemek gerekiyor.

Araştırmada daha çok haneleri temsil edecek kişilerle görüşüldüğü için evli olanların oranının % 85'ten fazla çıkması anlaşılabilir bir durumdur. Yine Türkiye ve Gaziantep'te çokça

tartışmalara konu olan çocuk sayısı da elde edilmeye çalışılmıştır. Yapılan görüşmeler neticesinde, 1 çocuk sahibi ailelerin oranının % 9'a yakın olduğu ve Suriyelilerin ortalama 4.2 çocuğa sahip olduğu tespit edilmiştir. Burada kentlilik, eğitim, iş ve çalışma durumu, kadınların eğitim ve iş durumları gibi sosyo-kültürel değişkenler dışarıda bırakılarak elde edilen ortalama rakamlardan söz edildiğini de vurgulamak gerekiyor. Yine Suriyeli ailelerin yarıya yakın bir kesiminde mutlaka Türkiye'de doğan çocuklar bulunuyor. Türkiye'de çocuğu doğan ailelerin % 65'ine yakınında 1, % 28'inde 2 ve % 6'dan fazlasında 3'ten fazla çocuk dünyaya gelmiştir. Suriyeli ailelerin % 58'inde okul çağında ya da okula giden en az bir çocuk bulunuyor ve bu çocukların % 98 civarında bir oranı devlet okullarına gitmektedir. % 2'si özel okullara giderken sadece % 0.3'lük bir kısmı geçici eğitim merkezlerine (GEM) gitmektedir.

Öte yandan eğitimle olduğu kadar uyum ve kültürel etkileşim konularıyla çok yakından ilgili dil bilme oranları da dikkat çekicidir. Hanedeki annelerin yaklaşık % 50'si hiç Türkçe bilmezken, bu oran babalarda % 41'e, çocuklarda % 31 düzeyine iniyor. Aynı şekilde genç kuşaklara doğru gelindikçe dil bilme düzeyleri yükseliyor. Bu da, yaş kadar okul ve dış toplumsal dünyayla etkileşimin önemini ortaya koymaktadır. Bu minvalde, Gaziantep'teki Suriyelilerin sadece % 8'i bugüne kadar bir kursa (dil, meslek vs.) katıldığını beyan etmiştir. Dil ve etkileşimin eksikliği, kendini boş zamanların değerlendirmesinde de göstermektedir. Suriyelilerin yaklaşık % 73'ü hiç AVM'lerde gezmeye (kuşkusuz, bunun gelire de ilişkisi var), % 43'ü piknik ve parklara, % 37'si eş-dost ziyaretine, % 85'i kahve veya cafélere, % 78'i şehir dışında bir yerlere gitmiyor. Bu hususların, değişme ve uyum süreçlerine dair kararlarda gözden uzak tutulmaması gerekiyor. Bunu destekleyecek diğer veriler medya ve iletişim başlıklarında da karşımıza çıkıyor. Çünkü dil ve etkileşimin daha

belirgin olduğu televizyon, radyo, internet kullanımında oldukça çarpıcı sonuçlar bulunuyor. Gaziantep'teki Suriyelilerin % 86'sı hiç Türkçe radyo dinlemiyor ve % 54 civarı hiç Türkçe televizyon izlemiyor. Burada erişimin daha kolay olduğu Arapça televizyonun, internet sitelerinin ve mobil uygulamaların daha yüksek çıktığını eklemek gerekiyor. Ama Suriye'deki savaş ve diğer olaylar hâlâ ağırlıklı olarak televizyondan takip ediliyor.

Aynı hane içerisinde yaşayan Suriyeli aile sayısına dair verilerden, yaklaşık % 72'sinde tek ailenin, % 28'inde 2 ve daha fazla ailenin birlikte yaşadığı anlaşılmaktadır. Hanelerde yaşayan Suriyeli nüfusun Türkiye ortalamasının üzerinde (6,6 kişi) kalabalık olması, savaş ve mülteciliğin getirdiği zor koşullarda hayatta kalma stratejilerinden ve zorunluluklardan birisi olduğu gibi, Suriyeli nüfusun çocuk sayısı ve farklı kuşaktan ebeveynlerle aynı evde yaşıyor olmaktan da kaynaklandığını söylemek mümkün.

Alan araştırmasının gösterdiği bir diğer sonuç da, Suriyelilerin akrabalık ilişkilerini sürdürdüğü, hatta bu ağların ve dayanışmaların mülteciliğin ve göçün getirdiği ağır sorunlarla başa çıkmada önemli roller üstlendiğinin bir kez daha teyit edilmesidir. Kent merkezindeki Suriyelilerin % 42'sinin en az bir akrabası da Gaziantep'te yaşıyor. Yine kümülatif olarak % 42'sinin 2 ile 4 arasında kent merkezinde akraba hanesi bulunuyor. Aynı şekilde, benzer oranlarda Türkiye'nin diğer kentlerinde akrabası olan Suriyelilerin oranı yaklaşık % 70. Bunlar oldukça yüksek oranlar ve bize göç sürecindeki etkileşim kanalları ve yolları hakkında da fikir vermektedir.

Bu araştırma kapsamında, savaş, göç ve mültecilik olgusunun en önemli boyutlarından birisi olan engellilik konusunda da sorular soruldu. Zihinsel, doğuştan fiziksel engellilerin ve kaza gibi diğer nedenlerle engelli olan ve yaşlılığa bağlı sosyal desteğe ihtiyaç duyan Suriyeli nüfusun durumu da ortaya konuldu. Bütün engellilik durumlarında erkeklerin oranı

fazlayken, sadece yaşlılıkta kadınların oranı yüksek çıkmaktadır. Görüşülen Suriyelilerin % 23'ü hanede ya da ailede en az bir engellinin veya yaşlılığa bağlı bakıma ihtiyaç duyan kişilerin olduğunu belirtmiştir. Ulaşılan bulguların BM'nin benzer durumlardaki oranlarıyla (% 25) tutarlı olduğu da teyit edilmiştir.

Türkiye'deki Suriyeli nüfusa dair yapılan tartışmalardaki en önemli konulardan birisini, sosyo-ekonomik durum oluşturmaktadır. Bu hususta öncelikle belirtilmesi gereken nokta, Gaziantep'teki Suriyelilerin neredeyse tamamının (% 98 civarında) kirada yaşamaya çalışmasıdır. Konut tipleri açısından bakıldığında gecekondulu tipi evlerin ve apartman dairesinin ön plana çıktığı görülüyor. Konutun büyüklüğü de yaşanan koşullar hakkında bir fikir vermektedir: % 40'ı 2 odalı evlerde yaşarken % 36'sı üç odalı evlerde yaşıyor görünmektedir. Burada asıl çarpıcı sonuçlar 1 ve 4 odalı evlerde yaşayanların oranındadır. % 10'dan fazlası 1 göz konutlarda ki, bunların çoğunun dükkandan bozma yerler olduğunu söylemek zor değil, % 12.5'i 4 odalı evlerde yaşıyor. Çok odalı evlerin, aynı zamanda, çoğunlukla birden fazla ailenin aynı hanede yaşaması anlamına geldiğini de vurgulamak gerekiyor. Araştırma sahasından elde edilen verilerin büyük oranda Gaziantep'in sosyo-ekonomik olarak orta ve alt gelir gruplarının yaşadığı mahallelerden olduğu dikkatlerden uzak tutulmamalıdır.

Suriyelilerin % 54'ü aylık ortalama 250-499 TL arasında kira öderken, yaklaşık % 30'u 500-749 arasında kira ödüyor. Ancak % 5 civarı 1000 TL ve üzeri kira ödüyor. Bu da karşımızdaki Suriyeli demografinin sosyo-ekonomik kompozisyonu hakkında bir fikir vermektedir. Kira ve su, elektrik, telefon gibi giderler Suriyeli nüfusun gelirlerini en çok harcadıkları kalemler. Sağlık ve eğitim gibi harcamalar görece daha az oranlara sahiptir. Bunun devamında ortaya çıkan ve bu durumu destekleyici bir diğer gerçek de, dar gelir dilimlerinde yaşayan Suriyelilerin günlük

ihtiyaçları için, hem daha ekonomik olması hem de daha yakın ilişkilerin kurulmasının görece daha mümkün olduğu mahalle bakkalları ve semt pazarlarını kullanma oranlarının yüksekliğidir. Zira % 60'tan fazlası süper marketler ve AVM'ler yerine daha çok mahalle bakkalları ve semt pazarlarından alış-veriş yaptığını ifade etmiştir. Yine bu düzlemde ele alınabilecek bir sonuç da, Gaziantep'teki Suriyeli nüfusun kendi tedarik zincirlerini de oluşturdukları gerçeğidir. Çünkü Suriyelilerin % 96'sı Suriye'ye özgü ürünlere Gaziantep'te ulaşabildiğini belirtmiştir. Kuşkusuz bu oranın içinde, Gaziantep'in Halep'le sadece coğrafi değil, tarihsel ve kültürel yakın ilişkilerinin de izleri ve etkileri söz konusudur.

Gaziantep'teki Suriyelilerin % 90'a yakınının hiç bir motorlu araç sahipliği bulunmuyor. Bu da gerek beraberinde getirilebilen varlıklar ve gerekse de Türkiye'ye ulaştıktan sonraki koşullar hakkında bir fikir vermektedir.

Uzmanlık, diploma ya da sertifika sahibi Suriyelilerin oranı % 13 civarındadır. Bunun paralelinde çalışma ve iş durumunda da dikkat çekici sonuçlara ulaştık: Görüştüğümüz Suriyelilerin % 60'a yakını çeşitli sebeplere bağlı olarak çalışmıyor; kendi işinde çalışanların oranı % 9 civarındayken, % 24'ü ücretli bir işte çalışıyor. Yine iş ve çalışma sürelerindeki değişime baktığımızda da, Gaziantep'teki Suriyelilerin % 42'si birden fazla işe girip çıkarken, % 58'i hâlâ ilk işinde çalıştığını belirtiyor. Ve en çok tartışılan hususlardan birisi de sigortalı çalışma durumlarıdır. Alan araştırmasından Suriyelilerin % 90'a yakınının sigortasız çalıştığını dolayısıyla herhangi bir güvenceye sahip olmadığını öğreniyoruz. Yine % 80'e yakın bir oranda özel sektörde istihdam edilen bir demografi söz konusu ve % 81'i tam zamanlı işlerde çalışıyor. Gaziantep'te yaşayan Suriyelilerin yaklaşık üçte ikisi (% 62) sürekli işlerde çalışırken, % 38'i mevsimlik ya da geçici işlerde istihdam edilmiş. Buradan iş ve çalışma alanlarında Suriyelilerin

Gaziantep'teki iş, çalışma ve üretim sürecine büyük oranda entegre oldukları sonucunu çıkarmak mümkün. Çünkü güçlü iş ve çalışma ağlarının varlığı da ortaya çıkıyor. Suriyelilerin sadece % 18'e yakını Gaziantep'li tanıdıklar ve devlet kurumlarının yardımıyla iş bulduğunu ifade ederken Suriyeli tanıdıkları aracılığıyla ya da kendi başına iş bulanların toplam oranı % 80'e yakındır.

Öte yandan iş ve çalışma koşulları verileri toplanırken, en çarpıcı sonuçlardan bazıları burada ortaya çıktı. Göç ve mülteciliğin zor koşulları, iş ve çalışmadaki rekabet gibi pek çok etken, ücret konusunda netleşiyor. Ancak Suriyelilerin % 33'ü ücret konusunda işverenle pazarlık yaptığını, yapabildiğini belirtirken, bu pazarlığı yapanların % 90'a yakınının erkek olduğunu da eklemek gerekiyor. Çalışılan işte uyum, itiraz etmeme gibi genel bir eğilim ortaya çıkmaktadır.

İş bulmada nelerin etkili olduğunu sorduğumuzda, dil bilmenin (% 41), Suriyelilere karşı önyargının (% 56), tanıdık olmamasının (% 57), tecrübe eksikliğinin (% 63) ve eğitim eksikliğinin (% 68) hiç etkili olmadığı dile getirilmiştir. Bu sonuçlar bize Suriyeli iş gücünün nitelikli, tecrübe isteyen, dil bilmenin fonksiyonel olduğu işler yerine güce dayalı, daha az nitelik gerektiren işlere yöneldiğini göstermektedir.

İş ve çalışma koşullarındaki diğer önemli sonuçlardan birisi, % 61.6'sında bir kişinin, % 27'sinde ikişer kişinin çalışıyor olmasıdır. Ailede % 70 civarında baba ve çocuklar, % 3 civarında anne ve % 20 civarında hanedeki diğer akrabalar da çalışıyor.

Bütün bu iş ve çalışma örüntüsünün sonucunda Suriyeli ailelerin % 67'sinin aylık ortalama geliri 1404 TL ve altında yer alırken, % 17'sinin 1405-1999 TL'dir. Sadece yaklaşık % 11'inin 2000-2999 TL ve % 3.6'sının 3000 ila 5000 TL arasında aile geliri bulunmaktadır. Bu gelir yapısına paralel Suriyeliler arasında kredi kartı sahipliği oranı oldukça düşük (% 5) çıkması anlaşılabilir.

(kredi kartı sahipliğinin kuşkusuz, vatandaşlık numarası ve gelire de alakası olduğu muhakkaktır). Aynı zamanda düşük geliri ve yoksullukla mücadele etmeye çalışan Suriyelilerin, ihtiyaç duyduklarında akrabalara (% 54) ve Suriyeli tanıdıklara (% 36.4) borçlandıklarını da öğreniyoruz ve % 53'e yakını borçlu olduğunu/borçla yaşamını sürdürmeye çalıştığını ifade etmiştir. Hakeza, kent içi ulaşımda belediye otobüsü ve dolmuş kullanımının yoğunluğunun gelire de ilgisi bulunmaktadır.

Türkiye'de basında ve gündelik hayatta Suriyelilere dair yapılan tartışmaların büyük kısmını yardımların oluşturduğu bilinmektedir. Araştırmada çıkan sonuçlar, üzerinde düşünülmeğe değer niteliktedir. Zira Gaziantep'teki Suriyelilerin yaklaşık % 63'ü hiç bir maddi, % 70'i sağlık, % 86 civarı eğitim ve yaklaşık % 99'u psikolojik destek ya da yardım almadıklarını söylüyor. Dolayısıyla bu sonuçlar Suriyeliler özelinde mülteciler ve göçmenlere yönelik bazı platformlarda sıkça dile getirilen olumsuz yorum ve yaklaşımları temelsiz bırakıyor. Savaş ve şiddet gibi ciddi bedensel ve ruhsal travmalara yol açabilen ya da açmış bir süreçten gelmiş insanların neredeyse tamamının psikolojik destek almamış olması, üzerinde ayrıca düşünmeyi gerektiriyor.

Günlük hayatta karşılaşılan sorunların % 55'i dil, % 50'ye yakını iş ve işsizlikle ilgilidir. Dahası, Gaziantep'teki Suriyelilerin yaklaşık % 50'sinin samimi olduğu hiç bir Gaziantep'li arkadaşı yoktur. Bu sonuçlar, Gaziantep gibi iş, çalışma, barınma, etkileşim, mutfak hususlarında değişime açık bir kentte bile, yüksek demografik yoğunluğa rağmen toplumsal ilişkilerdeki mesafeyi göstermesi bakımından dikkat çekicidir. Bu sonuçlar, ileriye yönelik uyum ve karşılıklı değişme konularında politika oluşturucuların nelere dikkat etmesi gerektiğinin de altını çizmektedir.

En çok tartışılan ve merak edilen sonuçlardan birisi de Türkiye'deki Suriyelilerin geleceğidir. Araştırmada Gaziantep'teki

Suriyelilere dönme niyetleri de sorulmuştur. % 56'sı uygun koşullar oluştuğunda Suriye'ye dönmek istediğini ifade ederken % 44'ü dönmeyi düşünmediğini belirtmiştir. Yine yer değiştirme istekleri ve planlarına bakıldığında Suriyelilerin % 56'sı Suriye'ye dönmek isterken, yaklaşık % 13'ü başka bir ülkeye, % 10'u başka mahalleye yine % 10'a yakını başka bir kente gitmek istiyor. Genel toplamda Suriyelilerin % 70'e yakını (Suriye'ye dönmek de dâhil) Türkiye dışına çıkmak istiyor. Yine araştırmada haneleri temsil edenlere, Türkiye vatandaşlığına dair durumlar da soruldu. Görüştüğümüz kişilerin % 3.6'sının vatandaşlık aldığını, % 9'unun başvuru sürecinin devam ettiğini, % 51.5'inin başvurusunun olmadığı ama başvurmayı düşündüğünü, % 35.9'unun asla Türkiye vatandaşlığına başvurmayı düşünmediğini ifade ettiği görülmektedir. Benzer şekilde görüşülen kişilerin sadece % 18'inin ailesinden ya da akrabalarından birisinin vatandaşlık aldığını öğreniyoruz.

Saha araştırması yapılan mahallelerden elde edilen verilere göre hanede ya da ailede Türkiye'de 727 evlilik tespit edilmiştir. Buradaki dağılımda, göç, yerleşme, geleneksel ataerkil değerler ve kadının açık ya da kapalı toplumsal rollerine dair veriler de ortaya çıkmaktadır. Evlenenlerin % 57'ye yakını kadındır. 727 evliliğin yaklaşık % 74'ü Suriyelilerin kendi arasında gerçekleşmiştir. Ama son derece anlamlı bir oranda, yaklaşık % 24 civarında Gaziantep'li/Türkiyelilerle yapılan evlilik söz konusu ve burada da Türklerle evlenen Suriyeli kadın oranı, Suriyeli erkek oranından yüksektir.

Mahallelerdeki toplumsal ilişkilerin, etkileşimin ve karşılıklı değişimin en önemli göstergelerinden birisi de komşuluk davranış örüntüleridir. Çok genel manada Suriyelilere, komşularıyla ilgili düşünceleri sorulduğunda neredeyse benzer oranlarda (% 63 ve 64) bütün komşularından memnun olduklarını ve iyi ilişkilere sahip olduklarını ifade ettikleri görülmektedir.

Fakat komşuluğun davranışsal, somut yönlerine dair sorulara verilen cevaplar, çok az temasın olduğunu göstermektedir.

Yine Türkiye'deki medyada ve gündelik hayatta çokça konu edilen asayiş, güvenlik ve resmi kurumlarla ilişkiler de sorulmuştur. Çıkan sonuçlara göre, Gaziantep'teki Suriyelilerin yaklaşık % 70'inin resmi kurumlara gitme sebebi ikamet, kimlik gibi işlemler. % 21 civarı mağduriyetinden dolayı başka birine dava açmak ve şikayetçi olmak için mahkemeye başvururken, görüştüğümüz kişilerin sadece % 6.5'i davalı olduğu için mahkemeye çağırılmıştır. Bu da Suriyelileri asayiş olaylarıyla özdeşleştiren genel tutumun çok da temeli olmadığını göstermektedir.

SYRIANS IN GAZIANTEP
ADAPTATION, EXPECTATIONS AND CHALLENGES
(SUMMARY REPORT)

Prepared By

Mehmet Nuri GÜLTEKİN
İbrahim GİRİTLİOĞLU
Yücel KARADAŞ
Muhsin SOYUDOĞAN
Şenay LEYLA KUZU
Sinan Tankut GÜLHAN
Mustafa DOĞANOĞLU
Ayşen UTANIR
Çağrı ASLAN
Nur İNCETAHTACI

Translated By
Osman Aydın

The University of Gaziantep Press
2018

INDEX

INDEX	xi
FIGURES.....	xiii
INTRODUCTION	77
RESEARCH MAP	82
IMMIGRATION.....	83
DEMOGRAPHIC FINDINGS	85
DISABILITY.....	91
SOCIO-ECONOMIC CONDITIONS	93
EMPLOYMENT STATUS	99
EDUCATION.....	120
SOCIO-CULTURAL RELATIONS	126
COMMUNICATION	136
STATE OF FORMALITY	138
CONCLUSION AND EVALUATION	141
THE LIST OF PEOPLE WHO CONTRIBUTED TO THE RESEARCH	153
RESEARCH QUESTIONNAIRE	157

FIGURES

Figure 1: Syrian Administrative District Residence.....	83
Figure 2: Syrian Residence's Settlement Type.....	83
Figure 3: Yearly Syrian Migration to Turkey.....	84
Figure 4: Length of Stay in Gaziantep.....	84
Figure 5: Population Distribution by Gender.....	85
Figure 6: Age Distribution.....	86
Figure 7: Age Distribution by Gender.....	86
Figure 8: Marital Status.....	87
Figure 9: Number of Children per Household.....	87
Figure 10: Families with Children Born in Turkey.....	88
Figure 11: Number of Children Born in Turkey per Household.....	88
Figure 12: Number of Families Living in Each House.....	89
Figure 13: Number of People Living in the Same House.....	89
Figure 14: Relatives Living in Gaziantep.....	90
Figure 15: Number of Relatives Living in Gaziantep.....	90
Figure 16: Relatives Living Outside Gaziantep.....	91
Figure 17: Families with Disabilities.....	91
Figure 18: Percentage of Disabilities by Disability Status.....	92
Figure 19: Residential Status.....	93
Figure 20: Accommodation types of Syrian Residences in Gaziantep.....	93
Figure 21: Size of Residence.....	94
Figure 22: Average Monthly Rent.....	95
Figure 23: Family Expenses.....	95
Figure 24: Daily Shopping Locations.....	96
Figure 25: Accessibility of Local Syrian Products.....	97
Figure 26: Vehicle Ownership.....	98
Figure 27: Certificate of Proficiency or Diploma.....	98
Figure 28: Employment Status.....	99
Figure 29: Employment Status in Turkey.....	100
Figure 30: Employee Work Sector.....	100
Figure 31: Employee Work Sector.....	101
Figure 32: Type of Jobs.....	102
Figure 33: Duration of Job.....	102
Figure 34: Job Search Channels.....	103
Figure 35: Wage Negotiation.....	104

Figure 36: Wage Negotiation by Gender.....	105
Figure 37: Wage Disagreement Attitude.....	105
Figure 38: Dispute with Employer.....	106
Figure 39: Barriers to Finding Work.....	107
Figure 40: Number of Family Members Employed.....	109
Figure 41: Family Members in the Labor Force.....	110
Figure 42: Average Monthly Income Per Family.....	111
Figure 43: Benefits from Donations.....	112
Figure 44: Donation Benefit Categories.....	113
Figure 45: Credit Card Ownership.....	114
Figure 46: Credit Card Average Monthly Spending.....	114
Figure 47: Credit Resources Available.....	115
Figure 48: Indebtedness Status.....	116
Figure 49: Borrowing Sources.....	116
Figure 50: Vehicles Used in Urban Transport.....	117
Figure 51: Most Frequently Encountered Problems in Gaziantep.....	117
Figure 52: Number of Close Turkish Friends.....	118
Figure 53: Intention to Return to Syria.....	119
Figure 54: Destination Considered.....	119
Figure 55: Individuals' Education Level.....	120
Figure 56: Education Level by Gender.....	121
Figure 57: Students in the Family.....	122
Figure 58: School Distribution Rate for Students.....	122
Figure 59: Number of Public School Students.....	123
Figure 60: Number of Private School Students.....	124
Figure 61: Number of Students at Temporary Education Centers (TEC).....	124
Figure 62: The Ability to Use Turkish.....	125
Figure 63: The Rate of Participants for Any Training.....	126
Figure 64: Leisure Activity Areas.....	126
Figure 65: Traveling Outside the City.....	128
Figure 66: Reasons for Traveling Outside the City.....	128
Figure 67: Marriage in Turkey.....	129
Figure 68: Neighborhood Relations among Syrians.....	130
Figure 69: Gaziantepian Neighbors' Attitudes to the Syrians in the Eyes of the Syrians.....	131
Figure 70: Attitudes of the Syrians to Gaziantepian Neighbors.....	132
Figure 71: Relationship Standing with Gaziantepian Neighbors.....	133
Figure 72: Relationship Standing with Gaziantepian Neighbors.....	133

Figure 73: Relationship Standing with Syrian Neighbors	134
Figure 74: Relationship Standing with Syrian Neighbors	135
Figure 75: Connection Tools with Relatives in Syria	136
Figure 76: Tools for Following the Events in Syria.....	137
Figure 77: Various Media Channels Usage.....	137
Figure 78: Turkish Citizenship Status.....	138
Figure 79: Family or Relatives with Turkish Citizenship Status.....	139
Figure 80: Court or Police Station Attendance	139
Figure 81: Reason Court or Police Station Attendance	140

INTRODUCTION

There have been a number of concrete reasons and opinions why Turkey has been the primary country among the most-affected countries since the Syrian Civil War started in March 2011. Nearly of all the regions of Turkey, notably the border cities, have been a safe harbor where people escaping the war took shelter since this period. In particular, Gaziantep has been one of the first frequently visited sites for hundreds of thousands of Syrians due to both its location on the Syrian border and its commercial and cultural relations with Aleppo in historical terms. Likewise, the path of most Syrians coming to Turkey has been crossed with Gaziantep.

According to the data from Gaziantep Governorship Provincial Directorate of Migration Management in May 2018, the number of registered Syrians in Turkey was 3,586,679. The ratio of this number to the population in Turkey is 4.44%. From this data there are also 384,290 Syrians registered in Gaziantep. This corresponds to a highly significant portion, 19.16%, of Gaziantep's population. To put it very generally, official figures declare that 1 out of every 5 people we meet in Gaziantep at work, on the street, in the bazaar is Syrian. When we take into account that we face a very dynamic and volatile population, we can expect that this ratio will not be lower but higher.

Despite this demographic, cultural, economic, humanitarian and political reality, the narrow and limited research towards Syrians generally in Turkey, specifically in Gaziantep, emerge as the primary issue that scientists working on this issue have identified. Therefore, Gaziantep University's Department of

Sociology decided to carry out a comprehensive study in order to close this knowledge gap to some extent.

Along with the preparation of the Structured Interview Forms in two copies, Turkish and Arabic, the Gaziantep Governorship applied for the necessary permits regarding this field research planned in November 2017. After the official approval of the Governorship on December 1, 2017, 98 field research groups were established with the attendance one Arabic translator. Majority of the researchers were Syrian university students and research teams consisting of 2 undergraduate students from the Department of Sociology were created. Each field research group was placed under the guidance of 6 units consisting of two graduate students and one faculty member each. These research groups started the data collection process from the second week of December 2017. After approximately three weeks of interviews, on December 31, 2017, all interviews and data collection processes in the field were completed.

In the process of selecting the sample group, the intent was to conduct 20 questionnaires in all the neighborhoods in the city center of Gaziantep to the best of ability. However, the fact that the number of groups formed was lower than the number of neighborhoods showed that it was not possible to reach all the neighborhoods. So it was required to establish a sample to capture all representations from the neighborhoods where the lower, middle and upper-income groups were living. Thus, it was determined that 20 surveys per group would be conducted in 1 or 2 neighborhoods. More than one group was assigned in some neighborhoods where Syrians are more densely populated. This meant it was possible to collect more data in these neighborhoods. On the other hand, having less Syrian families in some neighborhoods pulled the number of conducted surveys down. Thus, a 20-survey quota per group was not applied. In

addition, the research has not been funded by any institution or organization, and everyone involved in the project has worked on a voluntary basis. As a result, face-to-face interviews with 79 questions and structured questionnaires containing various options were conducted with 1,824 people representing the houses or families of 190 neighborhoods (villages excluded) in Şehitkâmil and Şahinbey districts of Gaziantep. Thus, the distribution reflected in the following map was obtained.

As the research includes many topics including the general demographic patterns of Syrians in Gaziantep relating to, work, lifestyle, adaptation process, and expectations, it is certain that this research will help fill an important gap in scope, detail, and diversity. Though the primary aim was to bring the situation of the Syrian refugees to the forefront, it also has had a secondary aim of facilitating the meeting or and integrating the Syrian students studying at various departments and faculties at Gaziantep University with the students in the Department of Sociology. In fact, it was observed that there was integration among students in the "Field Experience Sharing Meeting" held in March 2018 with the attendance of all the students who participated in the field research. It is expected that this will encourage other students in time who are yet to know to each other.

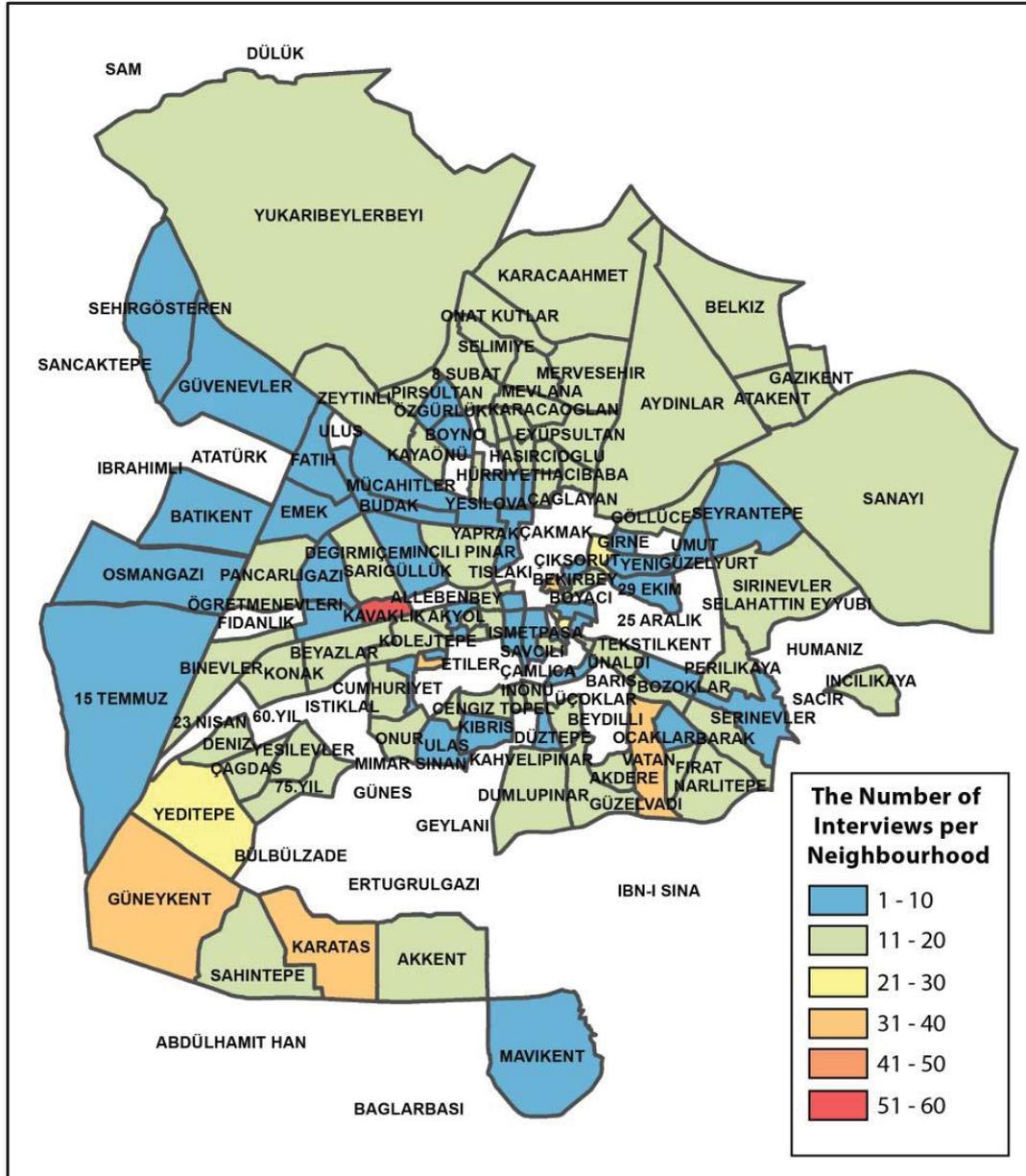
As can be inferred from the detailed reports of the field research, the various questions and topics the study incorporates outline the general characteristics of Syrians living in Gaziantep. Starting with an inquiry into the region or the social environments Syrians used to inhabit before migrating to Turkey or Gaziantep, the study also contains a breakdown of the lengths of time spent by Syrians in Gaziantep or Turkey. The study then focuses on the general demographic patterns of Syrians, both on an individual basis and on the basis of households. The survey

also includes data such as age and gender distribution, marital status, and the number of children. There are also questions about the households, the number of families and children living within the households, as well as the number of children born in Gaziantep and their kinship status. In regard to the question of migration and being a migrant, the study asks questions to appreciate Syrian's kinship relations in the town center of Gaziantep and beyond. This is done to try and appreciate the importance of networks and patterns of solidarity. Since the outcome of wars is not limited to migration and displacement, an attempt has been made to collect various data pertaining to the disabled and elderly population in Syrian households. The study also tries to provide a general picture of the socio-economic situation of Syrians. This is done through a range of questions that extend from the physical characteristics of the houses inhabited by the Syrians to their ownership status. There are also questions on the incomes and expenditures of households, including rent. The study also makes inquiries concerning the extent to which Syrians in Gaziantep are integrated into urban life. This is done through questions that range from shopping habits to the subjects' visiting of public places, social venues etc. One of the other important topics in relation to immigration and being a refugee is the extent of migrants' inclusion in working life. The study therefore also contains questions on this issue. It is particularly true in the case of refugees that providing assistance to people living in difficult conditions is important. There are therefore related questions in this survey. Questions are also asked about the survival strategies of the households or families who are trying to make a living in Gaziantep. The study also has questions that enable an understanding of the neighborhood, friendship or business relations Syrians have established with the people in Gaziantep as part of their everyday lives. Questions are

also asked on the issue of conferring Turkish citizenship to Syrians. These establish the current situation and future tendencies. On the other hand, and in light of the importance of the issue of education, there are also questions on the overall educational status of the Syrian population. In addition to all of the above, there are detailed questions on topics such as socio-cultural relations, social mobility, marriage, neighborhood and education. Towards the end of the research, there are questions to try and understand Syrians' interactions with public offices and organizations.

It needs to be especially emphasized that it is very important for the Sociology Department to undertake research of this nature in a city that has bore the brunt of mass-scale immigration. Such research should combine the observations made with the research from previous years. It is also important that the Sociology department has carried out this research study using a long and comprehensive questionnaire based on seven years of detailed observations and information gathering on the issue of immigration in Gaziantep. This means that it fully utilizes its position as a first-hand witness of events.

We would like to thank Ali YERLİKAYA, the Major of Gaziantep, Prof. Ali GÜR, the Rector of Gaziantep University, Prof. Şehmus DEMİR, the Vice Rector of Gaziantep University, Prof. Metin BEDİR, the Vice Rector of Gaziantep University and Prof. Hülya ARSLAN EROL, the Dean of Faculty of Arts and Sciences, for their valuable contributions to the preparation and execution of this work, and for sharing the results of this study.

RESEARCH MAP¹

¹ We are grateful to Urban Planner and Development Expert Serhat KARADUMAN, for his solidarity, support and neighborhood maps in the Gaziantep Metropolitan City Center that identifies where the field research was carried out.

IMMIGRATION

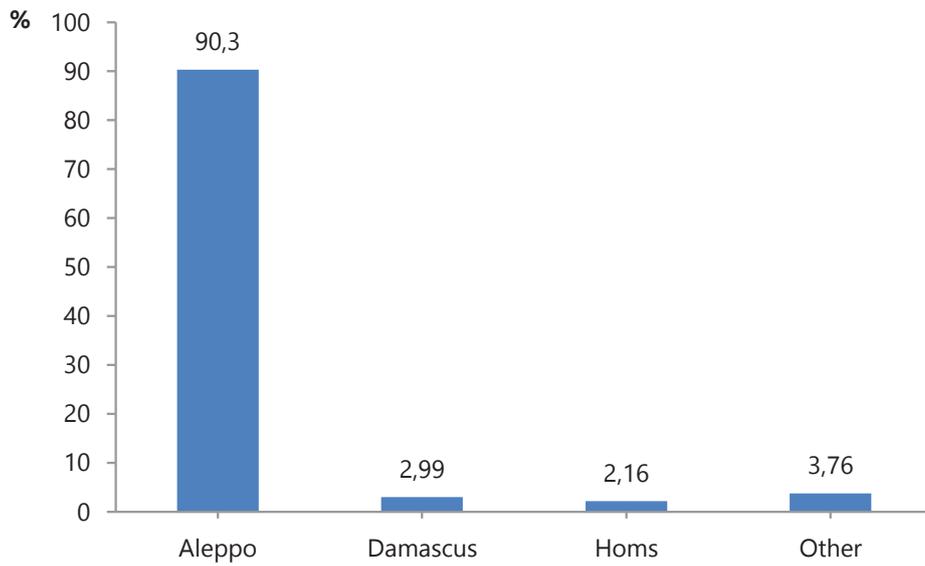

Figure 1: Syrian Administrative District Residence

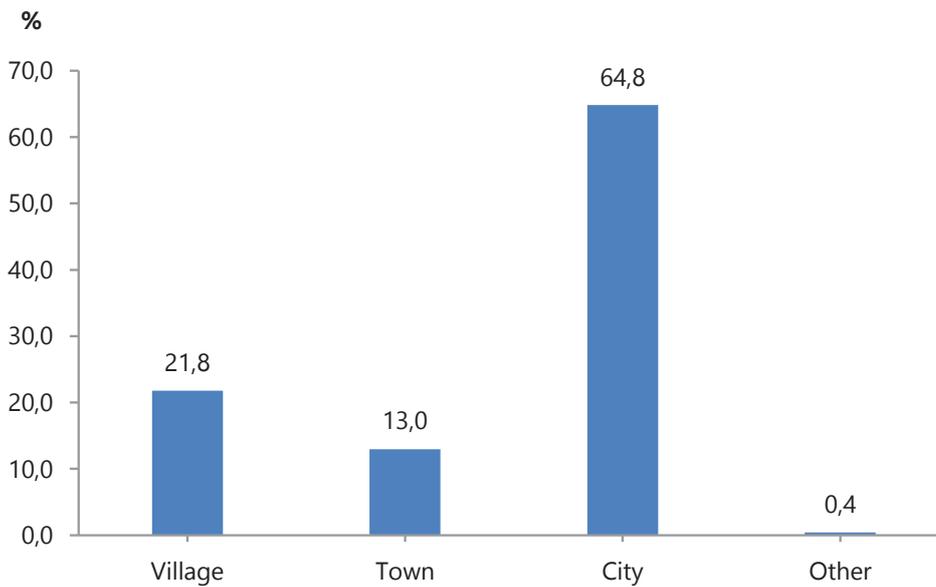

Figure 2: Syrian Residence's Settlement Type

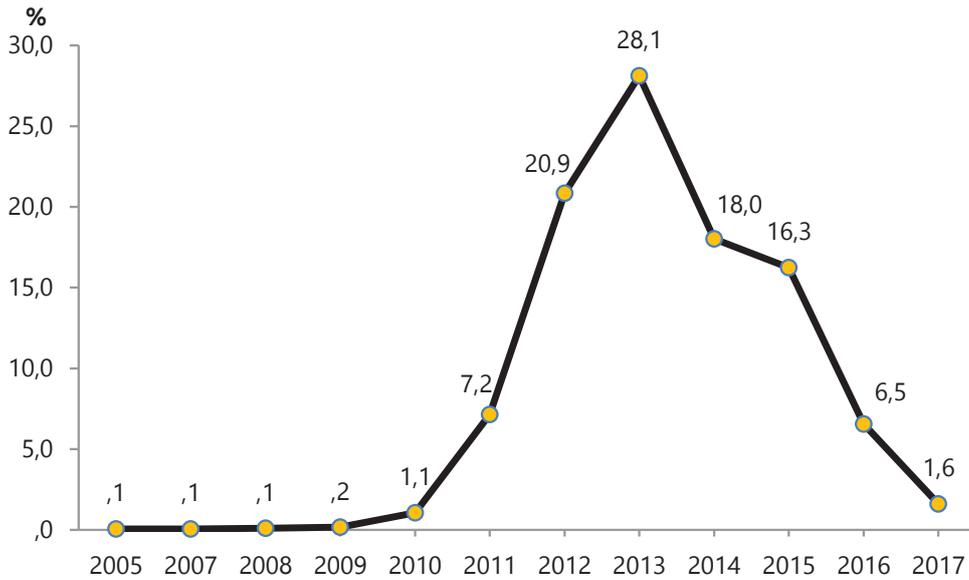

Figure 3: Yearly Syrian Migration to Turkey

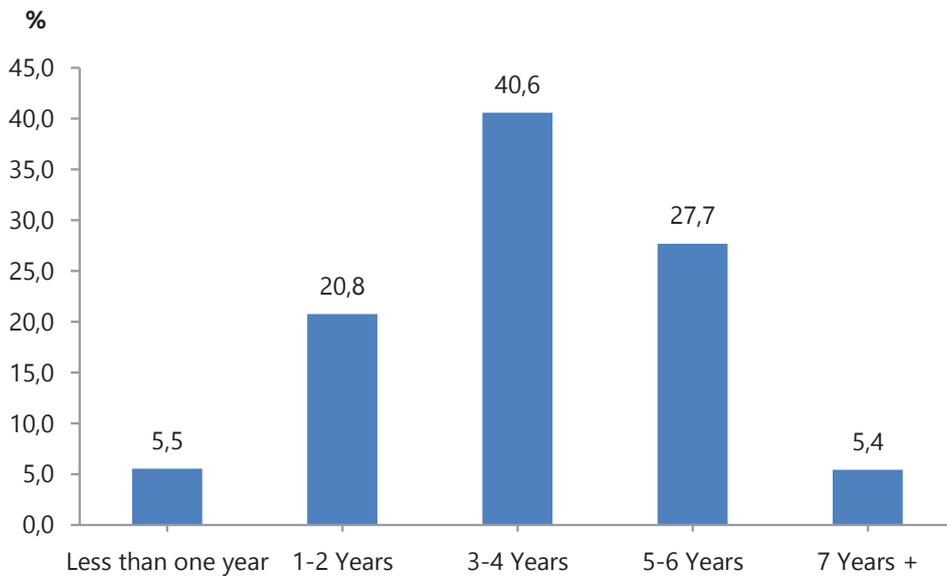

Figure 4: Length of Stay in Gaziantep

The arrival of the Syrian population in Turkey in 2011-2013 accelerated in parallel with the war in Syria, it is noted that this flow rate began to decline after 2013. Considering the length of time that Syrians they have been residing in Gaziantep as evidenced by Fig. 3, it can be said that Gaziantep has been the

first location in Turkey where the vast majority of interview participants have settled.

Photo: Kemal Vural Tarlan

DEMOGRAPHIC FINDINGS

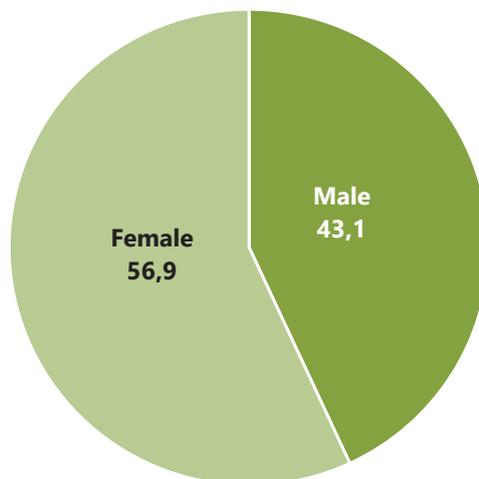

Figure 5: Population Distribution by Gender

The female population in the sample was higher due to the fact that the majority of the interviews were made in houses and research was carried out during the daytime, especially during working hours.

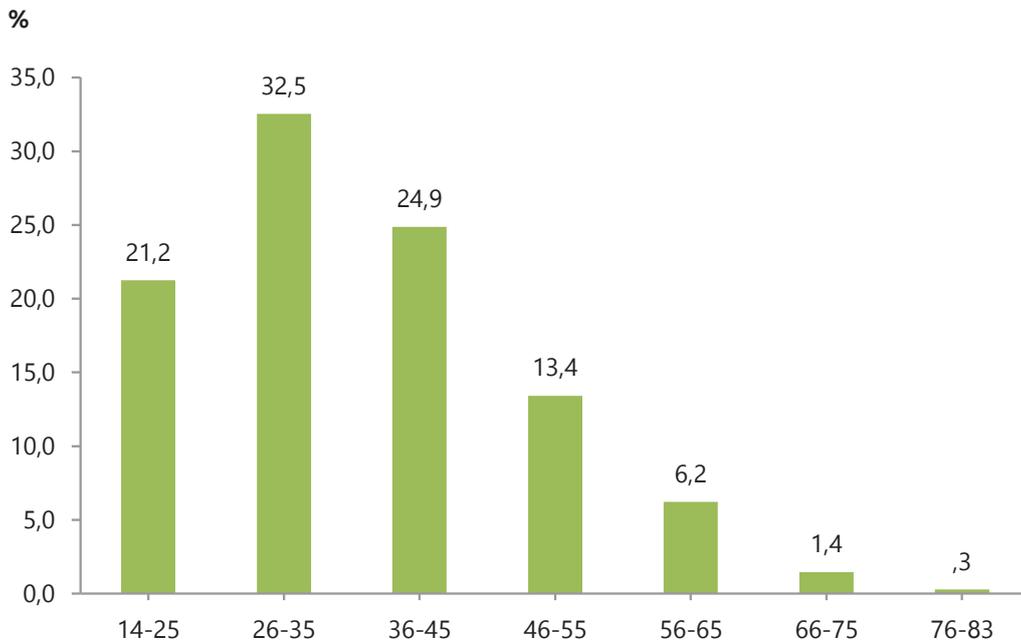

Figure 6: Age Distribution

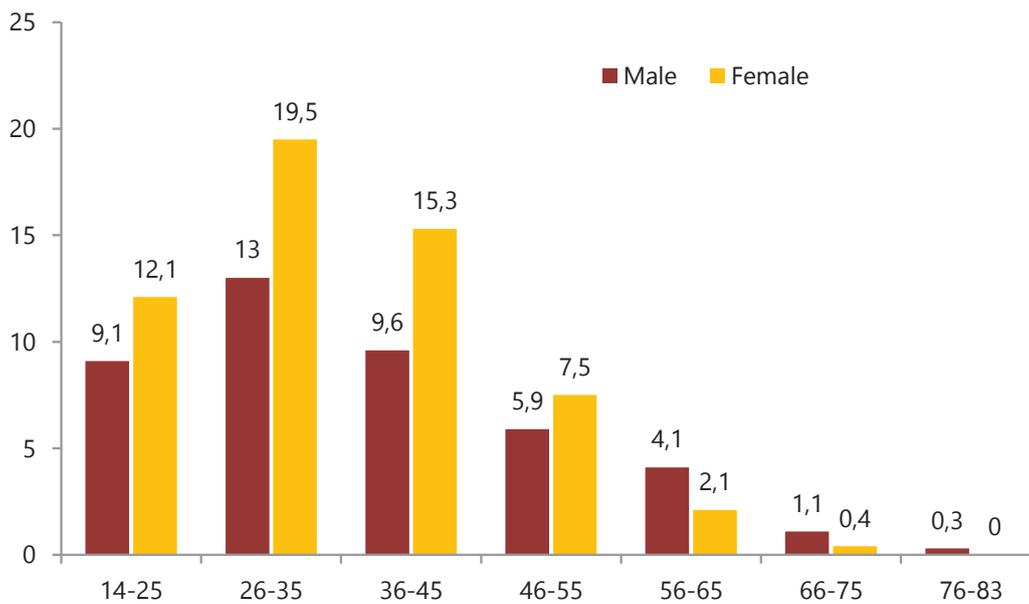

Figure 7: Age Distribution by Gender

The average age of the Syrian interviewees were calculated as being 36.4 years of age. From Fig.6, 83.5% of the Syrians whom we met in Gaziantep were under the age of 50. This demonstrates that the population sample being worked with is relatively young population.

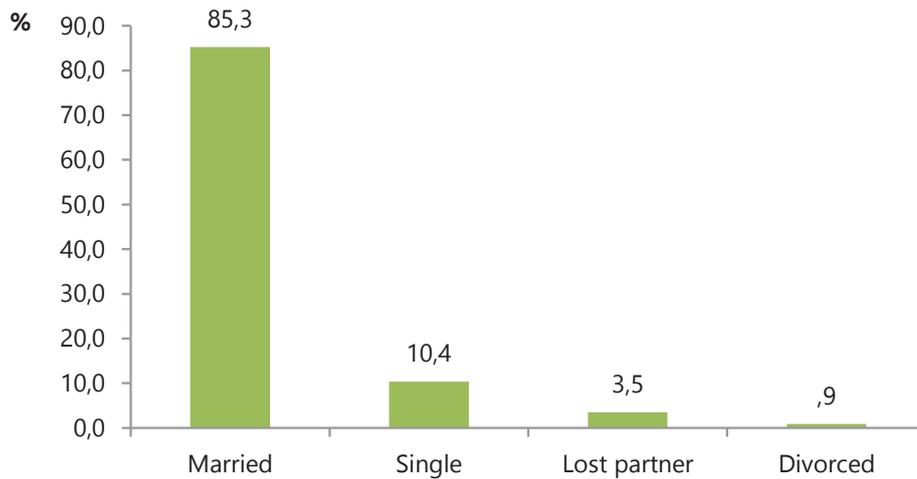

Figure 8: Marital Status

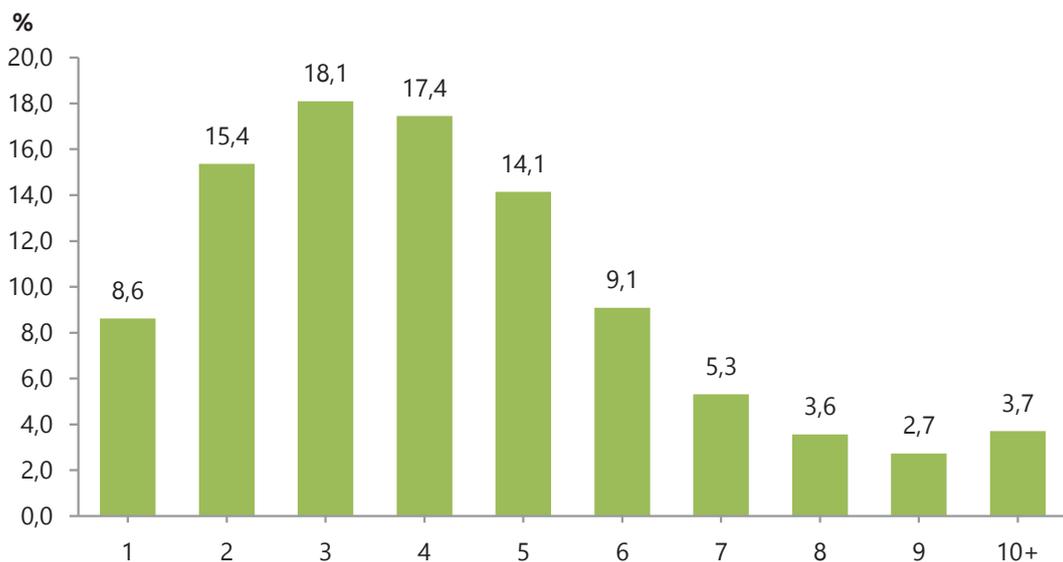

Figure 9: Number of Children per Household

The average children number per household that were interviewed was 4.2. This ratio is close to the average regional

rate which currently stands at 4, but is higher than the overall rate of Turkey just 2 children per household.

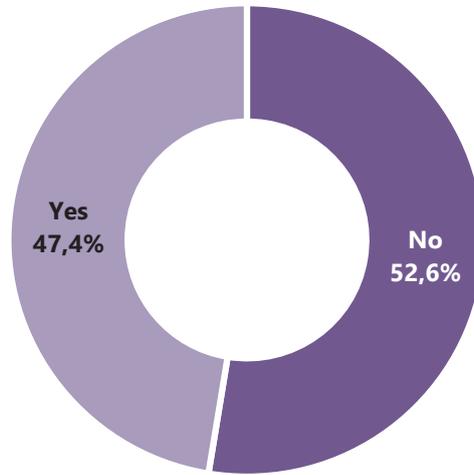

Figure 10: Families with Children Born in Turkey

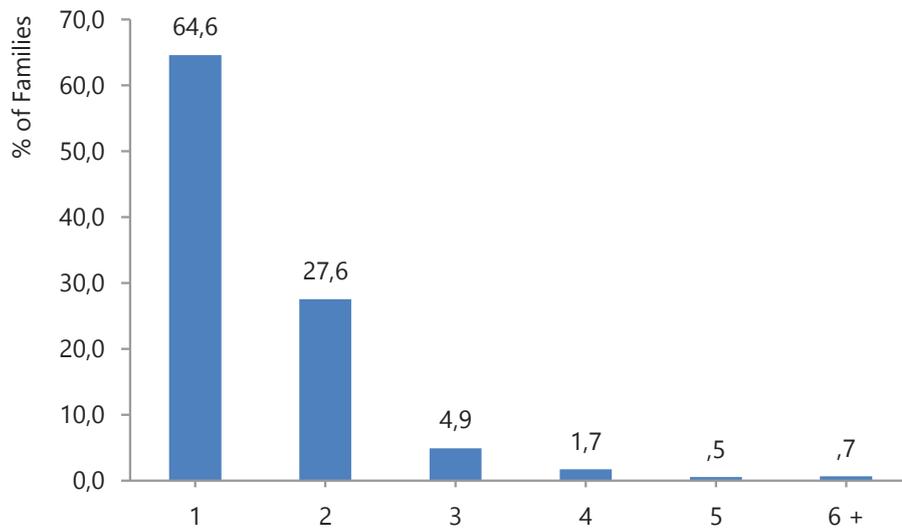

Figure 11: Number of Children Born in Turkey per Household

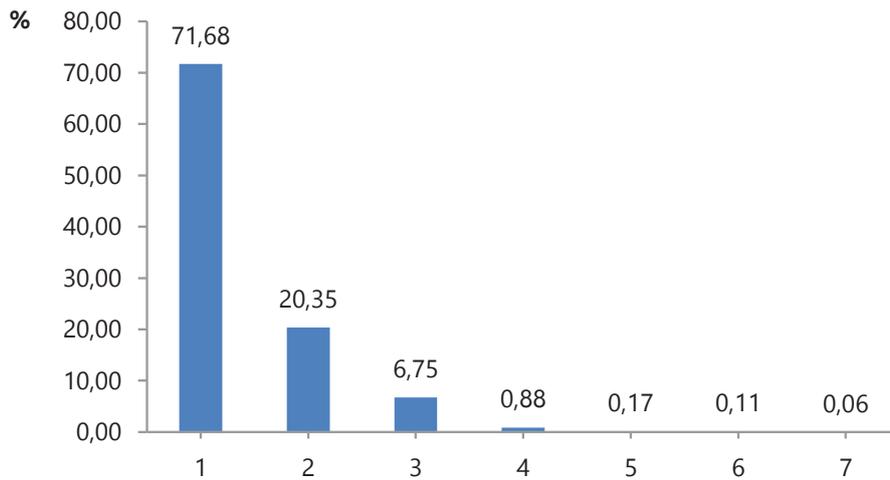

Figure 12: Number of Families Living in Each House

Approximately 30% of the houses examined contained more than one family, which gives an indication of the difficult circumstances like overcrowding being experienced by the Syrian population.

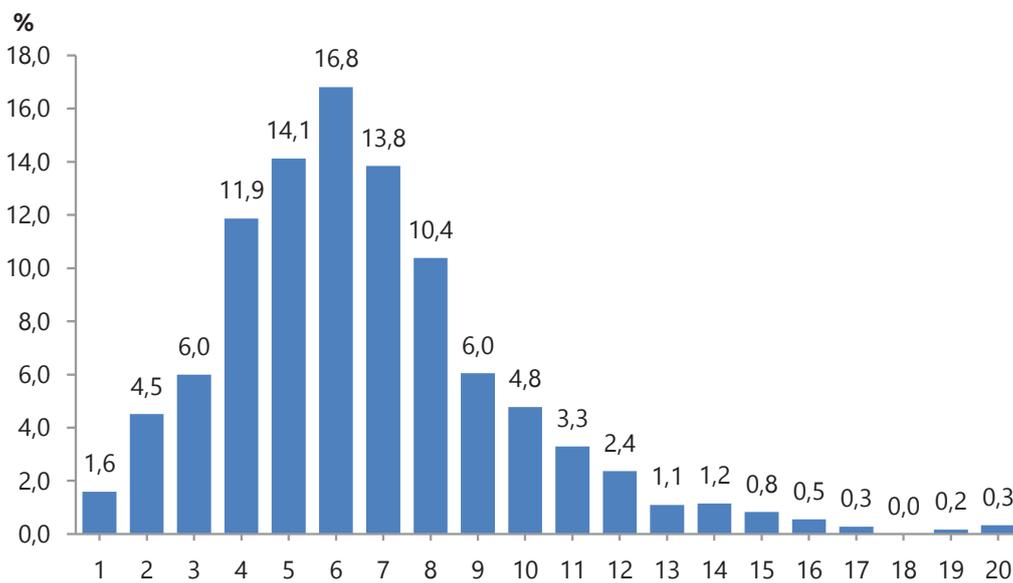

Figure 13: Number of People Living in the Same House

To continue looking in this direction, it can be observed that the average number of people living in a house is 6.6. This

demonstrates that the size of Syrian families is almost double the Turkey average, which is 3.4 in 2017 according to the Turkey Statistical Institute.

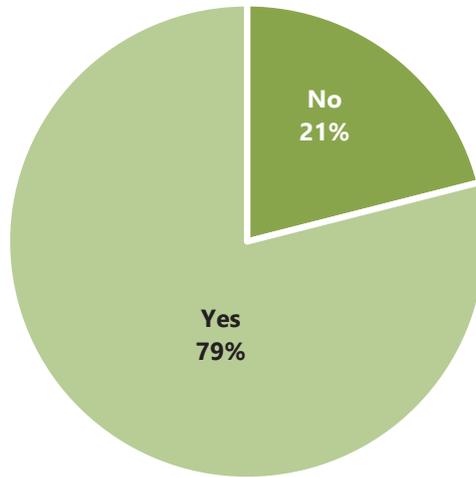

Figure 14: Relatives Living in Gaziantep

Approximately three-quarters of the Syrian families have one relative living in Gaziantep. This demonstrates that the Syrian population comes from places nearby to families and highlights traditional solidarity patterns.

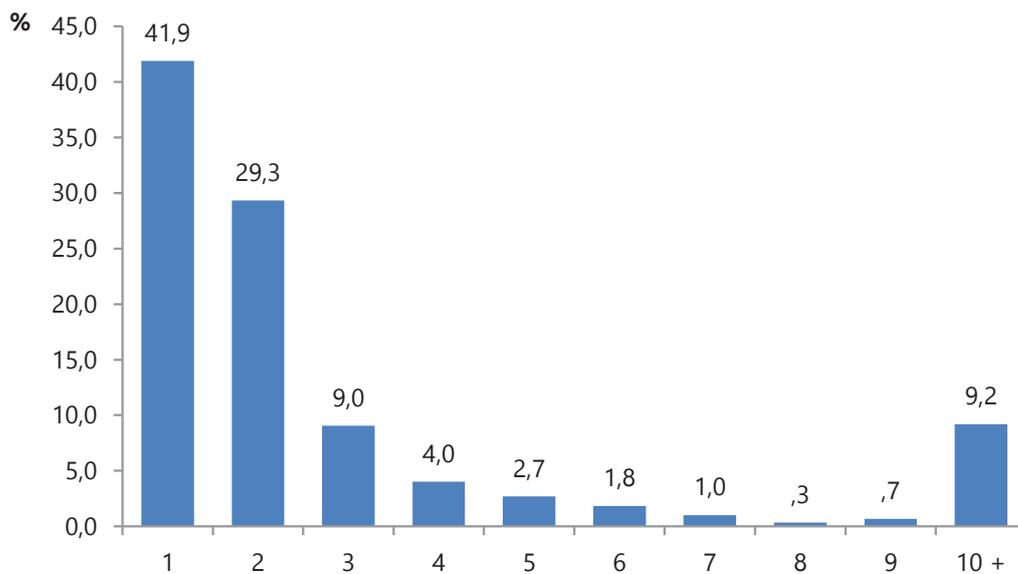

Figure 15: Number of Relatives Living in Gaziantep

Approximately 80% of the Syrians interviewed in Gaziantep have a relative in Gaziantep as indicated by Fig. 14. Syrians with relatives numbering greater than one, but less than four results to 85% of the population interviewed.

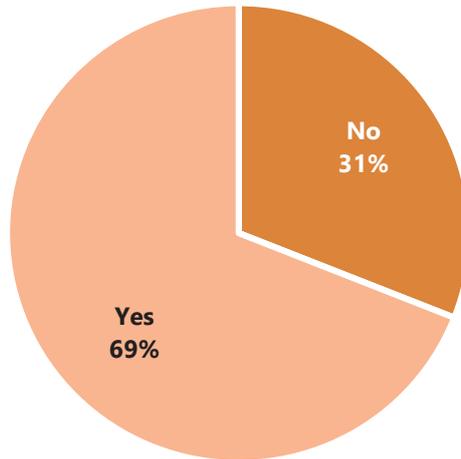

Figure 16: Relatives Living Outside Gaziantep

Similarly, about 70% of the Syrians interviewed have relatives living outside Gaziantep.

DISABILITY

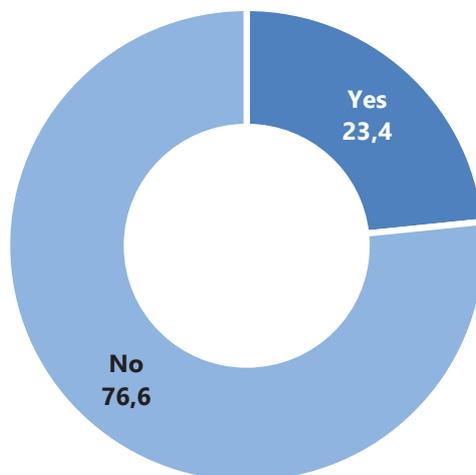

Figure 17: Families with Disabilities

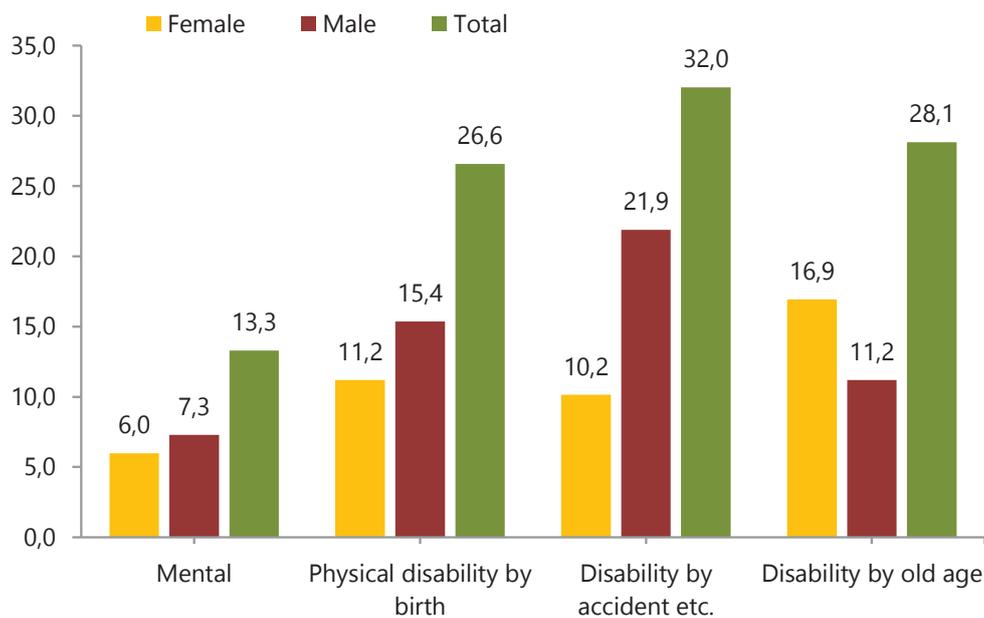

Figure 18: Percentage of Disabilities by Disability Status

The data on disabled people among the Syrians living in Gaziantep can provide important clues about the living conditions of the Syrians before immigration. When considering a population coming from the spiral of war and violence, high rates of disability types due to hazards of war such as injury, limb loss etc. are expected results. According to UN sources, the rate of disability in countries with a hot war reaches up to 25%. High-level injuries caused by a hot war and unfavorable health services can be listed as the main causes of disability (32%) but many factors such as culture, health, nutrition, and education seem to cause an increase in the rate of disability as well.

Again, in the context of these findings, it can be seen that between 27% and 40% have congenital disabilities and 60% have posterior disabilities. Another significant indicator is that male disability is higher than females in all other categories except disability due to old age.

SOCIO-ECONOMIC CONDITIONS

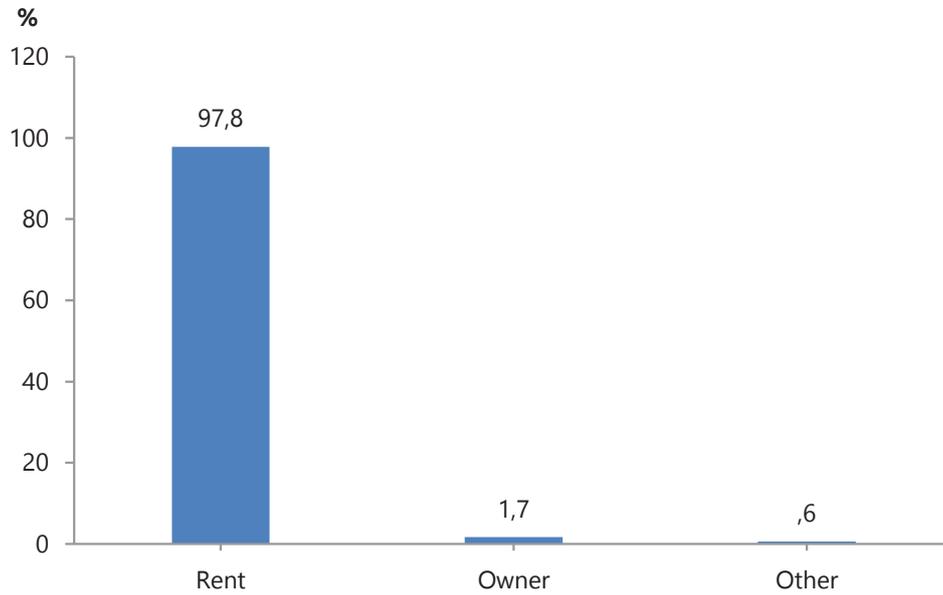

Figure 19: Residential Status

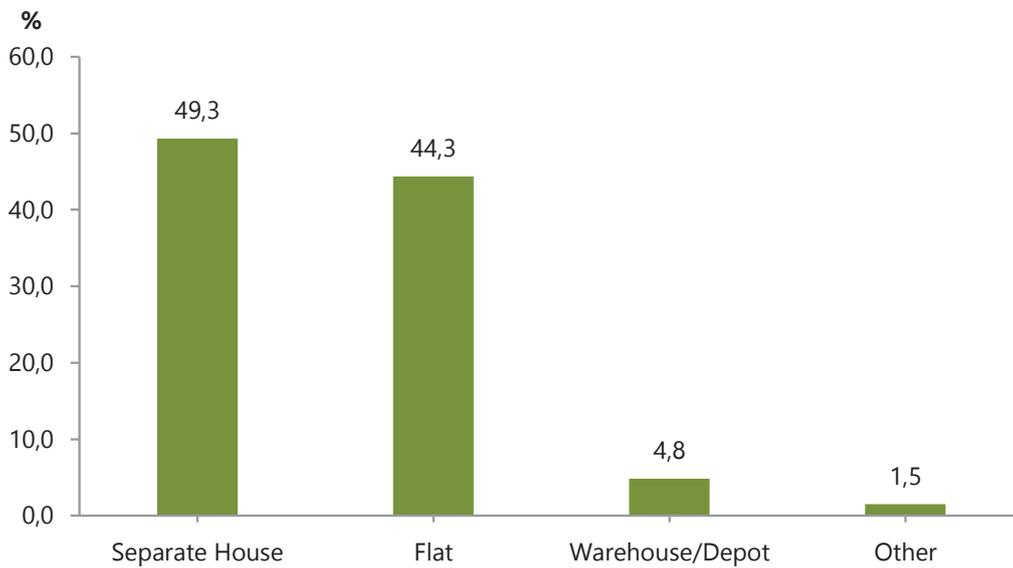

Figure 20: Accommodation types of Syrian Residences in Gaziantep

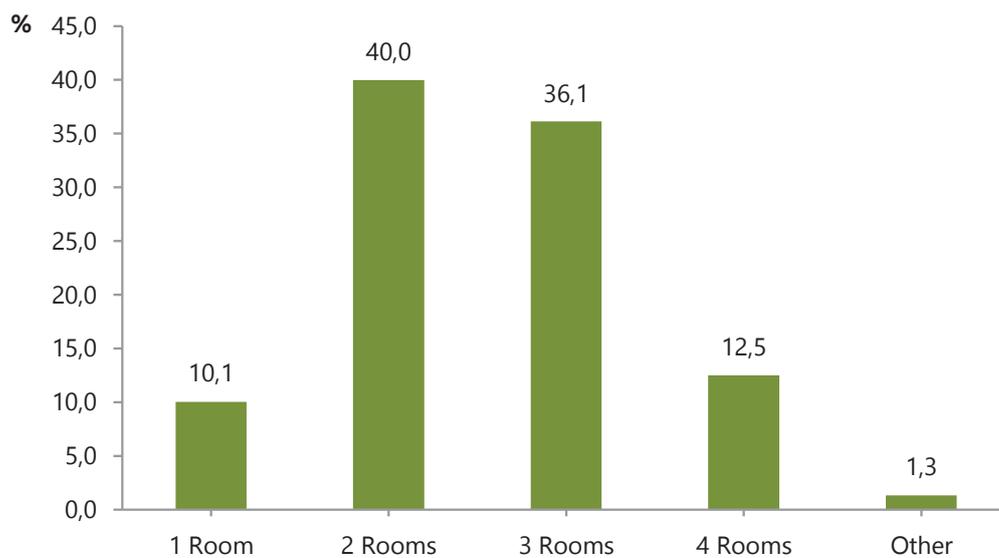

Figure 21: Size of Residence

Nearly all of the Syrian population interviewed live in rented houses. In addition it was observed that a large majority (55%) remain in shanty houses or warehouses. The majority of the houses accommodated by the Syrian population have either 2 or 3 rooms. Notwithstanding this, we can assume that the lowest 10% of income earning Syrians interviewed, representing approximately 40,000 people, are living in a single bedroom house. Only 12% of Syrians interviewed were living in a 4 bedroom house. However, it should be noted and explained in further detail that not all families in 4 bedroom houses represent middle-upper classes as it is possible that more than one family may live in a house. If attention is paid to the number of families living in the household compared to the number of rooms, clearer results emerge.

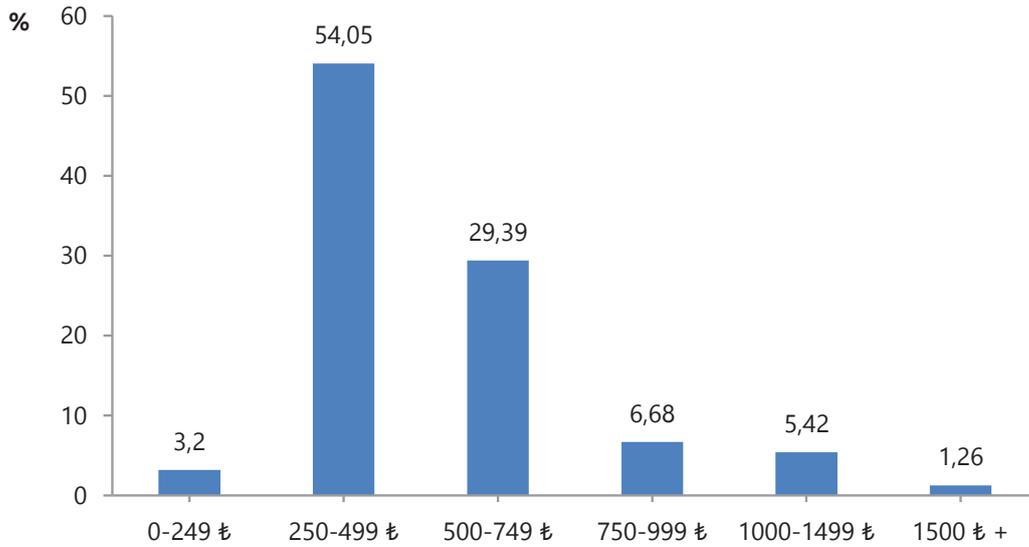

Figure 22: Average Monthly Rent

As almost all of the Syrians interviewed live in rented houses, the average monthly rent for a house is a significant expense to consider. As can be seen, 57% of the Syrians pay an average of 500 ₺ of rent per month. Nearly 99% pay rent less than 1000 ₺. This further gives indications to the conditions which this population lives.

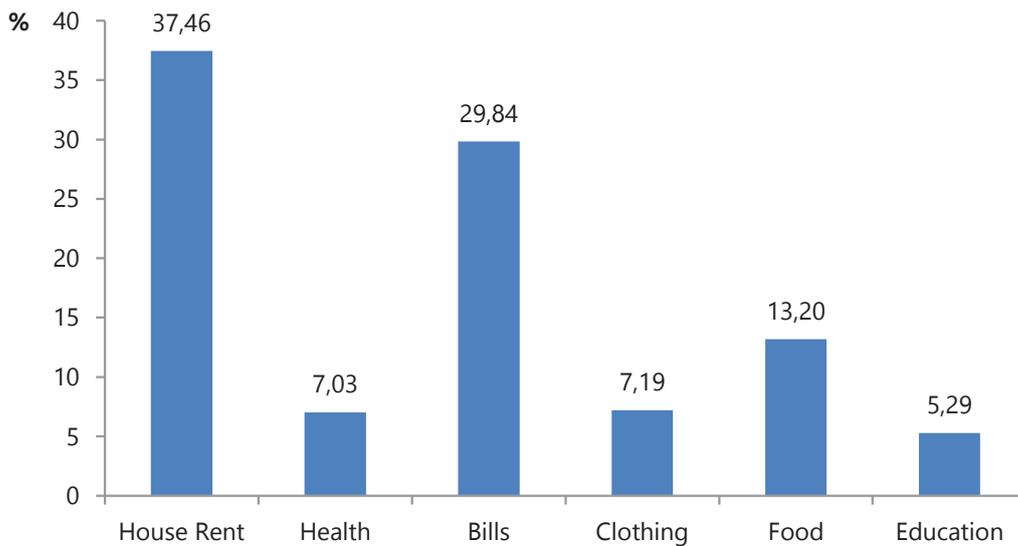

Figure 23: Family Expenses

As can be understood from Figure 23, the most significant expenses indicated by the Syrians interviewed in Gaziantep are rent and bill payments (electricity, water, heating etc.). The fact that education spending is the least significant expense for Syrian families is due to the fact that education cannot be a first priority when living under difficult conditions. As can be seen in the graphs below, another factor is that children go to public schools and the number of Syrian children going to private schools is at minimal levels.

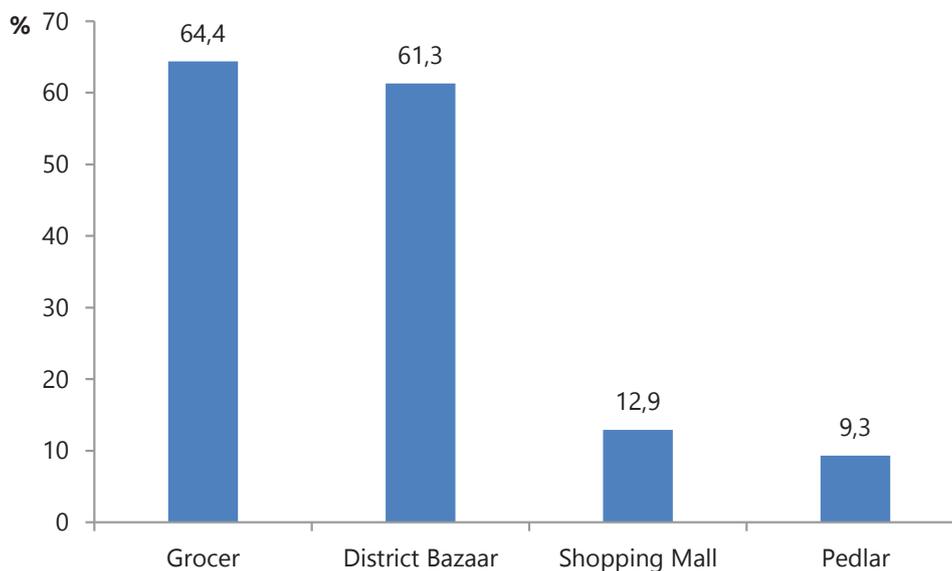

Figure 24: Daily Shopping Locations

A correlation is obvious between the socio-cultural situations and their preferences for district bazaars and groceries. It seems that there is a significant correlation between the low-number of mall visits and the income of Syrians interviewed as evidenced by Fig. 24.

Photo: Kemal Vural Tarlan

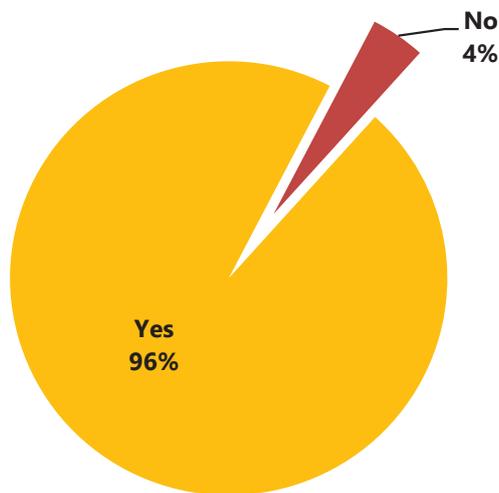

Figure 25: Accessibility of Local Syrian Products

The existence of a product supply system formed by the Syrians in Gaziantep is also striking. It can be observed that the Syrian population has established their own commercial networks (especially in basic consumption items, though not very large scale).

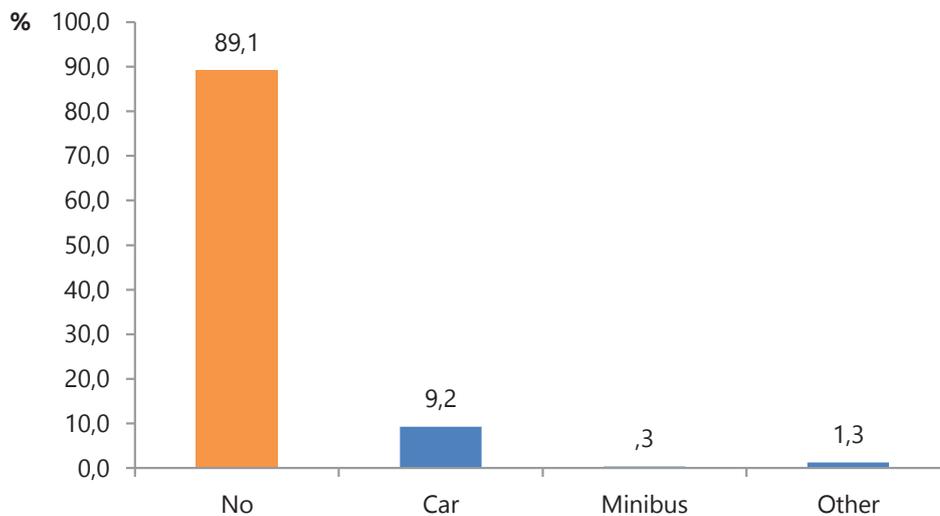

Figure 26: Vehicle Ownership

As could be expected due to low income and high rental expenses, vehicle ownership of the Syrian population is minimal. It is worth pointing out that ownership of the car is also very low at 9.2% of the Syrians interviewed.

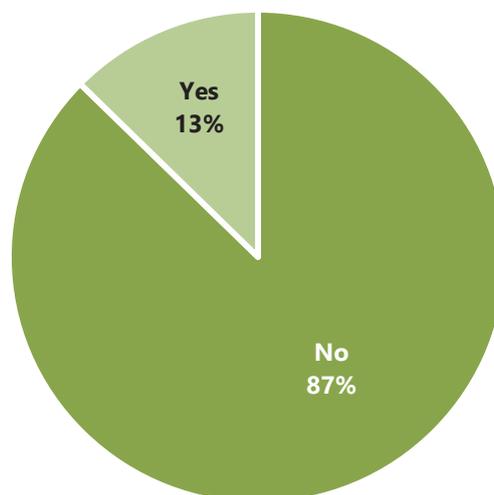

Figure 27: Certificate of Proficiency or Diploma

It is stated that about 88% of the Syrian population interviewed does not have any diplomas. This is especially

noticeable in the population at the lower income level, as witnessed by Fig.27.

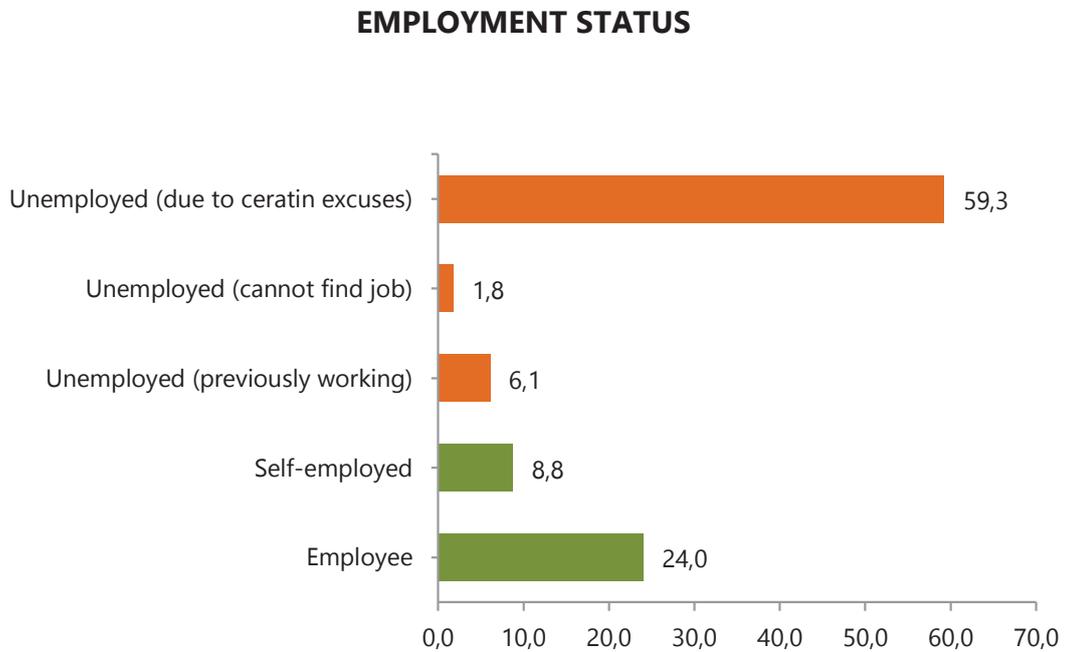

Figure 28: Employment Status

As can be seen by Fig. 28, most of the people interviewed are outside of the workforce for various reasons. The fact that only 1 out of 4 people interviewed are currently working identifies this issue as matter to be taken into consideration.

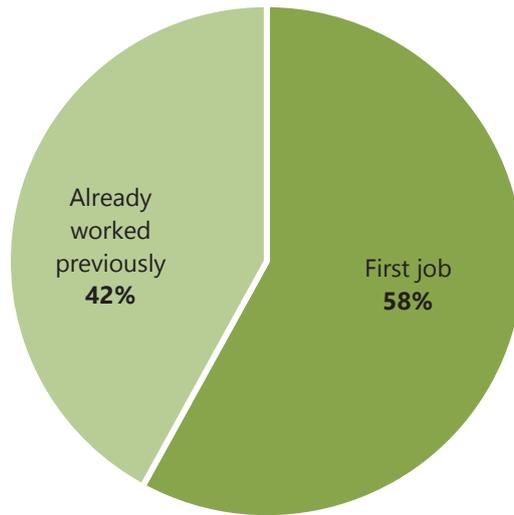

Figure 29: Employment Status in Turkey

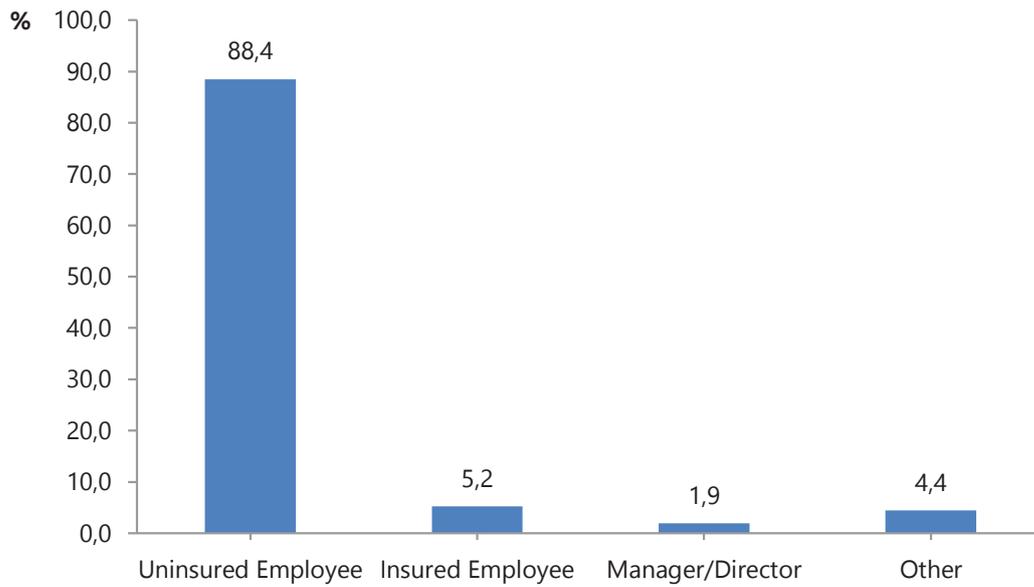

Figure 30: Employee Work Sector

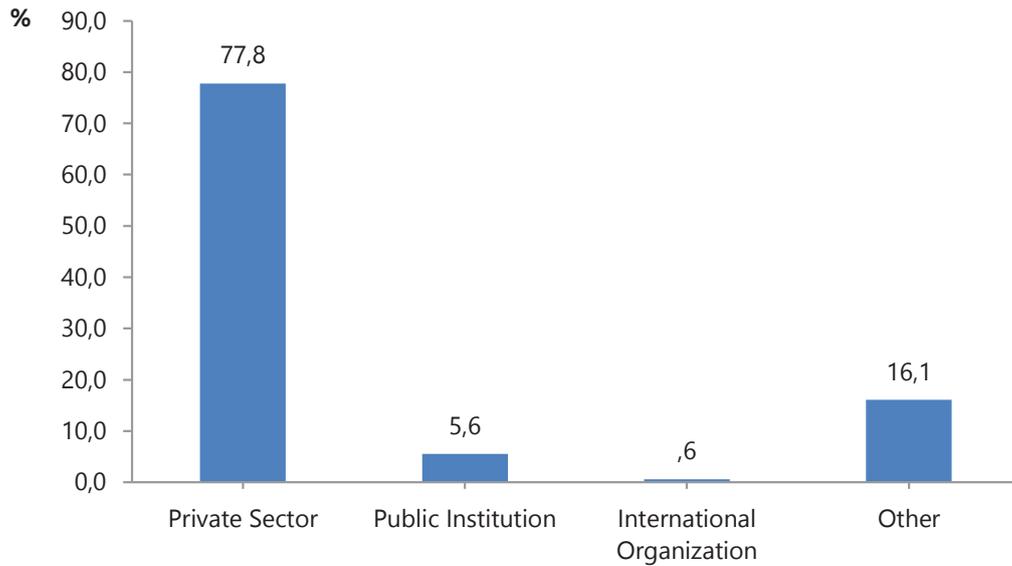

Figure 31: Employee Work Sector

The participants stated that 5.6% were working in public institutions, 0.6% in international institutions, 16% in other sectors and 77.8% in the private sector. This is as a result of public institution employment eligibility requiring citizenship, except for certain "contracted work" situations. It is natural and expected that the working areas of the participants are private sector-focused. This means at the same time that there is also a significant labor force entering the "private" working areas in the city.

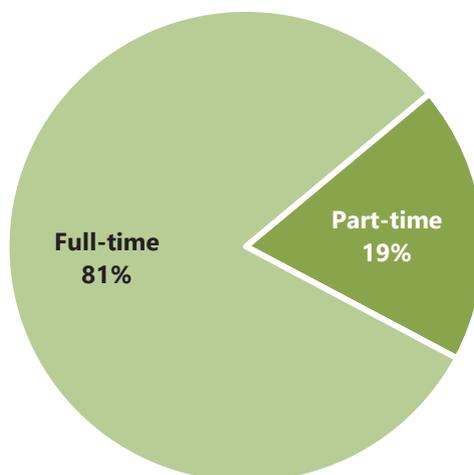

Figure 32: Type of Jobs

18.9% of participants stated that they work on a part-time basis and 81.1% on a full-time basis. This indicates that the employed Syrian population has become an integrated part of the city's working life.

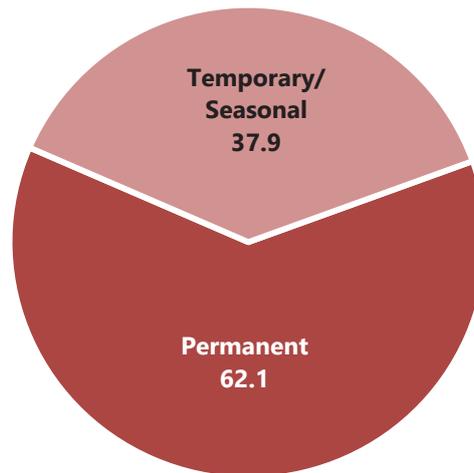

Figure 33: Duration of Job

37.9% of participants stated that they work in temporary/seasonal jobs and 62.1% work in permanent jobs. When looked at in addition with the previous chart, it is seen that the employed Syrian population is significantly involved in the working life of the city.

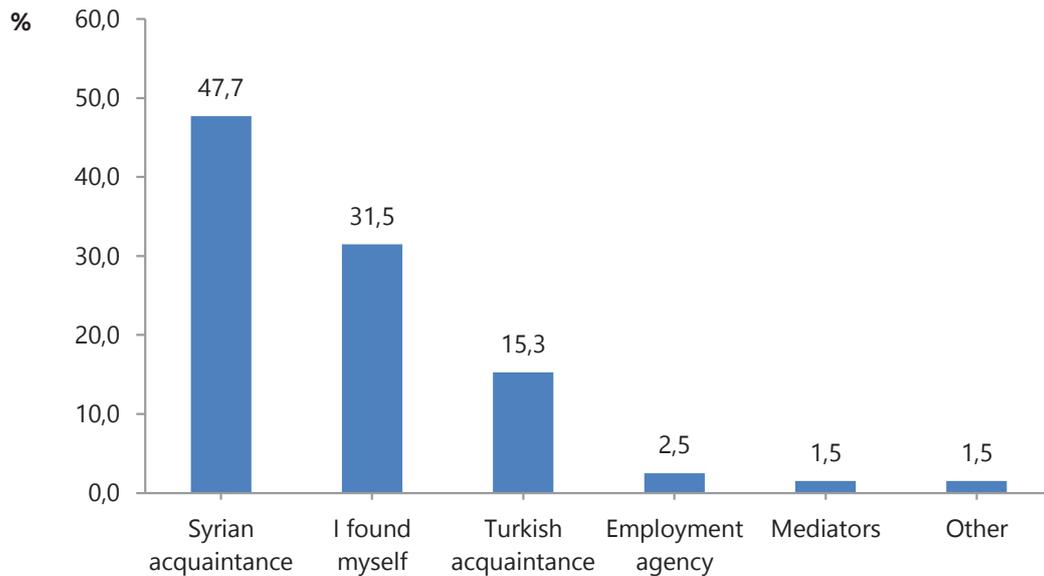

Figure 34: Job Search Channels

The employment and working data clearly shows that the Syrians who are employed in the private sector, nearly half gets one or more one jobs in Gaziantep. The formation of a Syrian job search-network to assist in finding work is a common occurrence in such immigration and refugee experiences. However, it should be noted that this ratio is not related to all Syrians, but only to the Syrians who are at the age of work. Another clear result from the interviews is that the Syrian population in Gaziantep is concentrated on unregistered employment.

47,7% of the participans stated that they found a job via their Syrian friends, 15,3% of them via their Turkish friends, 31,5% of them via their own efforts. While the most popular way of finding a job is through "Syrian acquaintances" which is typical of "immigration solidarity"; there is also a relatively high rate of "Turkish acquaintances" and "own efforts" which shows to what extent the Syrians can enter into the labor market in the city during this time.

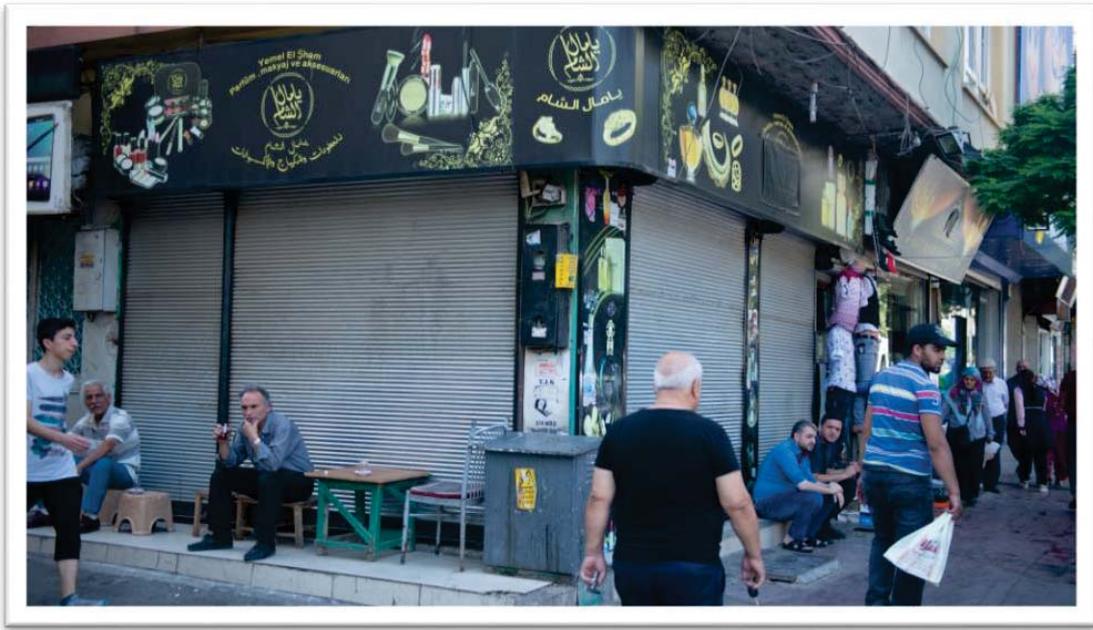

Photo: Kemal Vural Tarlan

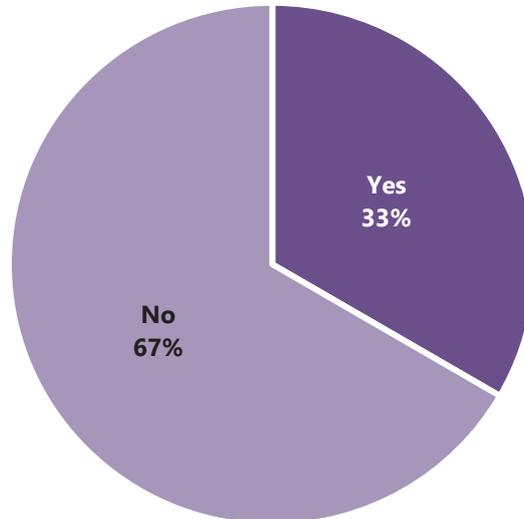

Figure 35: Wage Negotiation

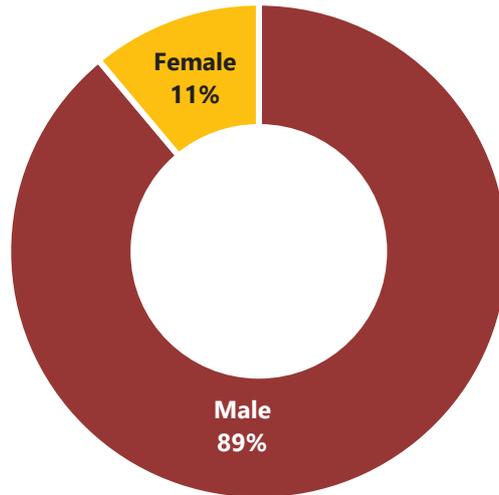

Figure 36: Wage Negotiation by Gender

While 33% of the participants indicated that they negotiated with their employer about the wage during the application; 67% stated that they did not negotiate. While this shows that according to the research, having a job application is the primary factor in "being able to hold in another country"; it also shows that a considerable number of the population have "an alternative search" network in the city.

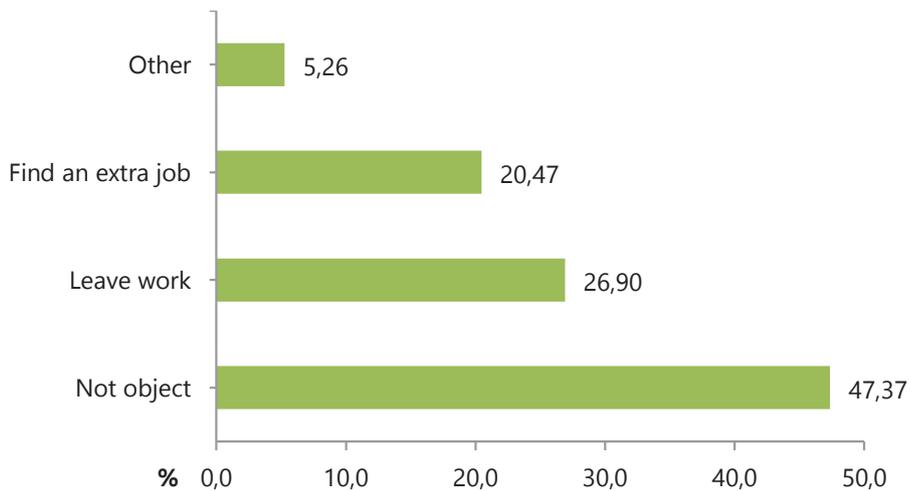

Figure 37: Wage Disagreement Attitude.

20.5% of those interviewed indicated that they would seek additional jobs, 47.4% would not object to it, and 26.9% said they would leave the job if they found the wage insufficient. While this shows in line with the previous graph that “being able to hold” is the main factor for a considerable number of the population, it also shows that there are alternatives for a certain part of the population.

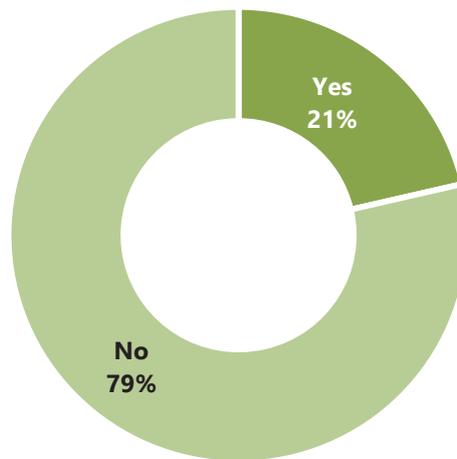

Figure 38: Dispute with Employer

While 78.6% of the participants stated that they did not dispute with their employer; 21.4% of the participants said they had disputes with their employer. As avoiding confrontation with the employer is a situation from which employees generally avoid, regardless of whether they are immigrants or refugees, it can be said that the rate of the Syrian employees who have disputes with their employers is relatively high. This could show that a significant portion of the Syrian population feels confident in relying on a network of alternative jobs being available.

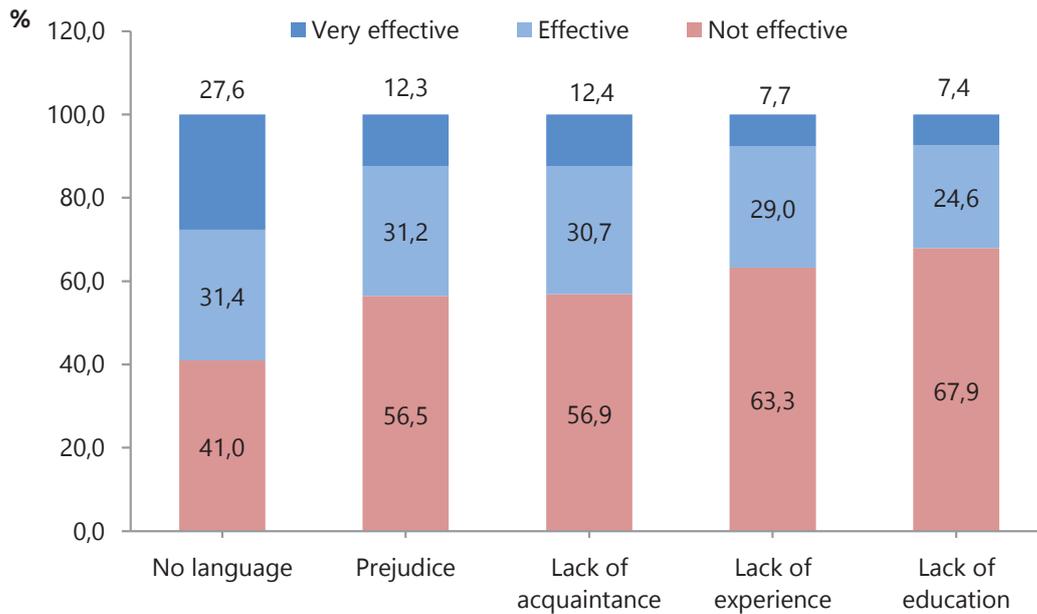

Figure 39: Barriers to Finding Work

41% of the interviewees stated that a lack of Turkish language was not an effective barrier to obtaining work. 59% stated it was either an effective or very effective barrier to employment. In international migrations, it is clear that knowing the spoken language of the migrated country in order to find a job has an immense effect. This can be seen in Fig. 39 as a large majority of the participants stated that the language was an effective barrier. However, a significant rate of 41% indicates that language is not an effective barrier in the context of employment. This can be explained by two different reasons. Firstly, the immigrant population is large and there is a "migration solidarity" in the city due to the length of time spent in Gaziantep; and secondly, a large majority of the working Syrian populations work in jobs such as physical labor that do not require language.

While 56.5% of the participants stated that prejudice is not an effective barrier to finding a job in Turkey, 31.4% of them

stated as it is effective and 27.6% of them stated as it is very effective. Prejudice and alienation in mass immigration cases are common situations globally and historically. However, as a barrier to employment, it appears that a vast majority of the participants have stated that prejudice about finding a job is not considered an effective barrier. The reason for this is that the Syrian population has the potential for labor, which is less costly in terms of the local urban economy. Indeed, when we look at the working areas of the Syrian population, we can observe that

63.3% of the participants stated that experience is not an effective barrier to finding a job in Turkey, likewise 29% stated it was an effective barrier and 7.7% stated as a very effective barrier. It can be surmised that the fact that many stated that previous "experience is not an effective barrier" is related to the attachment of the Syrian population to the urban economy at a less costly labor potential.

67.9% of the participants stated that education is not effective barrier to finding a job in Turkey, 24.6% stated as effective and 7.4% stated as very effective. As 67.9% stated "education is not an effective barrier" in terms of finding a job is related to the fact that the Syrian population is seen as a less costly labor potential and preferred in work areas that require little to no education.

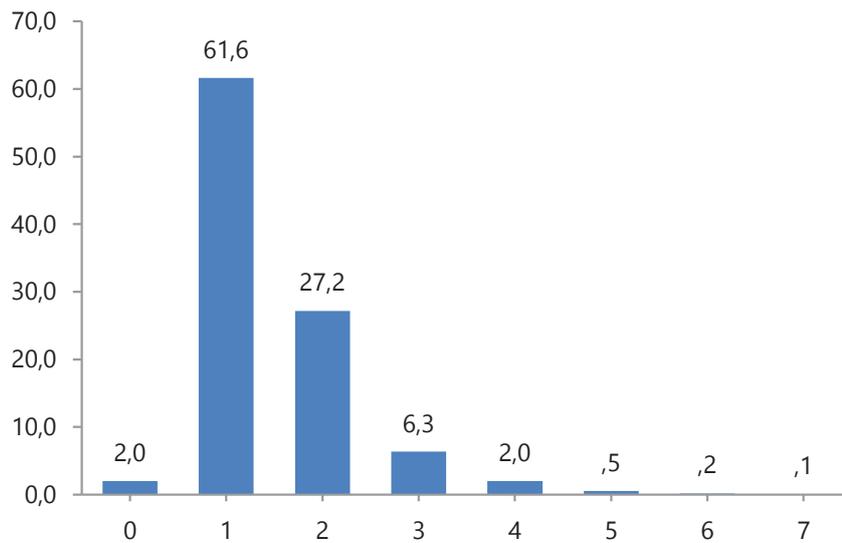

Figure 40: Number of Family Members Employed

It was determined that there were 1671 individuals working in the 1824 families interviewed, and it was determined that in 61.6% of those families, only one person was working. When we consider the families in which more than one person works, about 1.47 people per household will be observed as working in those households.

Although 2% of families say no family member is working, there are 7% of families that did not provide information about someone working at home. According to this, it could be estimated that between 2% and 9% of family members do not have any employees in the family. It can be assumed that the livelihoods of such families are largely subsidized by the help of other individuals living in the same household.

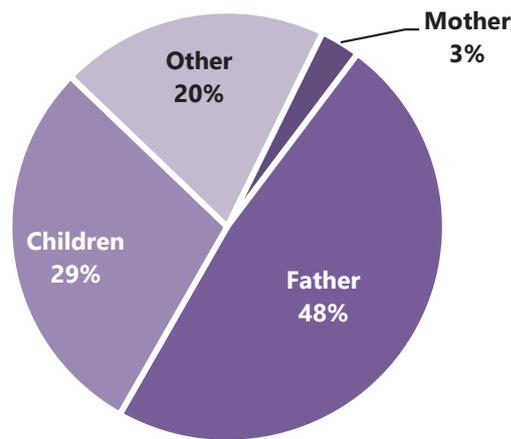

Figure 41: Family Members in the Labor Force

As in the case of all patriarchal societies where the working responsibility is borne upon the father, it is observed that the father makes the biggest contribution to household budget (48%) whereas the mother makes the least contribution to the household budget (3%). Among the Syrians interviewed, households that have children working providing 29% of household income and a large portion of women that participated in the survey stated that women do not work because their work is not right for them or that they are not allowed to work by the other members of the family.

For the families, the third largest income group (20%) is the members of the other families living in the same household. For example, two married brothers and their families can live together in the same house both working together with their children. As they all share a common expense, such as rent and utility bills, this is an important source of income is created these for two families in one household.

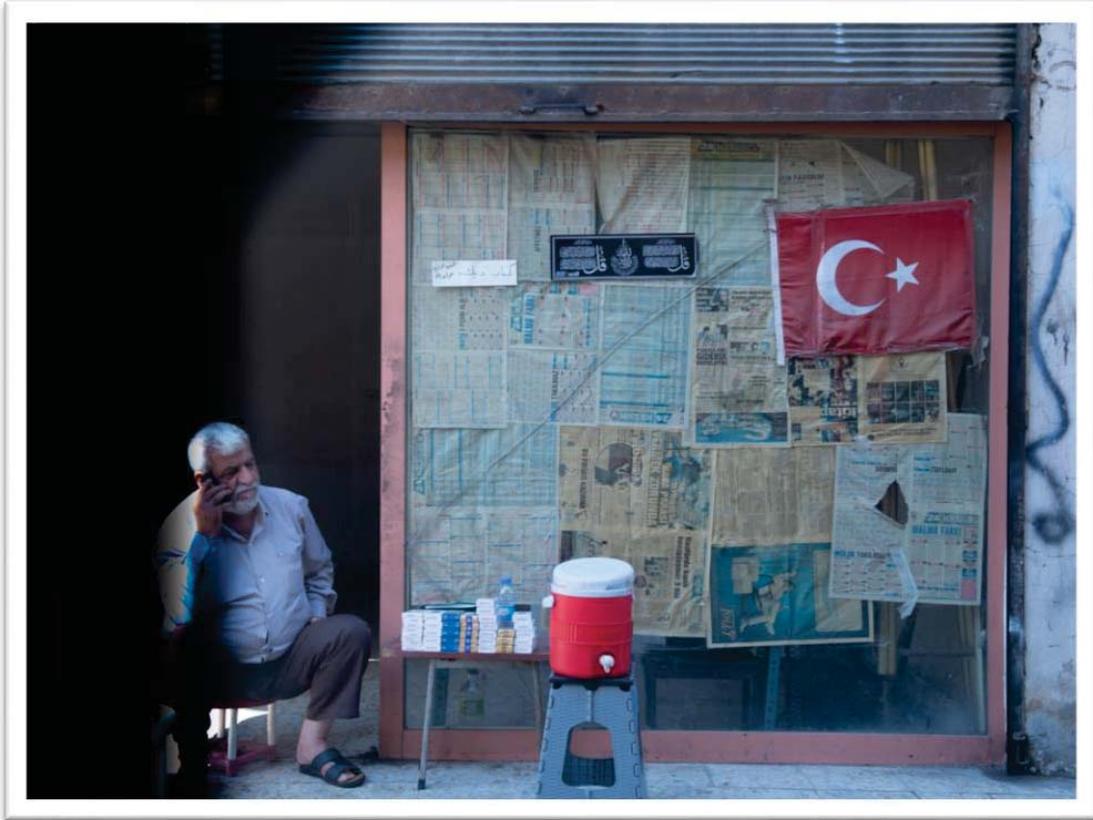

Photo: Kemal Vural Tarlan

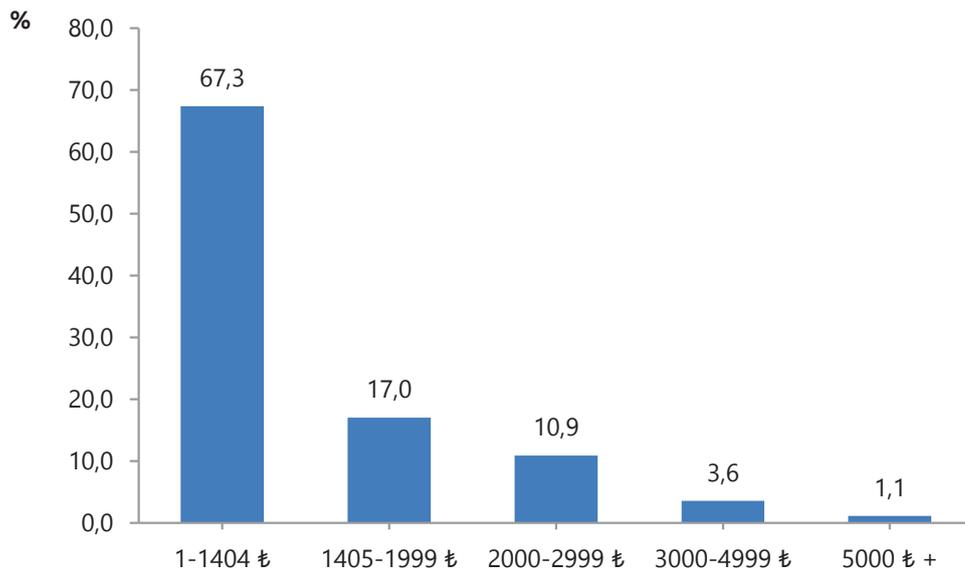

Figure 42: Average Monthly Income Per Family

When the average monthly income of the families is asked, it is apparent that 67.3% of families have a minimum wage or lower income. When we compare the data in this table with the number of working individuals, it can be roughly estimated that the monthly income of a Syrian individual is approximately 880 TL. This figure seems reasonable to consider, given the number of children working in the family and many people are thought to be working in uninsured jobs.

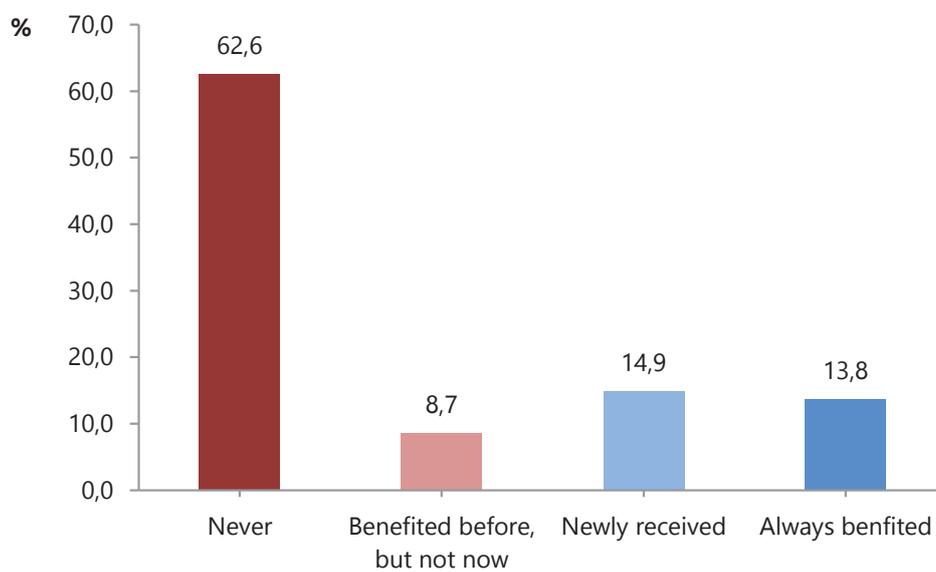

Figure 43: Benefits from Donations

The majority of respondents (62.6%) answered that they did not receive any donation when asked if they received any donations from any institution. When the number of families that had previously received but not currently receiving is added, it is determined that about 71% of the family members do not get any donation and 29% of the family members do benefit from donations. While families living at refugee camps receive donations regularly by various donors, the rate of families who do not receive any donations increases the closer the families are to the city center.

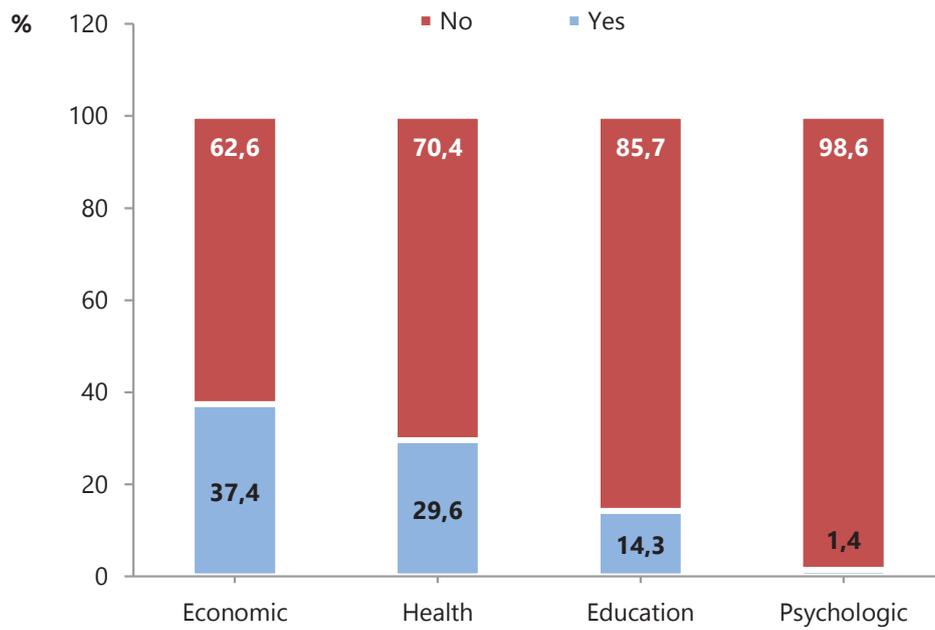

Figure 44: Donation Benefit Categories

When the needs of immigrant individuals or their families are considered, it can be observed that donations are needed to address multiple areas. Besides financial aids, health-related medication or treatment aids, it is educational aid or psychological support that are the types of donations mostly needed by the individuals interviewed. However, it appears that a large number of families cannot benefit from these donations. While 37.2% of the participants stated that they benefited from financial support, those who benefited from health aides were 29.6%, and those who had access to educational assistance were just 14.4%. It is necessary to state that these supports are not regularly in place. Psychological support, one of the most needed areas for war victim immigrants, seems to be hardly ever given, with only 1.4% of the population interviewed being benefited.

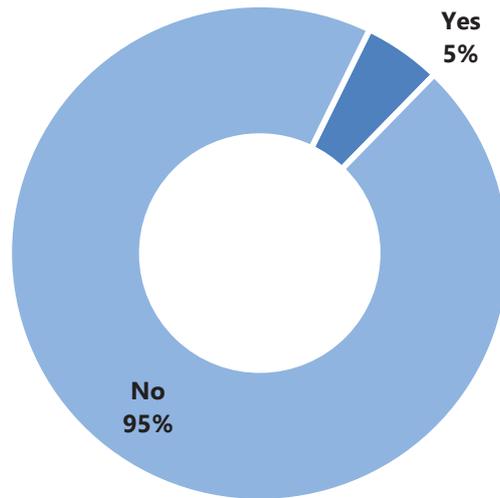

Figure 45: Credit Card Ownership

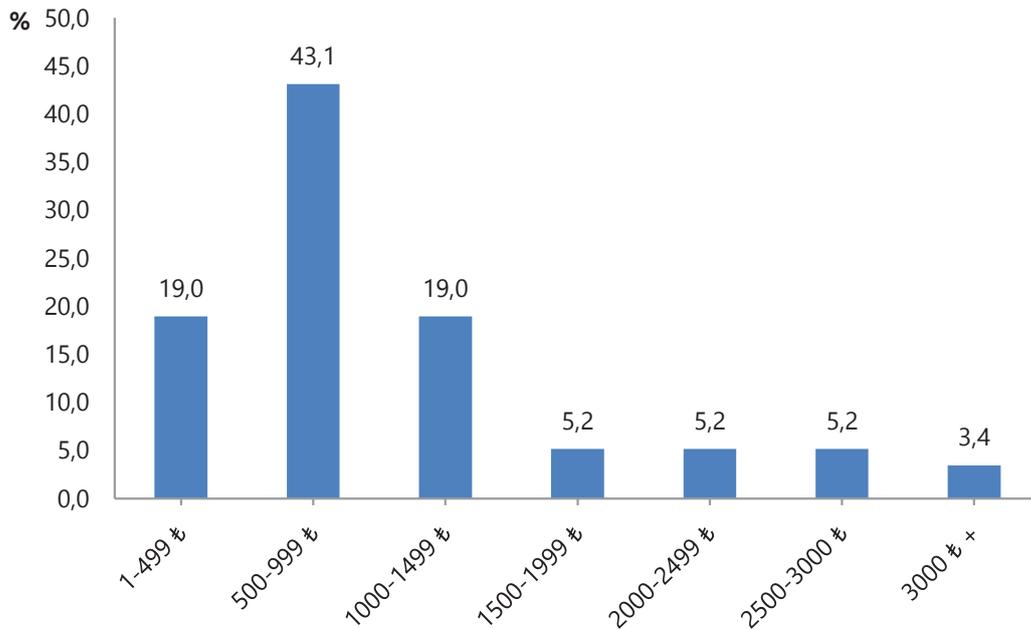

Figure 46: Credit Card Average Monthly Spending

The number of individuals interviewed with credit cards is around 5%. Approximately 62% of these people make credit card purchases under 1000 TL per month. When monthly income and credit card expenses are compared, 9% of family income is close to the total monthly credit card spending. This shows that credit card debts have created a serious burden on certain budgets.

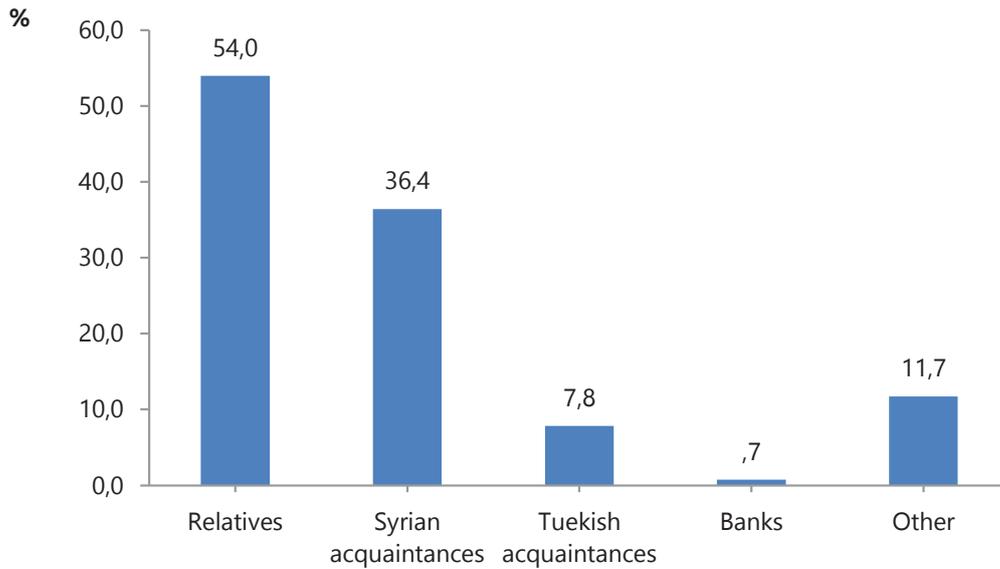

Figure 47: Credit Resources Available

In the case of borrowing, the first points of contact by Syrian immigrants are either to contact relatives or Syrian acquaintances. This rate is evidenced by around 90%. This demonstrates the level of solidarity within the family and the high level of intergroup support. In general, the emergence of such solidarity patterns within immigrant groups is a phenomenon experienced together with the phenomena of ghettoization and inward closure.

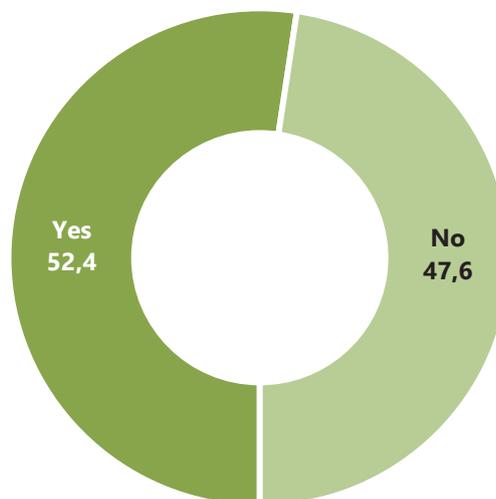
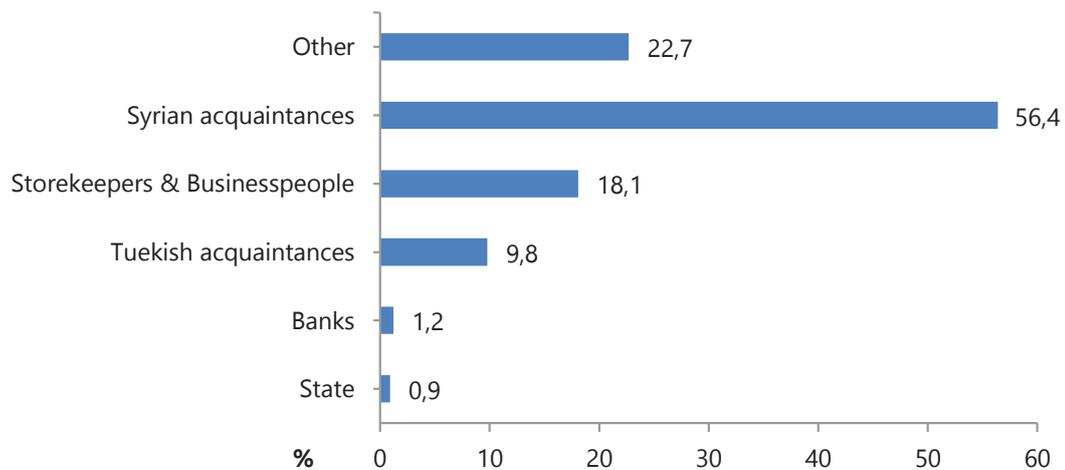

Figure 48: Indebtedness Status**Figure 49: Borrowing Sources**

When we look at the borrowing situation, it is seen that 52.4% of the families are in debt. When they are asked to whom they are owed, it is observed that a large majority owe money to Syrian relatives or Syrian neighbors. It is seen that over 90% of the people owe money to fellow Syrians, with the vast majority of the tradesmen being Syrian and the majority of the people in the other category being family members. It is said that about 18% of the indebtedness in the tradesman category is caused by purchases on informal (tick) credits.

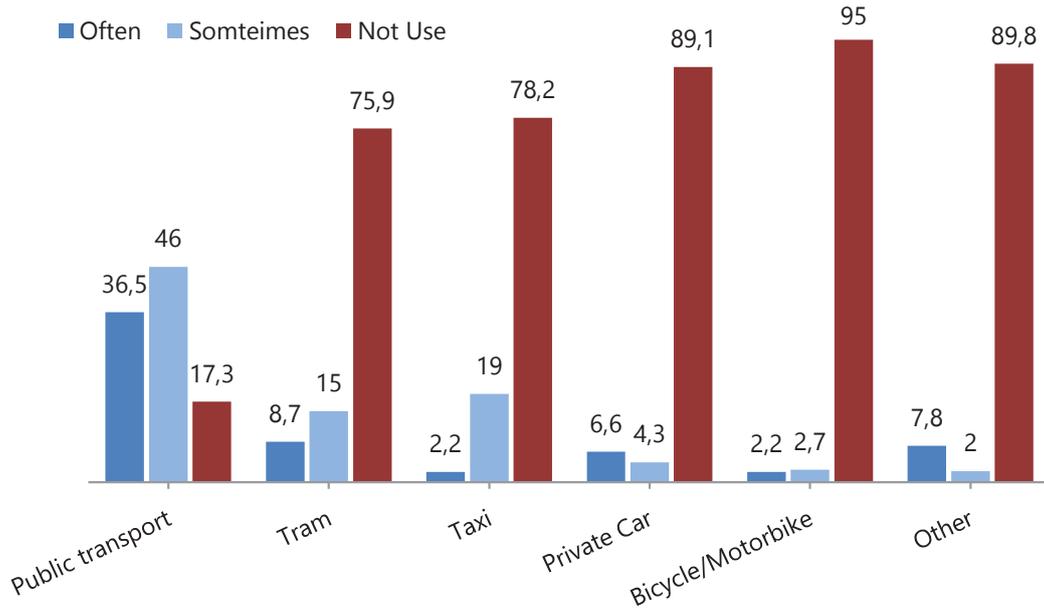

Figure 50: Vehicles Used in Urban Transport

The vehicles that the Syrians most commonly use for urban transportation purposes are buses. 3.8% of those who do not use any vehicle are male while 6.7% are females. The fact that females are generally responsible for childcare and housework reduces the rate of women's entrance to the urban public area. Another factor that emerges is old age. Because many people over the age of 60 have not made any statements about using these vehicles.

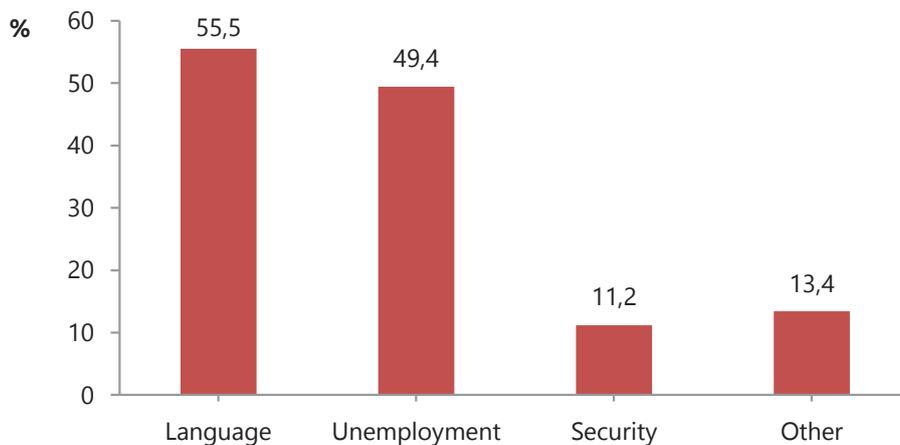

Figure 51: Most Frequently Encountered Problems in Gaziantep

Language and financial issues are at the forefront of the most fundamental problems that Syrians face according to the surveys. If the markers of the "other" option indicated that high house rents and substandard living conditions were the biggest problems being experienced, it could be considered that financial problems are a little more pronounced than the language problem in Gaziantep. Though safety concerns and discrimination are the least mentioned issues for Syrians, about 15% of participants express these concerns.

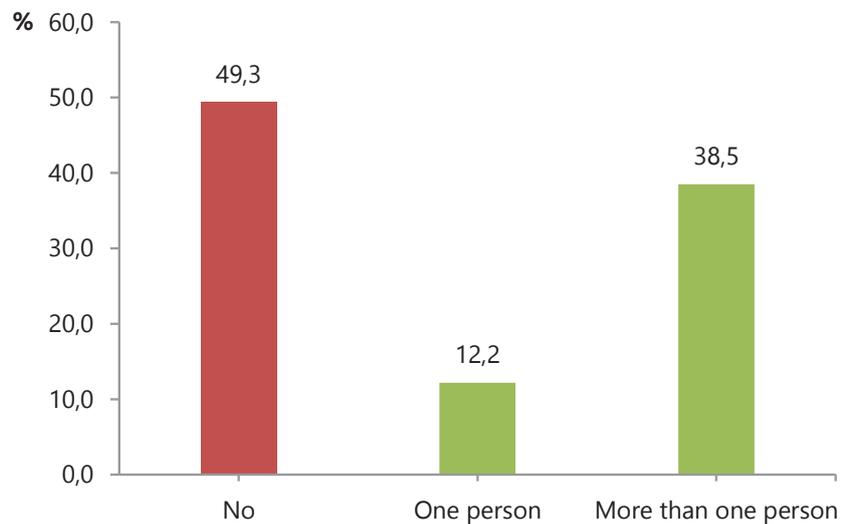

Figure 52: Number of Close Turkish Friends

The rate of Syrians who have close relations with Gaziantepian people is around 50.7%. It is seen that most of these make friends with more than one Turkish person. It is also observed that 49.3% of Syrians interviewed do not have friendship relations with non-Syrians.

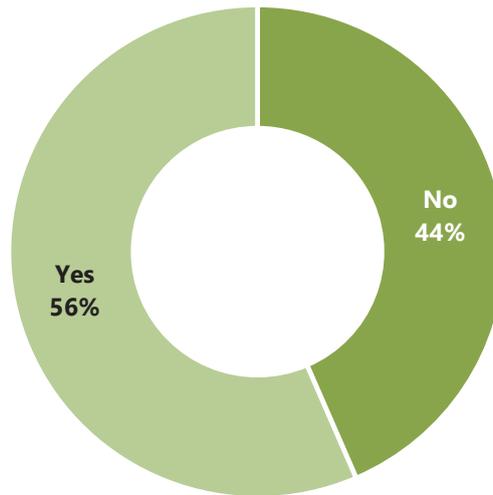

Figure 53: Intention to Return to Syria

When the Syrians living in Gaziantep were asked whether they had intentions to return to Syria, 56% said they wanted to return.

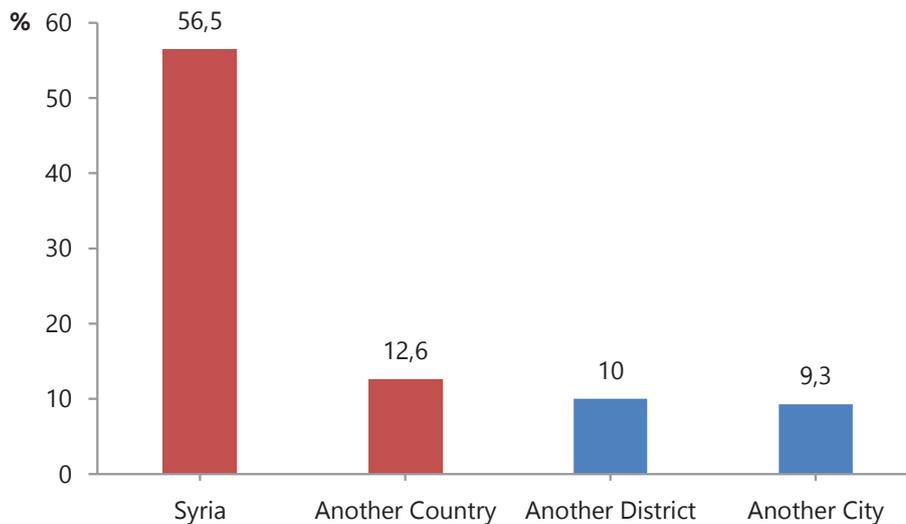

Figure 54: Destination Considered

Of course, it does not mean that those who do not want to return to Syria are willing to stay in Turkey. Actually, an important part of those who do not want to return to Syria stated that they wanted to settle in other countries, especially in Europe. According to this research, the percentage of those who want to

leave Turkey is around 69%. When we add those who want to move to other cities to the rate, we can also say that 78.4% of Syrian people do not want to live in Gaziantep due to various reasons.

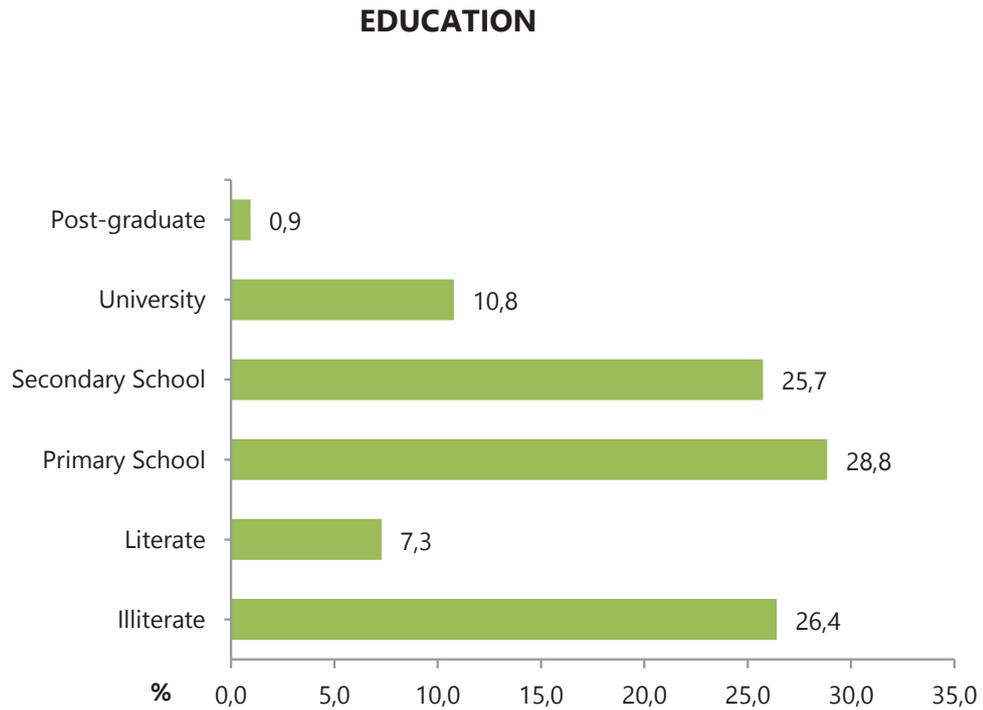

Figure 55: Individuals' Education Level

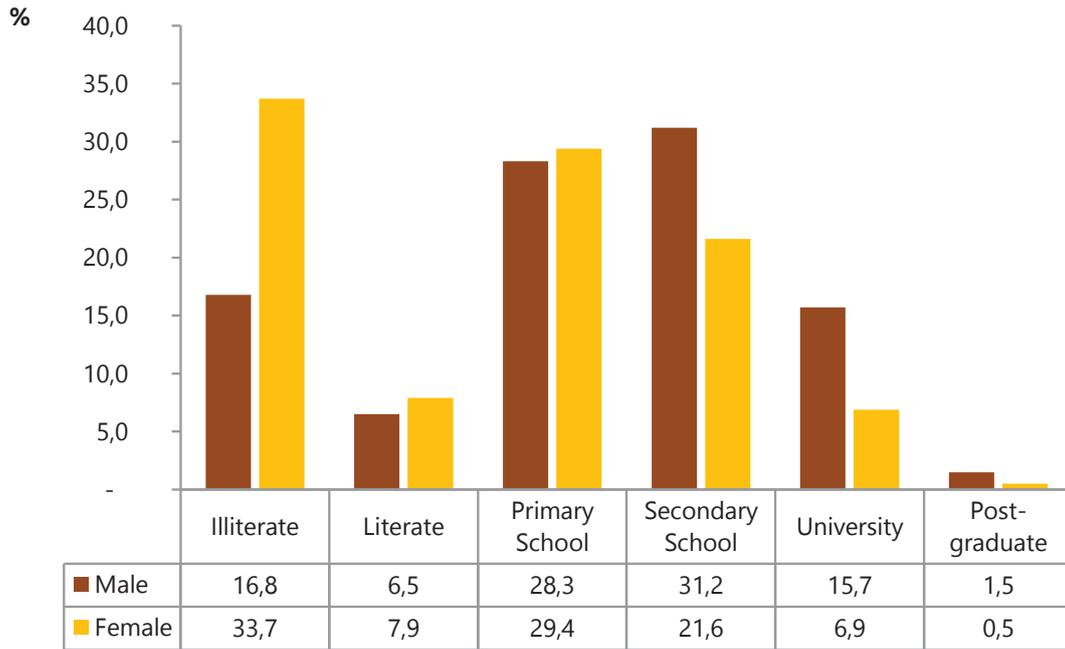

Figure 56: Education Level by Gender

Although the data of educational level of the Syrian population in Gaziantep seems surprising at first, it stands close to the World Bank's 2016 rates (80%). When interviewees were asked where they lived before the civil war, by mentioning the province in the research, the answer was mostly "rural areas". Thus, a 26% of illiteracy rate is not surprising and similar results have been found in studies outside Gaziantep, in Turkey. At educational level values, the curve is against women in terms of gender as could be expected.

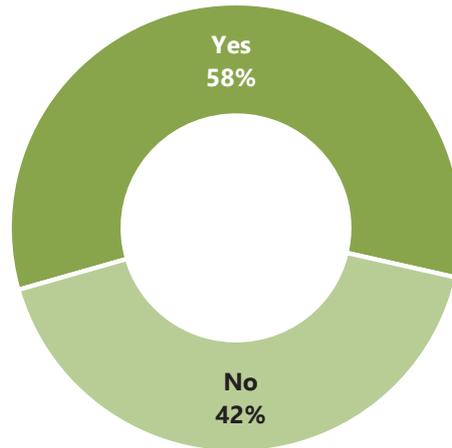

Figure 57: Students in the Family

Most of the Syrian families are multi-child families. Although the schooling rate among children is not yet at a sufficient level, the rate of the families who have students is 58%. When the number of students is divided by the family, it can be determined that the number of students per family is 1.2 which is far below the crowded family profile discussed earlier. It can be said that the most important reason for this is that children have to contribute to the family budget.

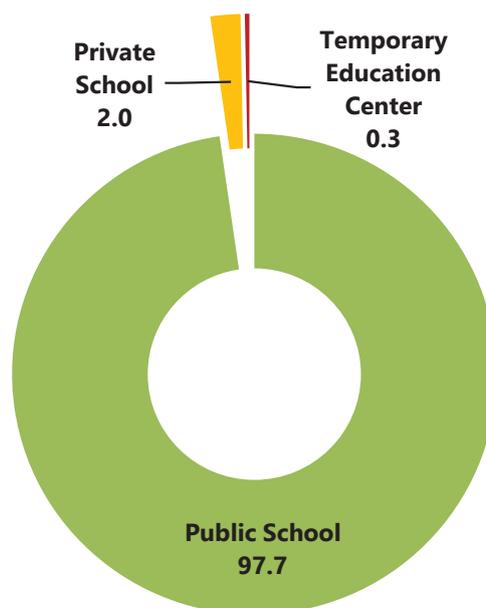

Figure 58: School Distribution Rate for Students

When the distribution of students to schools was examined, it was determined that 97.7% of the students studied in public schools, 2% in private schools and 0.3% in temporary education centers (TEC) opened for Syrians.

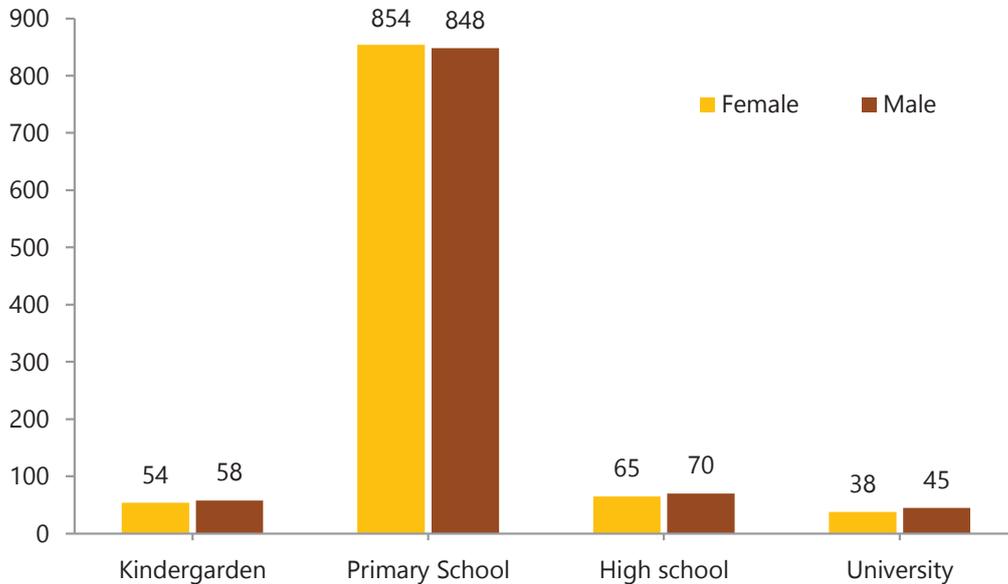

Figure 59: Number of Public School Students

When grades of the students who are studying at public schools are considered it can be seen that the distribution by gender is close to each other at all education levels. Another important finding is that there is a serious decline in education after primary education.

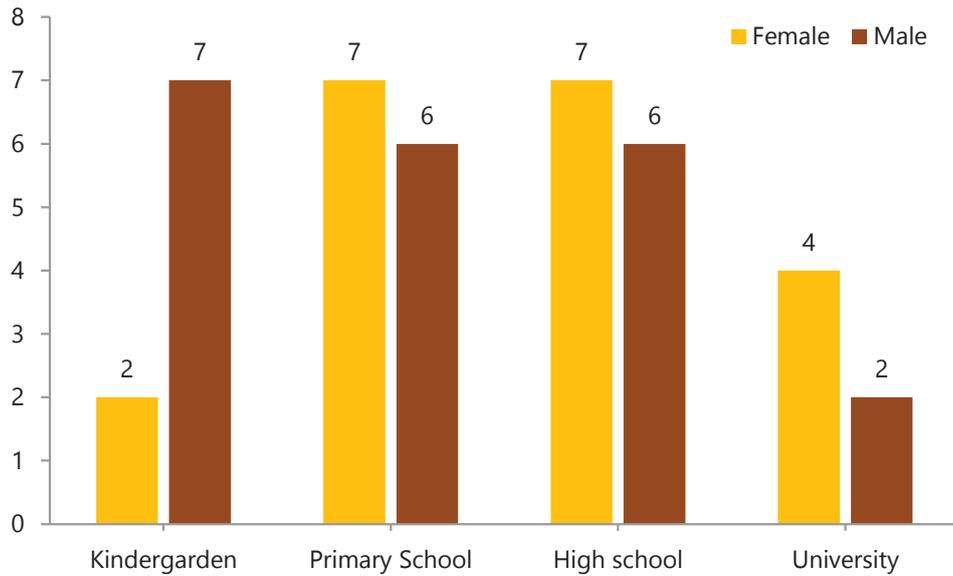

Figure 60: Number of Private School Students

It is normal for the number of students studying in private schools to be low due to financial pressures. However, when compared with students in public schools, it is seen that a much larger rate of those studying in private schools continuing their education after primary education. Another striking finding is that the rate of education in girls is higher at every step of the schooling process including university, other than kindergarden.

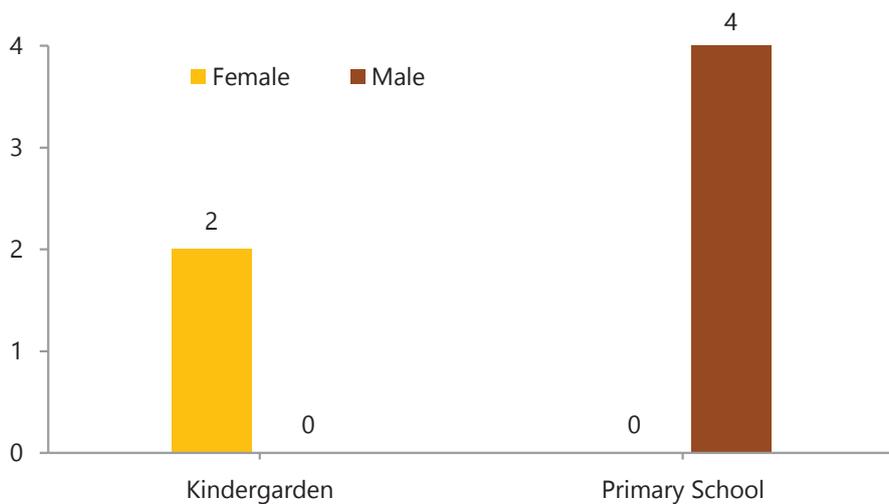

Figure 61: Number of Students at Temporary Education Centers (TEC)

Besides the rate of students studying at Temporary Education Centers for Syrians is very low, it can be seen that they only study at kindergarten and primary education level.

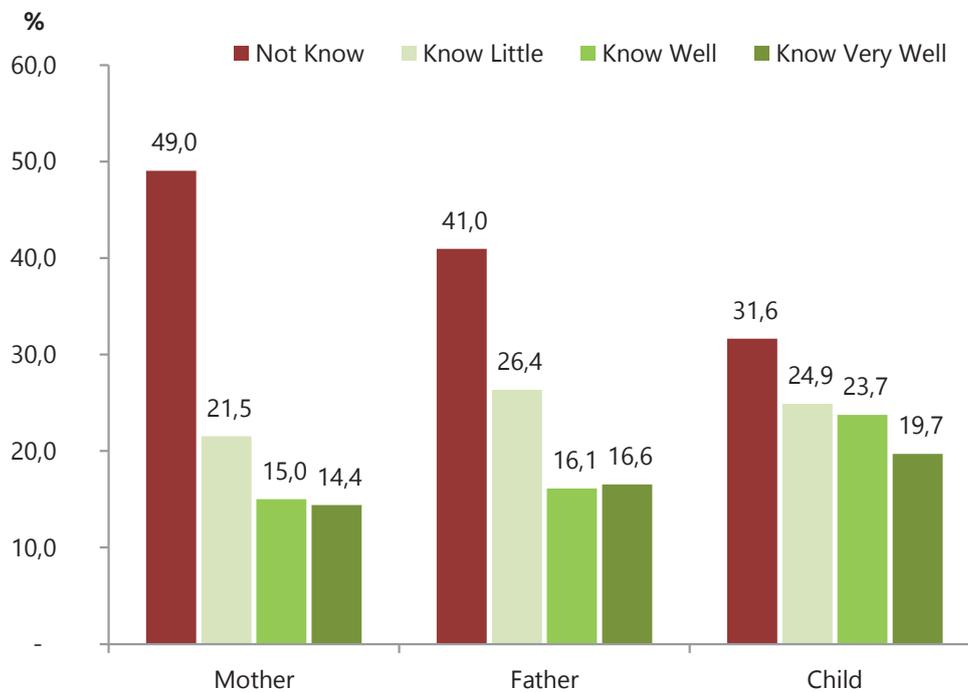

Figure 62: The Ability to Use Turkish

The level of Turkish use is higher in younger generations when compared to elderly generations and higher in men when compared to women. While being higher among young people is related to both biological factors and schooling, being higher in men is more related to factors such as work and culture.

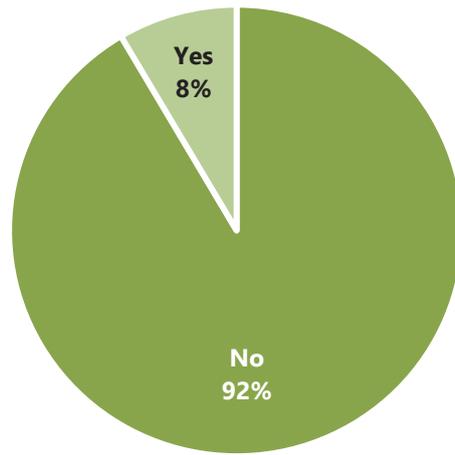

Figure 63: The Rate of Participants for Any Training

SOCIO-CULTURAL RELATIONS

Figure 64: Leisure Activity Areas

The data shows that a significant number of the participants do not go to the shopping malls and that 27% of the participants occasionally or frequently go there. The shopping mall culture is directly related to consumption culture and credit card usage, which explains why the Syrians interviewed do not prefer these places. Because the average monthly income of the families has been found to be below the minimum wage, and it is seen that the credit card is used by very few people. In addition, the fact that the shopping malls are far from the districts where the vast majority of the Syrians live in terms of location also help to explain this table.

It is an important data that about 55% of Syrians spend their leisure time in parks and picnic areas. Even if it is supposed that the Syrians use the parks as places for public gathering and entertainment, the main reason observed is that the houses where the Syrians live are very hot in summer and very cold in winter which increase utility costs to maintain. It could be argued to imply that parks are imposed as the only option where economic consumption of some kind is not a necessity.

About 60% of the Syrians interviewed were spending leisure time activities by visiting their relatives shows the power of group relationships. However, this situation may make it difficult to establish relations with the pre-residents in Gaziantep and increase the probability of ghettoization. However, the fact that approximately 36% of interviewees are open to out-of-group relations beyond their relative ties can be perceived as an advantage in terms of compliance.

With 84.9% of participants indicating that they did not spend their free time in cafés and coffee shops, a rate of 15% stated that they were going to these places. The cafés and coffee houses run by the Syrians, which can be seen in different parts of Gaziantep, are probably the places where these participants

meant. This could be due to the Syrians and existing residents in Gaziantep are not able to convert such spaces into common spaces at a appropriate level yet.

However, it is seen that participants meet with their friends at a regular frequency. As most of their friends are Syrian, it can be said that this is an indication of the ghettoization.

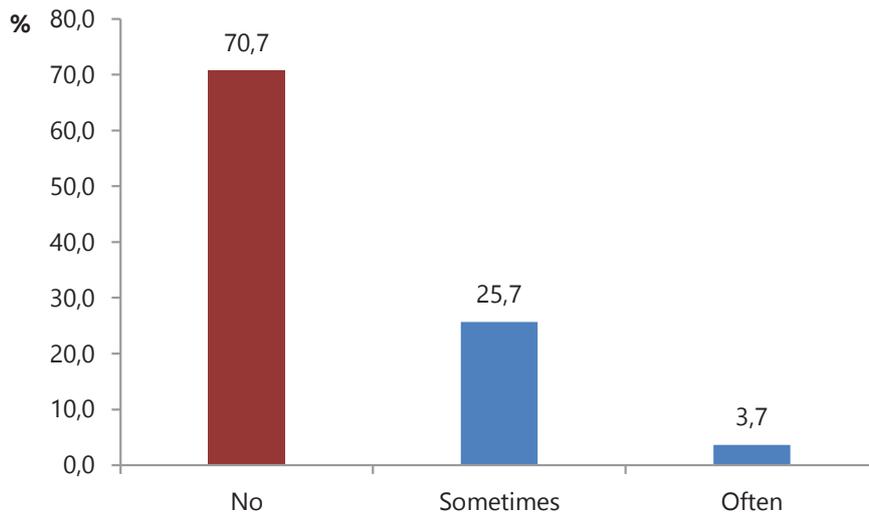

Figure 65: Traveling Outside the City

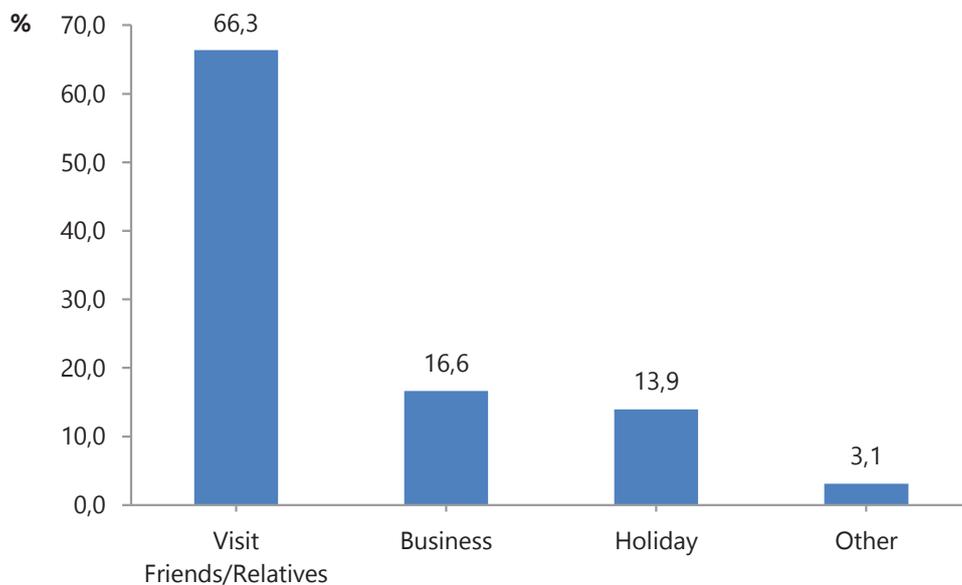

Figure 66: Reasons for Traveling Outside the City

The fact that more than two-thirds of the participants have never been out of the city since arriving to Gaziantep appears to be largely related to the income of their families. A large majority (66%) of the people who go out of the city also point out that they visit relatives-friends, indicating that the Syrians are trying to maintain kinship networks. This points to the patterns of solidarity that are frequently observed among immigrants. An upward change in the family economy will be an opportunity for both migrants to diversify their roaming circles and to break their traditional family ties.

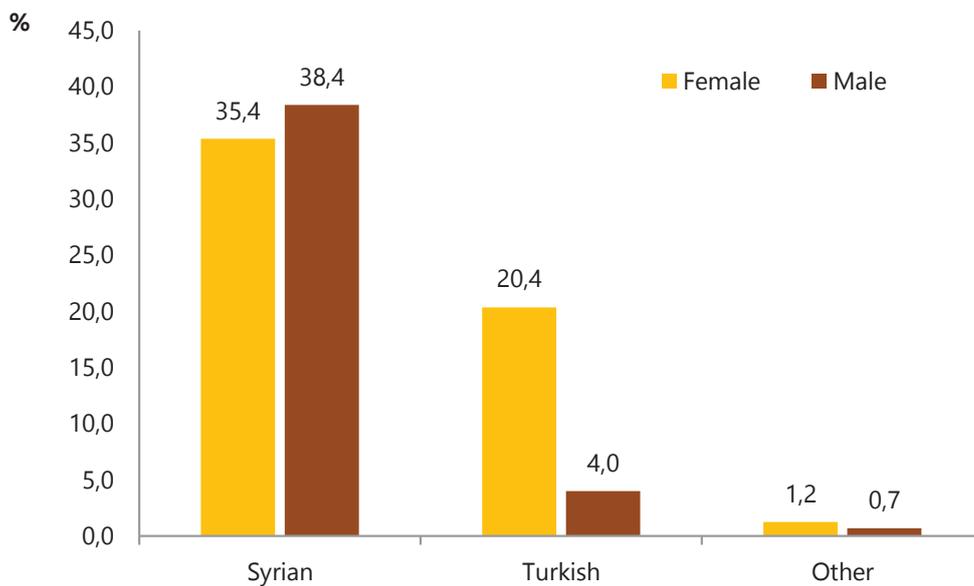

Figure 67: Marriage in Turkey

The above graph shows that the Syrians who escaped from a social catastrophe like war are trying to maintain a marriage, despite difficult conditions. Among 727 people, who married in Turkey, the rate of women married here is 56.9% while the rate of men is 43.1%. The rate of women marrying Gaziantepians is much higher than that of men. The biggest reason for this could be explained by the recognition of women as a crucial enabler to maintain a patriarchal society.

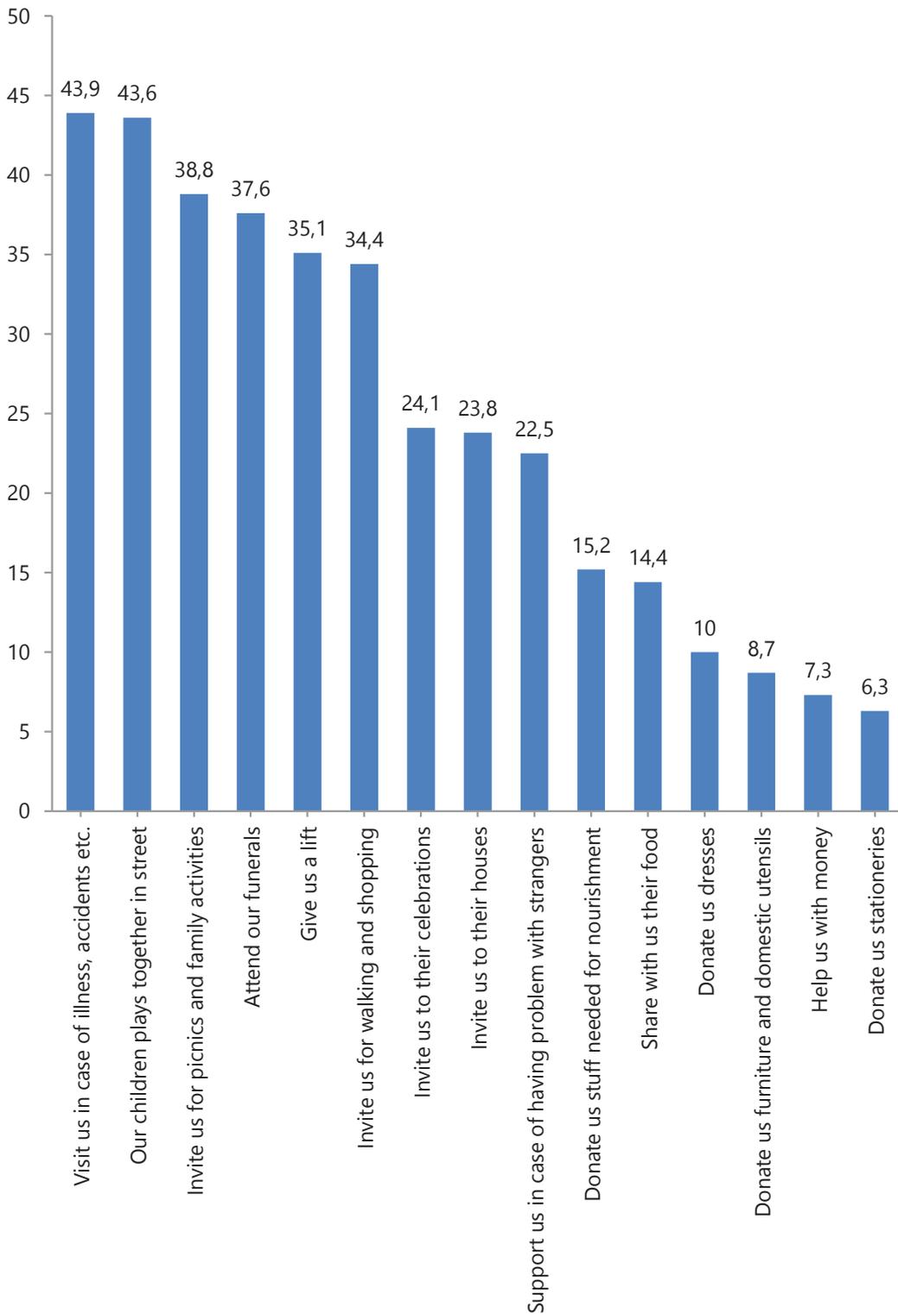

Figure 68: Neighborhood Relations among Syrians

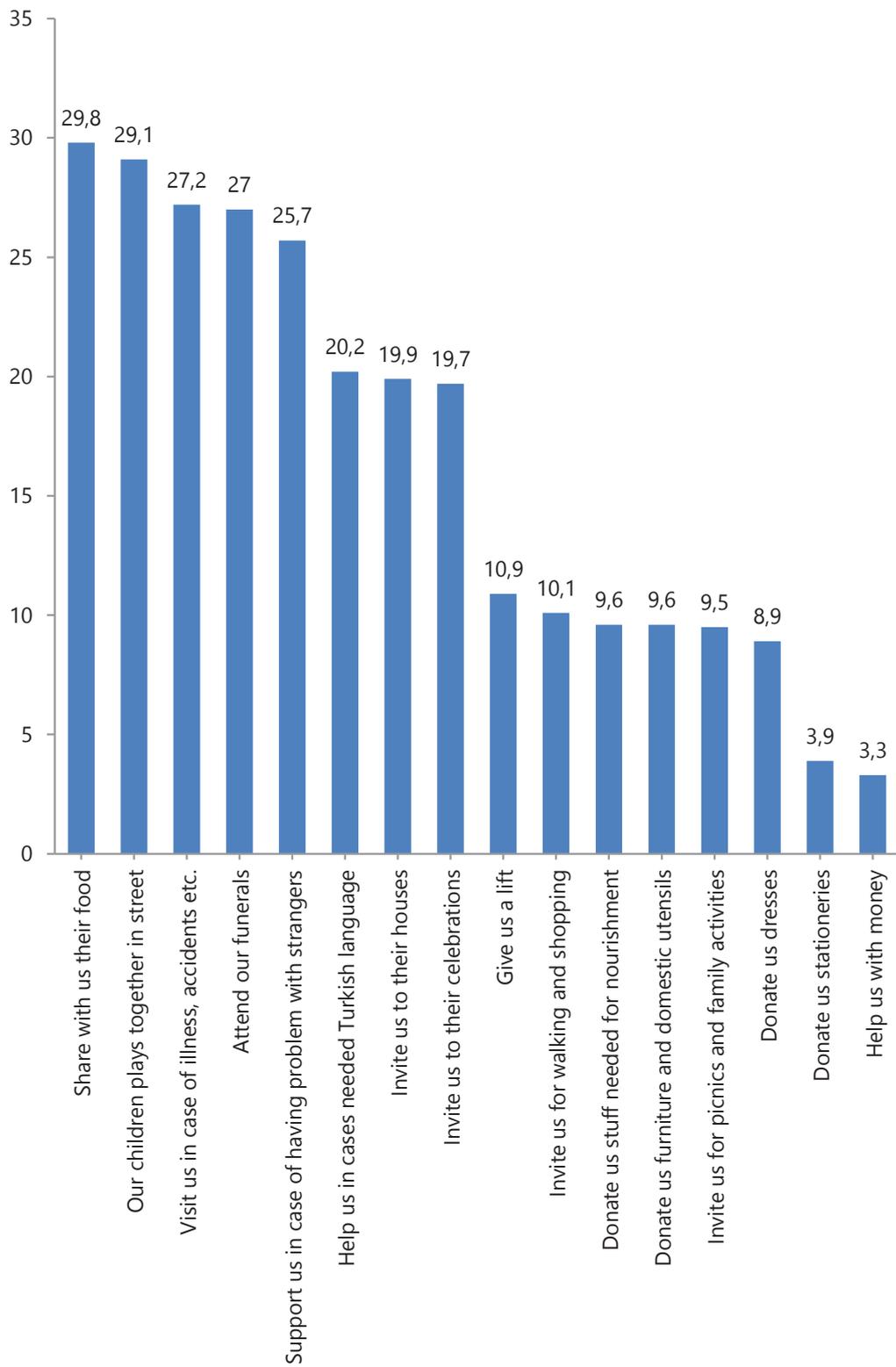

Figure 69: Gaziantepian Neighbors' Attitudes to the Syrians in the Eyes of the Syrians

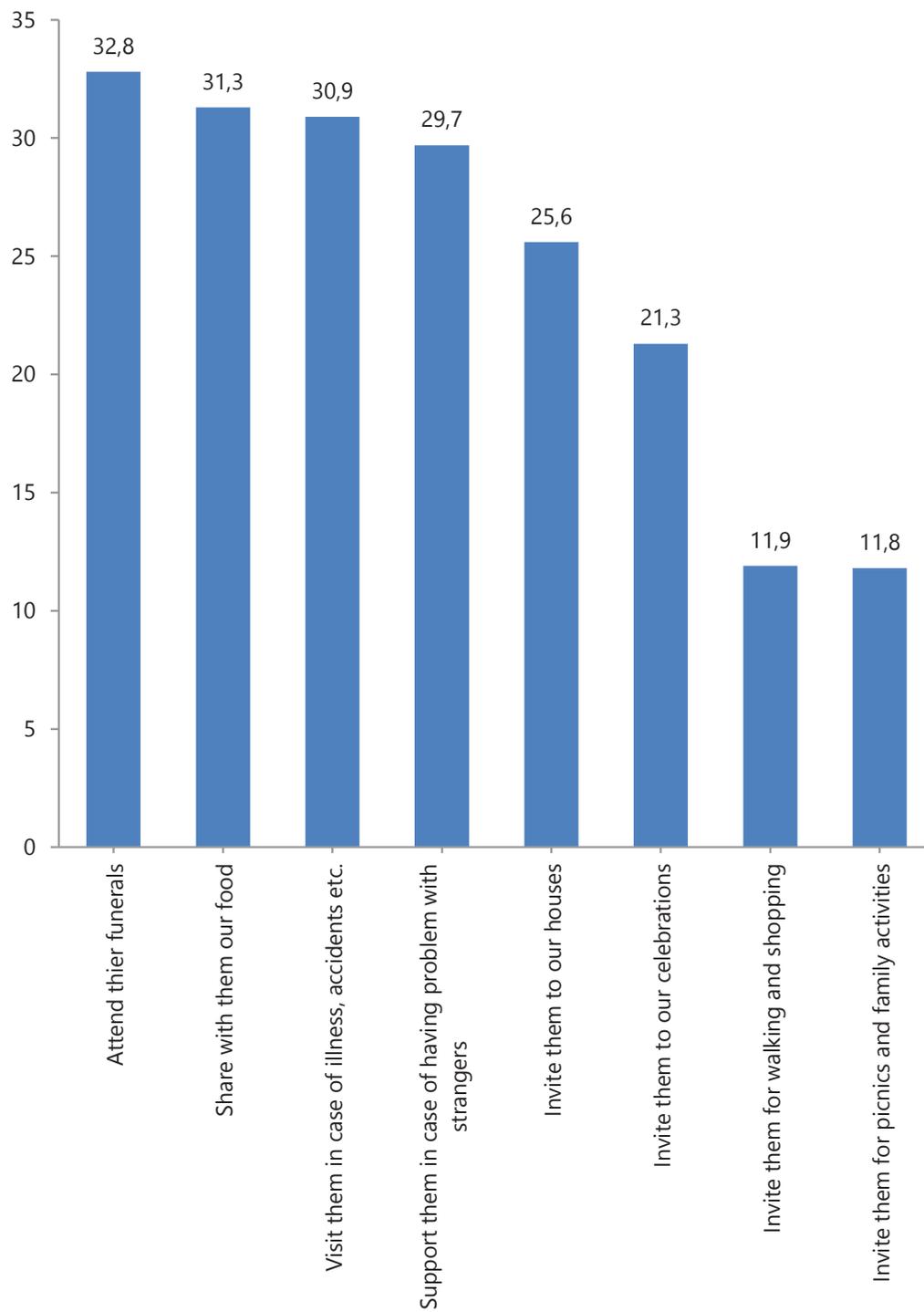

Figure 70: Attitudes of the Syrians to Gaziantepian Neighbors

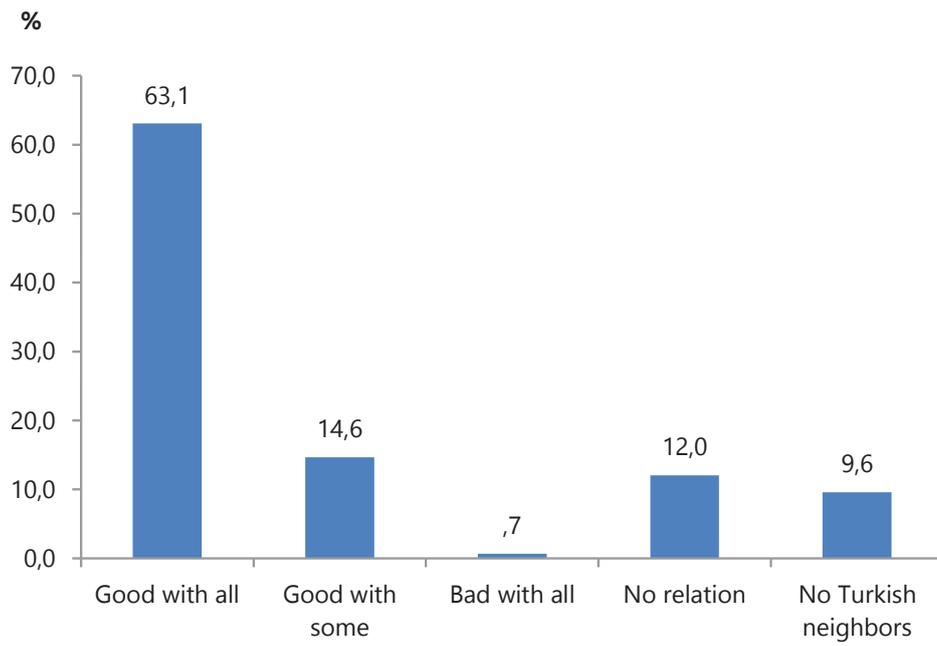

Figure 71: Relationship Standing with Gaziantepian Neighbors

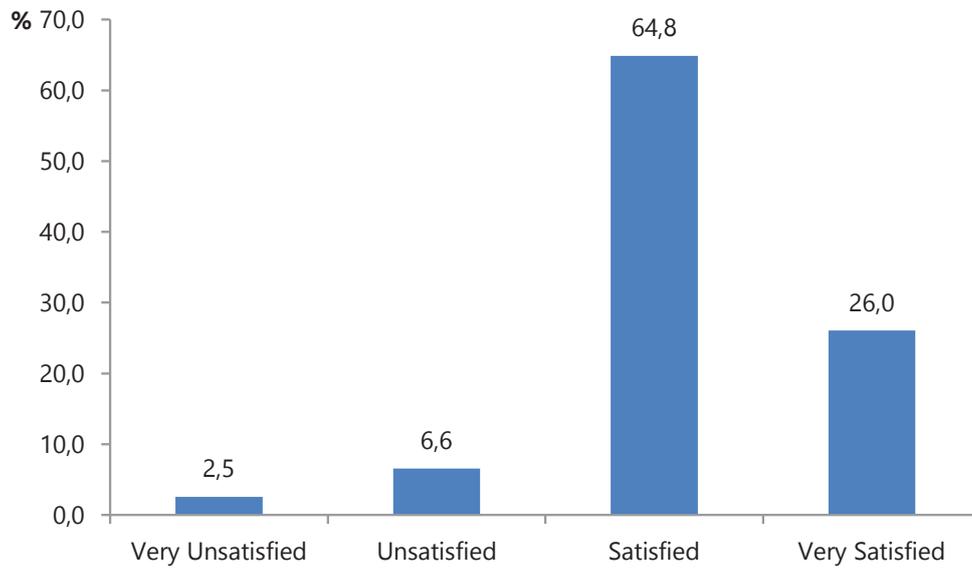

Figure 72: Relationship Standing with Gaziantepian Neighbors

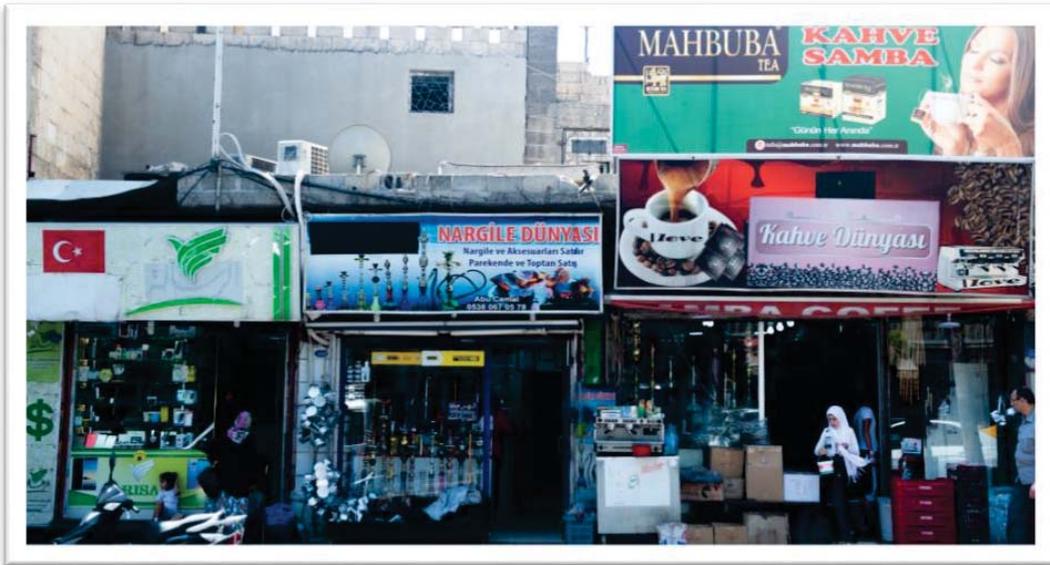

Photo: Kemal Vural Tarlan

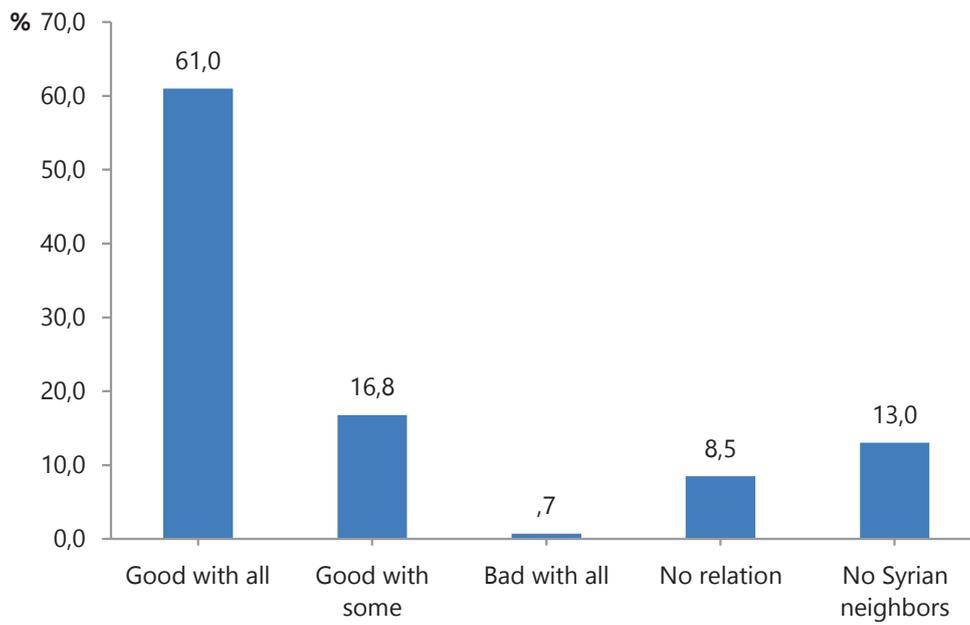

Figure 73: Relationship Standing with Syrian Neighbors

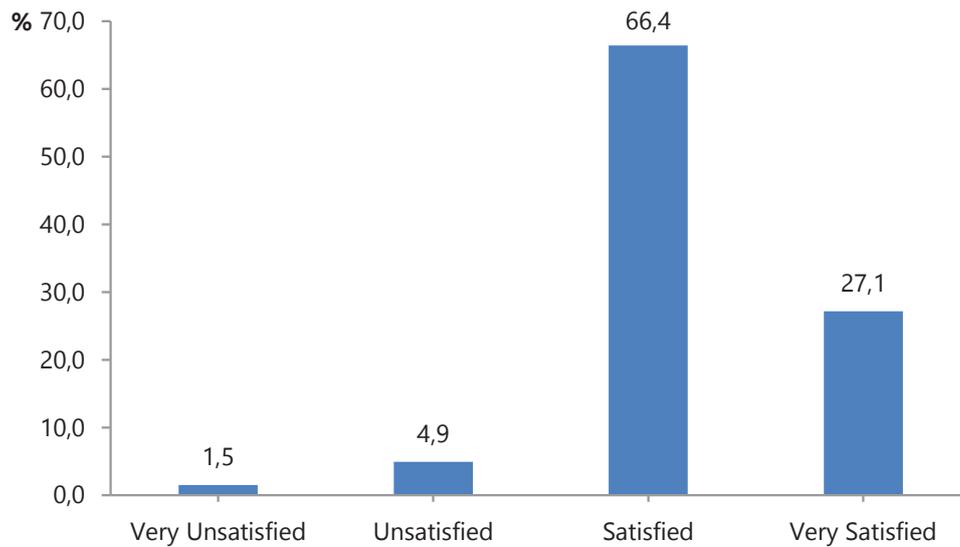

Figure 74: Relationship Standing with Syrian Neighbors

The relationship of the Syrian people with their neighbors in their local neighborhoods revealed remarkable results. When the researchers were not satisfied with an answer that could be put down to "*political correctness*" some typical behaviors of the neighborhood were discussed which resulted in very different responses being obtained. The fact that the neighborhood relations between Gaziantepians and the Syrians are at a very low level provides important clues both for the Syrian population in the city and the harmony to overall society and for the future of the people living in Gaziantep with the new coming population. Hence, adaptation, integration or cohabitation is not as easy as it seems, and there may be very different processes beyond political and ideological discourse on the social level.

One of the most interesting issues in Neighborhood relations is the pattern revealed by Neighborhood relations among the Syrian population in Gaziantep. Compared to the Gaziantep population, there is a visible relationship frequency, but it is difficult to discuss a dominant solidarity or social relation. One of the biggest reasons for this is that although the

overwhelming majority of the Syrian population comes from different parts of Aleppo (cities-towns and villages), and the area and the size of the province of Aleppo, makes it difficult to maneuver geographically which challenges the ability to establish relationships despite living with the same circumstances. On the other hand, it is important to note that people who came to Gaziantep due to extraordinary conditions such as war and immigration have a history of different cultural and class backgrounds that cannot be reduced to a single type and since the changes in the urgent security conditions, these differences and variations have a more than expected effect on neighborhood and other social relations.

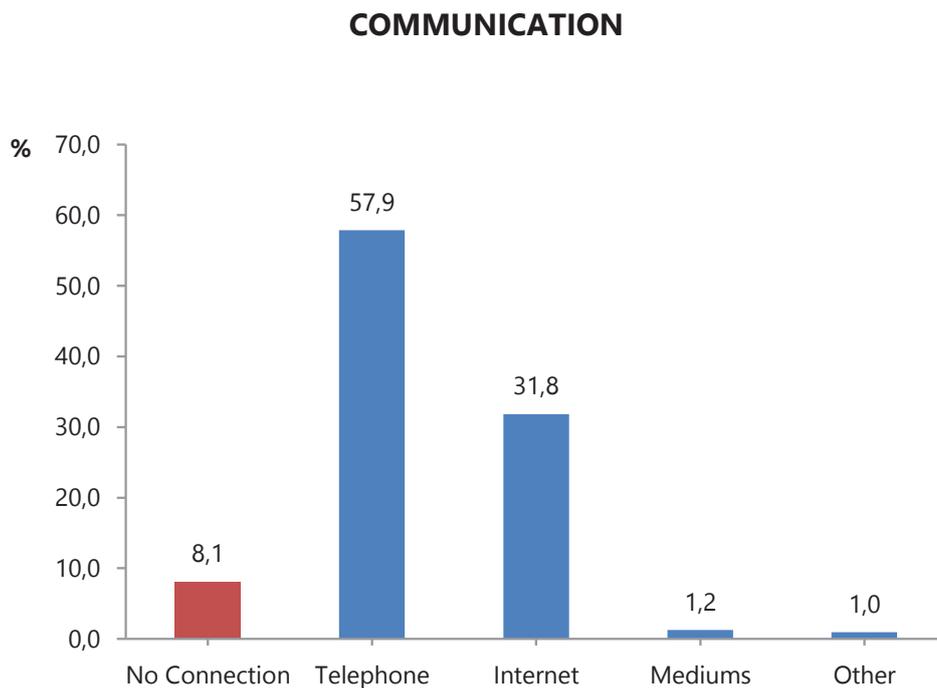

Figure 75: Connection Tools with Relatives in Syria

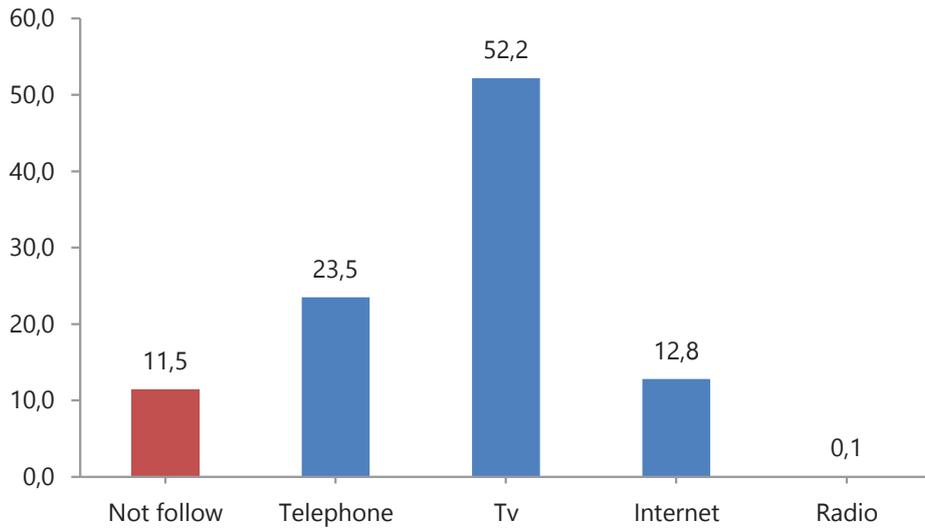

Figure 76: Tools for Following the Events in Syria

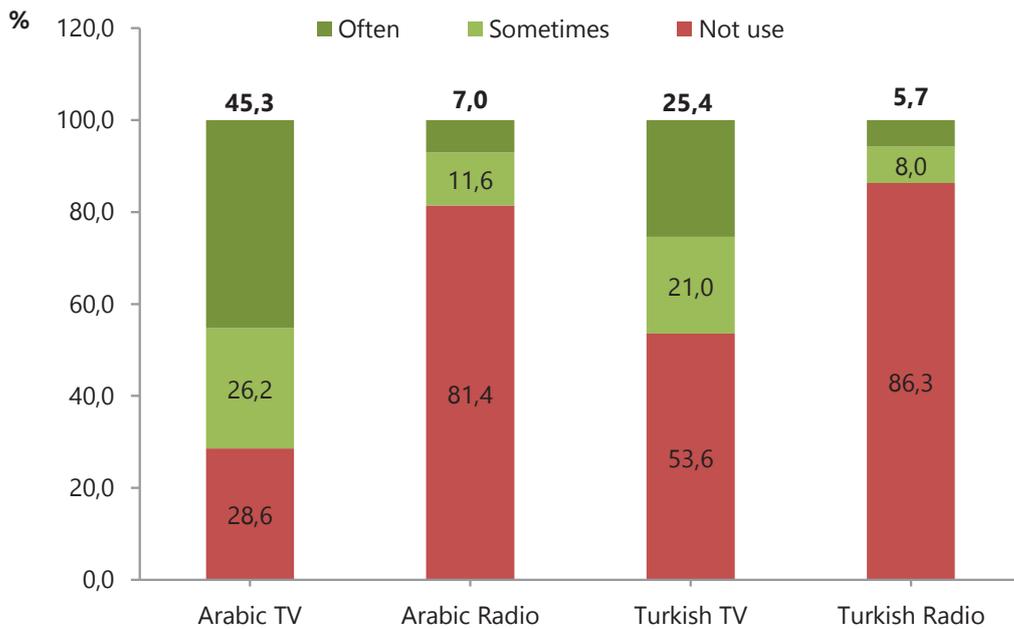

Figure 77: Various Media Channels Usage

It is evident that telecommunication and communication resources of a significant number of interview participants are composed of telephones/internet and televisions, which is an expected situation. Because the war in Syria became the first war which social media in the world realized all of the roles of

reporting, showing, shielding, concealing, exaggerating or distorting at the same time. On the other hand, the widespread power of social media, the use of smartphones and the possibilities provided by the Internet is a great opportunity among the Syrian population in Gaziantep.

One of the essential considerations here to focus on is that the language barrier and the lack of cultural interaction between the inhabitants of the city, or the fact that people live in their social surroundings without too much contact from outsiders, has shown itself in a very striking way in communication issue. The reason why radio and television channels broadcasting in Turkish are underutilized is two-fold. Firstly, as the language is unknown and secondly, there is very little contact with other residents as the data in the Neighborhood relations revealed.

STATE OF FORMALITY

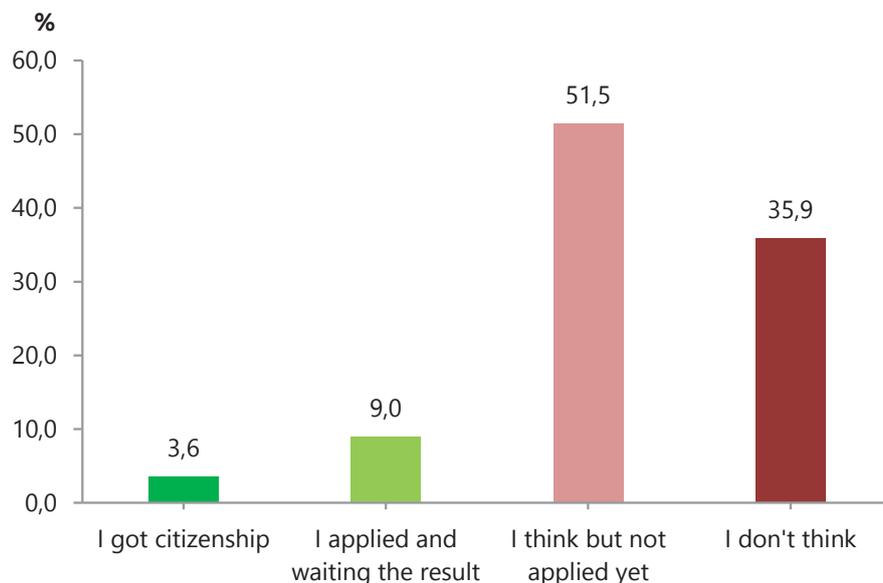

Figure 78: Turkish Citizenship Status

3.5% of the Syrians interviewed in the research have received Turkish citizenship, 9% have applied and waiting for the conclusion, and about 52% were considering applying. However, 35% stated that they were not considering applying. These rates can make it easier to foresee populations in the future.

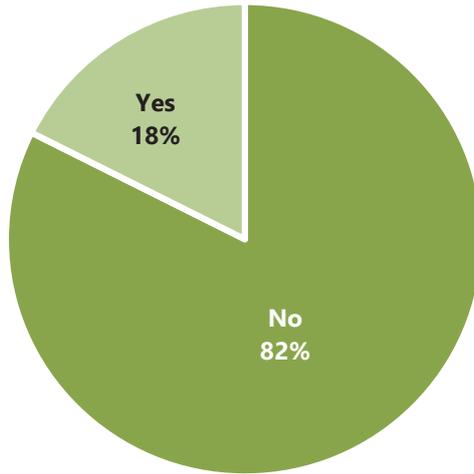

Figure 79: Family or Relatives with Turkish Citizenship Status

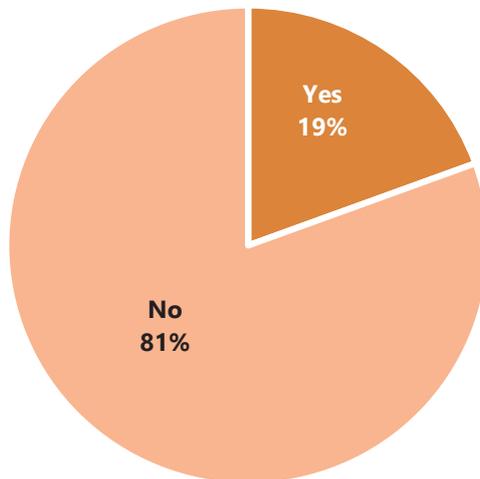

Figure 80: Court or Police Station Attendance

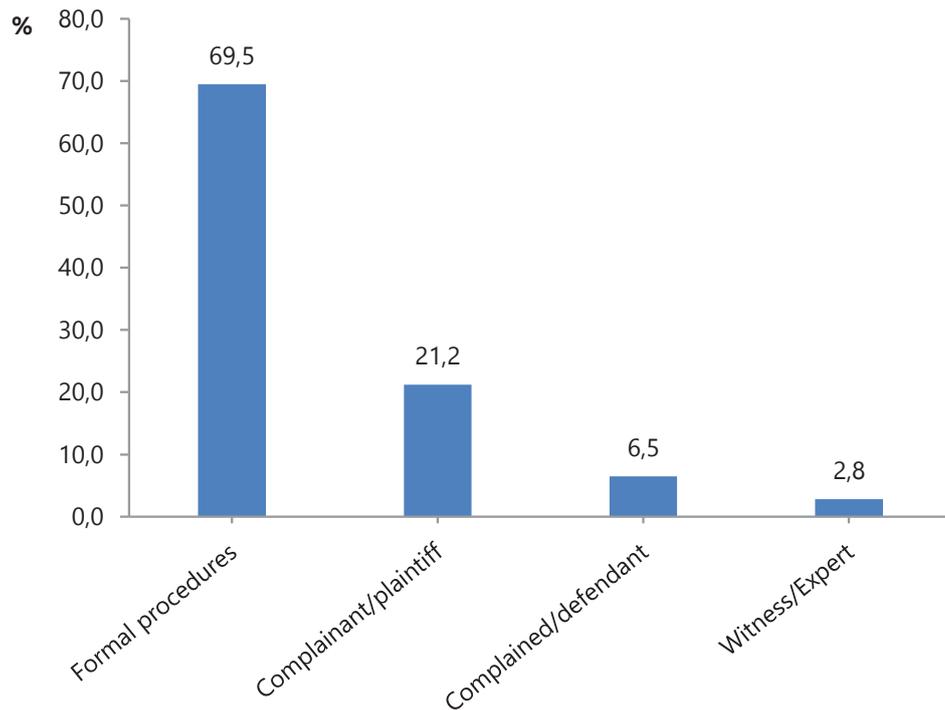

Figure 81: Reason Court or Police Station Attendance

The field research results show that, unlike the prejudices expressed in particular discourses and expression channels, the Syrians in Gaziantep are at a minimal level of involvement with official state institutions such as the judiciary, police station and court, except for their identity, driver's license or residence proceedings. It is understood that most of the Syrians who need to go (or are invited) to court or police station to visit these institutions are due to issuing driving licenses or identity cards and that those who visit these institutions because of law and order issues are complainants not defendants. Therefore, the prejudices that the Syrians in Gaziantep caused a public order issue are unwarranted and unfounded, and police and security records have already confirmed these results.

CONCLUSION AND EVALUATION

This field research was undertaken to determine the general composition of the Syrian population in Gaziantep, the adaptation processes, problems and anticipations. The results have clearly revealed some trends of migration and immigration within Gaziantep. Firstly, the presence of a fairly young demography is striking. The age distribution and fertility patterns of the Syrian population in Gaziantep are particularly close to the Southeast region. One of the biggest reasons for the markedly low level of education is the fact that the vast majority of people who come to or stay in Gaziantep come from rural areas of Aleppo. Another significant issue regarding education and schooling is that school-age Syrian children are increasingly getting involved in the Turkish public school system.

A Syrian profile consisting of crowded individuals emerges at the household level. To overcome the extra difficulties of migration and being a refugee, these crowded household structures seem to be one of the survival strategies that the Syrian population resorted to. The same parallel process to this situation is the fact that resources have been shared with more than one person in the household bringing income to the household. We are also encountered the fact that there is a Syrian workforce in Gaziantep that works for a cheaper wage and mostly below the minimum wage level. This stands as an important data to understand both current and future potential social, cultural and economic relations.

Findings for the present and future probable situation of the integration or social life adaptation process in Gaziantep have provided considerable clues. Numerous parameters such as language, participation in education, marriage and local

communities reveal that Syrians in Gaziantep mostly have a minimal level of contact and involvement with the people living in the city. This limitation of the social relations is a result that should be considered seriously in the Syrians' adaptation to the city. As it is understood from the research data, because of the prolongation of the war in Syria, a great number of Syrian workforce (labor) potential in Gaziantep has been included in the work and working life of Gaziantep. As this labor force is seen as less costly, it has become "preferred" in the work and working life and thus a "Syrian workforce network" has begun to emerge in the city. Due to this "cost-preference relationship", the Syrian workforce in certain workspaces has been able to develop an alternative business network over time. This means that the Syrian workforce has been added into Gaziantep's work and working life considerably.

A typical traditional patriarchal society characteristic of the Syrian community in Gaziantep has led to less participation of women in working, social and educational life. The limited job opportunities, not speaking the language, lack of education or work experience seriously shape the Syrians' ability to find jobs that are more satisfactory even if they are not prevented from finding work. Therefore, this is a process in which the Syrians in Gaziantep cannot be sufficiently involved in the socio-cultural life and social relation networks, and accordingly, is a process that can lead them to turn in upon themselves and their ghettoization.

Another significant result is that more than half of the Syrians living in Gaziantep have expressed their desire to return to Syria once appropriate conditions are provided. Though not at very high rates, in general, the desire to change location also is note-worthy. The process of becoming a citizen of Turkey shows

an increase, though remains minimal in the overall demographic structure.

While one of the aims of this study is to reveal the current situation with the Syrian migrants, the other is to make the missing points clear and to show the necessary interest in these areas. In a community already disadvantaged in terms of war conditions, it is evident that these groups, which become disadvantaged twice due to the disability and old age, need special attention. The data provided by this study suggest that disability and old age issues need to be studied in more detail. This is a process in which more than one scientific discipline and public institution can come together and configure together.

The pattern that emerges from the questions we have asked within the scope of this study can be summarized in very general terms as follows:

It is understandable that the population that has migrated to Gaziantep due to the war in Syria is predominantly from a certain region. For centuries, the city of Aleppo and its hinterland has had a huge historical, cultural and economic impact on Gaziantep and its immediate surroundings. Therefore, from the perspective of the results of the survey, it is interesting that more than 90% of the Syrians in Gaziantep came from Aleppo and its surrounding areas, which shows that this historical axis is still relevant, even in the presence of war and other humanitarian crises. It is therefore worth reemphasizing the point here. It is important to note that 65% of the Syrians interviewed in the study have declared that they come from places which they define as having an "urban" character. But the biggest concern here is in relation to the disconnect between the Syrian population's and the general sociological definition of what a "city" is. As it is inappropriate to discuss in this context what a city, a village or town actually is, the information given by the

Syrian migrants during the research has been recorded verbatim, and without interpretation. In addition to the above, the mobility and diversity of the Syrian population in Gaziantep over the last 6-7 years should also be taken into consideration. It should also be emphasized that the data has been obtained from a very large sample.

The research has also revealed the impact of war on the decision of people to move location. When one looks at how long these people have been in Gaziantep and Turkey, it is clear that there has been a massive increase in immigration into the region since the war started in 2011, and also since 2016, when the internal conflicts began. According to the data obtained, more than 40% of the Syrians in Gaziantep have been in the city for 3-4 years. The fact that more than 30% of the Syrians have been in Gaziantep for the last 5-7 years shows the correlation between the severity of the war and the size of the migrating population. Overall, nearly 25% of the Syrians in Gaziantep have been there for 1-2 years.

Unsurprisingly, it can be seen that it is predominantly women, the elderly and children who have been affected the most by the war and the subsequent displacements. While the female population is close to 57%, it can also be seen that nearly 84% of the population, both male and female, is less than 50 years old. This is important in terms of demonstrating what challenges Gaziantep faces on issues such as educating, finding work, integrating or teaching the migrant population the language. It is also necessary to add that the majority of all groups is female, except for those aged 56 years and over.

Questions about the level of education of the Syrians has also produced striking results. 26.4% are illiterate, around 29% are primary school graduates, around 26% are secondary school graduates, 11% are college / university graduates, and 1% have

graduate diplomas. It is also necessary to add that women are seen to be in a disadvantaged position with regards to these figures.

It is not surprising that more than 85% of the Syrians interviewed are married, as mostly people that are representative of the households have been interviewed. We have also tried to obtain an accurate figure of the number of children the migrants have, which is a hot-button issue in Gaziantep and Turkey as a whole. According to the interviews, the proportion of families with only 1 child was close to 9%, while the Syrians had an average of 4.2 children. It should also be emphasized that these are average figures obtained through the exclusion of socio-cultural variables such as coming from an urban background, educational level, work and employment status, women's education and employment status. Almost half of the Syrian families have children that were born in Turkey. Of the families who have a child born in Turkey, around 65% had one child, 28% 2 children and over 6% more than 3 children. 58% of Syrian families have at least one child who goes to school or is at school age, and almost 98% of these children go to state schools. While 2% go to private schools, only 0.3% go to temporary education centers.

On the other hand, the proportion of Syrians who can speak the native language is also striking in terms of showing their educational status, as well as demonstrating social cohesion and cultural interaction. While approximately 50% of the mothers in the households do not speak Turkish at all, this rate falls to 41% for fathers and 31% for children. As can be seen, there is a higher rate of speaking the native language among the younger population. This demonstrates the importance of school, and interacting with the external social world, as much as age. In that respect, only 8% of the Syrians in Gaziantep declare that they

have ever attended a course (language, profession, etc.). The lack of language and social interaction also manifests itself in the spending of leisure time. Approximately 73% of the Syrians never go to shopping malls (of course, this also has to do with income), 43% never go to picnics and parks, 37% to friends and on family visits, 85% to cafés, and 78% to anywhere outside of the city. These factors need to be considered when making decisions about change and the adaptation processes. Other supporting data can be found in the section on media and communication. There are quite striking results from questions on the use of television, radio and the internet. It is in these areas where language and interaction play a prominent role. 86% of the Syrians in Gaziantep do not listen to Turkish radio at all and 54% do not watch any Turkish TV. It is necessary to add that most Syrians watch Arabic television, browse through Arabic websites and use Arabic mobile applications, which are easier for them to access. However, the war and other events in Syria are still carefully followed on television.

Based on the number of Syrian families living in the same household, it is understood that approximately 72% of households consist of a single family, and that there are two or more families in 28% of households. While the fact that the number of Syrians living in a single household being above the average in Turkey (6.6 people) has to do with survival strategies and adapting to the tough conditions brought on by the exigencies of war and being a refugee, it is also possible to say that it is also due to the high birth rate among Syrians and their penchant for extended families.

Another outcome of the field study is that it has once again confirmed that the Syrians maintain their relations with their relatives, and that these networks of solidarity play an important role in coping with the grave problems caused by their new

refugee status. 42% of the Syrians in the city center have at least one relative who lives in Gaziantep. In fact, 42% have between 2 and 4 relatives living in the city center. 70% of Syrians have relatives living in other parts of Turkey. These are fairly high rates and give us an idea of the channels and paths of interaction in the migration process.

As part of this research, questions have also been asked about disability; one of the most important dimensions of war, immigration and asylum. The research paints a picture of Syrian migrants who are either mentally and physically disabled from birth, or who are disabled due to other reasons, such accidents, and who need social support due to old age. While males make up the majority of disabled migrants, the opposite is true when it comes to the elderly population. 23% of the Syrians interviewed said they had at least one disabled person, or people in need of care due to old age, in the family or in the household. It has also been confirmed that these findings are consistent with the rates published by the UN (25%).

One of the most important issues in the debate about the Syrian population in Turkey is their socio-economic situation. The point that should be initially be mentioned in this regard is that almost all of the Syrians in Gaziantep (around 98%) are attempting to live in rented flats. It also appears that most live in shanty-houses and apartment flats. The size of their houses also gives an idea of their living conditions: 40% live in 2-room houses and 36% live in three-room houses. The most striking result is the proportion of people living in 1 and 4-room houses. It is clear that more than 10% live in single-room houses converted from shops, while 12.5% of them live in 4-room houses. It should also be emphasized that multi-room houses often mean that there is more than one family living in the same household. It should be remembered that the data obtained

from the research field is largely from neighborhoods made up of the middle and lower income groups of Gaziantep.

54% of the Syrians pay between 250-499 Turkish liras rent per month, while about 30% pay between 500-749 Turkish liras. Around 5% pay 1000 TL and above for rent. This gives us an idea of the socio-economic composition of the Syrian population. Syrians spend most of their money on paying the rent, water, electricity and phone bills, with less money being spent on health and education. Another fact that supports this finding is the common use of neighborhood groceries and bazaars by Syrians in narrow income brackets to meet their daily needs. This is due to such places being more affordable and them offering more opportunities for the establishment of closer social relations. More than 60% state that they prefer neighborhood groceries and bazaars for shopping, instead of going to supermarkets and shopping malls. Another conclusion that can be drawn on this topic is the fact that the Syrian population in Gaziantep have established their own supply chains. 96% of Syrians state that they were able to access Syrian products in Gaziantep. Indeed, such a high rate also has to do with Gaziantep's not only geographical, but also historical and cultural ties with Aleppo.

Nearly 90% of the Syrians in Gaziantep do not own motor vehicles. This demonstrates the limited assets they were able to bring from Syria, and the conditions they have faced since arriving in Turkey.

The proportion of Syrians with specialization, diploma or a certificate is around 13%. This reflects the striking results obtained concerning work and employment status: Nearly 60% of the Syrians interviewed are unable to work due to various reasons; while the self-employed proportion is around 9%. 24% do paid work. When one looks at the changes in employment and employment duration, 42% of the Syrians in Gaziantep have

more than one job, while 58% still work in their first job. One of the most discussed issues is their employment and insurance situation. The field study shows that nearly 90% of Syrians work without insurance, and so do not have related security. 80% are employed in the private sector, and 81% have full-time jobs. Approximately two-thirds (62%) of the Syrians living in Gaziantep work in permanent jobs, while 38% are employed in seasonal or temporary jobs. On this basis, it is possible to draw the conclusion that the Syrians are mostly integrated into work, business and the production processes in Gaziantep. This is partly due to a strong network of work and employment. Nearly 18% of the Syrians interviewed state that they have found jobs with the help of government agencies or through their acquaintances in Gaziantep, while the proportion of those who say they have found work through their Syrian acquaintances or on their own is almost 80%.

Some of the most striking results were obtained while collecting data on work and employment conditions. The challenges of being a refugee, as well as many factors such as competition in working life, manifest themselves in wages. However, it should be added that 33% of the Syrians state that they have negotiated with their employer about their wages, and that nearly 90% of those negotiating their wages are male. There is a general tendency among Syrians to adapt to their work conditions and not to raise objections or make complaints.

When we asked the subjects about the factors affecting their prospects of employment, they responded that speaking the language (41%), the prejudice against the Syrians (56%), not having any friends (57%), a lack of experience (63%) and a lack of education (68%) were extremely limiting factors. These results show us that the Syrian workforce is predominantly employed in manual jobs that do not require any qualifications, rather than in

qualified jobs that require knowledge of the language and work experience.

Another important result obtained from work and employment conditions was that only one person works in 61.6% of the households, while two people work in 27% of the households. In 70% of the households, fathers and their children are employed, while mothers work in 3% of the households; and other relatives are also employed in about 20% of the households.

On the basis of this work and employment pattern, 67% of Syrian families have a monthly average income of 1404 Turkish liras or less, while 17% of them earn between 1405-1999 Turkish liras. Only about 11% have an income of between 2000-2999 Turkish liras and only 3.6% have an income of between 3000 and 5000 Turkish liras. It is therefore understandable, in view of these figures, that only a few of the Syrians (5%) have credit cards (credit card ownership is also clearly related to having a citizenship ID and income levels). It has also been found that Syrians on the bottom rung of the income ladder, and therefore struggling with poverty, ask their relatives (54%) and friends (36.4%) for debt when they need it, with around 53% stating that they have debts/trying to eke out a living on debt. The frequency of the use of municipal buses and minibuses in urban transport is also related to income.

It is known that a majority of the public debates on Syrians, and those in the press, center around the social aid being handed out to Syrians. However, the results of the research are worth pondering, with about 63% of the Syrians in Gaziantep saying they receive no financial aid, 70% saying they receive no medical aid, 86% saying they receive no educational support and about 99% saying they get no psychological support or assistance. These conclusions therefore reveal that the negative

comments often made on some platforms towards Syrian refugees and migrants are unfounded. It is also a point worth considering that almost all of the migrants have suffered serious physical and mental trauma, such as war and violence, and have been given no psychological support.

55% of the problems encountered in daily life relate to language, and about 50% to work and unemployment. Moreover, about 50% of the Syrians living in Gaziantep have no close friends. These results are noteworthy in terms of demonstrating that even in an outward-looking city such as Gaziantep, which is open to changes in work, employment, accommodation, interaction, and culinary habits, the distance in social relations persist, despite the high demographic density. These results also underline what policy makers should pay attention to in terms of future adaptation and mutual change.

One of the most discussed and controversial aspects is the issue of the future of Syrians in Turkey. The survey asked the Syrians in Gaziantep whether they had any intention of returning to their homeland. 56% stated that they wanted to return to Syria when conditions had improved, while 44% say they did not. In terms of their relocation desires and plans, 56% of the Syrians want to go back to Syria, about 13% want to go to another country, 10% to another neighborhood, and another 10% want to move to another city. Nearly 70% of the Syrians (including those wishing to return to Syria) wish to leave Turkey. The respondents were also asked about their current citizenship status. 3.6% of the subjects interviewed said they had Turkish citizenship, 9% said their applications were still being processed, 51.5% said they had not applied but had considered doing so, while 35.9% said they had never considered applying for Turkish citizenship. It was also found that only 18% of the people

interviewed had a family member or relative with Turkish citizenship.

According to data obtained from field research conducted in the neighborhoods, 727 marriages had taken place in Turkey in their households or families. This distribution also reveals data on immigration, settlement, traditional patriarchal values and women's open or closed social roles. Nearly 57% of those who had got married are females. Approximately 74% of the 727 marriages had taken place amongst the Syrians themselves. However, 24% had gotten married with the indigenous Turkish population in Gaziantep, which is a noteworthy figure, as is that the proportion of Syrian women marrying Turkish men is higher than Syrian men marrying Turkish women.

Neighborhood behavioral patterns are one of the most important indicators of social relations, interaction and mutual change in the neighborhoods. In very general terms, when asked for their opinions of their neighbors, Syrians responded with almost similar rates (63 and 64%) that they were satisfied with their neighbors and had good relations with them. But the answers to questions about the behavioral and concrete aspects of being neighbors show that there is actually very little contact.

The survey also included questions on public security, safety and official public organizations. According to the results, around 70% of Syrians go to public institutions to handle residency issues or get an ID; 21% apply to courts to file a lawsuit or make a claim for their personal grievances, while only 6.5% have been summoned to court as a defendant. These results demonstrate how unfounded are the claims which associate deteriorating public order with the Syrians.

ARAŞTIRMAYA KATKIDA BULUNANLARIN LİSTESİ

THE LIST OF PEOPLE WHO CONTRIBUTED TO THE RESEARCH

قائمة الأشخاص الذين ساهموا في البحث

Abdala Resul	Ayşegül Kılıç
Abdal'razak Bekran	Ayşegül Öztürkmen
Abdülkadir Aksay	Ayşegül Polat
Abdulkadir El Yussuf	Aysel Abdurrezak
Abdülkadir Hasan	Ayşenur Karadağ
Abdullah Remmo	Azize Sığırtmaç
Abdulrezzak Veli	Basel Faraj
Abubakr Hassan	Bedirye İmir
Açelya Şimşek	Behiye Abu Hesim
Adham Albasha	Behiye İsmail
Adile Yıldız	Belal Safiya
Ahmad Drao	Beritan Yurttaş
Ahmad Khatib	Berke Karademir
Ahmed Abdulhalaf	Besan Alani
Ahmet Küçük	Beşşar Nasif
Aisha Manla	Beste Özü
Akeel Bakkour	Beyza Kaya
Ali Hajau	Bilal Özdemir
Anas Bakdash	Bilge Eda Avan
Arzu Uğur	Buket Televi
Asaad Halwawi	Burçin Ayaz
Asya El Makul	Burcu Akar
Aye Hamoud	Burcu Gülbeyaz
Aykut Duman	Büşra Başak Ünal
Ayşe Ataş	Büşra Karadağ
Ayşe Doğan	Büşra Sinem Karadağ
Ayşe Uçan	Büşra Süzen

Cansel Parmaksız	Fuad Aliyev
Cansu Dağlı	Gays Muhammed
Ceyda Doğmuş	Ghafran Sarıgüzel
Çiğdem Cice	Goncagül Belikırık
Dilan Pınar	Gül Arzu Öztekin
Dilvin Abay	Gülbahar Güler
Dua Hamo	Gülcan Elmuhammed
Duygu Karakuş	Gülistan Çelik
Ebru Karadaş	Gülistan Özer
Ebru Koşar	Gülsen Kelahmed
Eda Özçellik	Gülsena Kırmaz
Ela Nur Kaygısız	Gülsüm Aslan
Elanur Kılavuz	Habibe Güney
Elif Aksu	Hager Mohammed
Elif Enez	Hakan Atmaca
Elif Özbağ	Hakan Begiç
Elifnur Temiz	Hakan Kılıç
Elmas Tikdaş	Halil Ecer
Elmira Seçen	Hasan Can Yağlı
Emine Büşra İn	Hatice Demir
Emre Bakır	Hatice Kılıç
Esmâ Belal	Hatice Kübra Kısa
Esmâ Yılmaz	Hatice Sima Nur Kaya
Esra Cemile Cıncık	Hatice Taşcı
Esra Gül Günaydın	Hatice Top
Esra Özaslan	Hediye Kaçmaz
Eyüp Çemberlitaş	Hele El Seyid Zakir
Ezgihan Berfe Özcan	Hele Kadir
Fatima Zerdaouj	Helen Miçooğulları
Fatma Buket Akdoğan	Hevy Kahlil
Fatma Büşra Büyükdıç	Hilal Dilsiz
Fatma Karagöz	Hilal Özlü
Fatma Muhammed	Hude Elaneccar
Fatma Özok	Hülya Gündoğan
Fecriye Güneş	Hülya Mutlu
Ferhat Boran	Hürü Hadınoğlu
Figen Kaşıkara	Hüseyin Al-trşan
Fırat Acar	Hüseyin Çalı

Hüseyin Hakan
İbrahim Akdemir
İbrahim Atabay
İdris Doğan
İlaf Muhammed
İlhan Yıldırım
İlknur Akar
İlknur Özçelik
İman Abdürrezak
İnci Aydın
İrem Uzundemir
İrem Varol
İsmail Hamdeş
Kader Ekin
Kadriye Bulut
Kevser Söken
Khadija Faky
Khaled
Kübra Açıkgöz
Kübra Gülsuna
Kübra Küçükyağar
Kübra Yıldırım
Kutaybe Hacıbekri
Lava Khalil
Leyla Ayverdi
Leyla İlbaş
Leyla Kaya
Mahmut Aslan
Mansar Tektaş
Mazlum Altıntaş
Medine Gök
Medine Gösteriş
Mehmet Çiçekli
Mehmet Karaçalı
Mehmet Uğur İziroğlu
Melek Yıldızhan
Merve Çalbay
Merve Koca

Merve Nur Çakar
Merve Nur Karagöz
Merve Ülkem Öztürkçe
Mervenur Sezer
Mina Abubaker Ahmed
Mina Abubaker Ahmed
Miray Sipahi
Muhammed Boran
Muhammed Cemal
Muhammed Haj Muhammed
Muhammed Hammade
Muhammed Kahya
Muhammed Sarıgüzel
Muhammed Yeşilgül
Muhammet Şenbur
Mukaddes Beştepe
Murat Abdulsamet
Murat Tunçdemir
Mustafa Doğrul
Mustafa Elmas
Mustafa Jaghel
Mustafa Kahya
Mustafa Mustafa
Mustafa Sarıoğlu
Mustafa Yavuz
Mutaz Abdullah
Müzeyyen Yılmaz
Naime Demirel
Narin Şeyho
Nazlıhan Öztürk
Necla Bulut
Nidanur Özkara
Nil Özdurdu
Nilgün Tarın
Nilüfer Tüter
Nizar Ali Hijazi
Noha Torkamani
Nure Arslan

Nursel Kaya
Nurşen Yencik
Osman Tarık Onaran
Özlem Karakuş
Öznur Beyler
Pakize Karslıoğlu
Pınar Akça
Reaneem El İsa
Recep Güçlü
Rihab Elsalih
Rozerin Günay
Rukiyye Fırathan
Rumeysa İyidir
Sabbah Elani
Sade Elnecar
Sakine Elmas
Salih Başkan
Saliha Alptekin
Saliha Köşker
Sara Berrin Konaş
Seda Ücel
Seher Ünlü
Şehriban Aydın
Sema Nur Keser
Semra Yansit
Senanur Dertli
Sevinç İlhan
Şeyma Akgün
Şeyma Bülbül
Şeyma Okur
Şeyma Yıldırım
Sibel Akengin
Süheyla Alazmah
Süleyman Dehmeş
Sümeyye Taşcı
Talip Küçükdoğan
Tasneem Kassab
Telli İrdan
Tolga Ergören
Tuba Özel
Tuğbanur Avcı
Tunahan Beyazıt
Turgay Taş
Ümmü Gülsüm Aslanpay
Vehibe Çavuş
Veli Kaya
Veli Taş
Yağmur Ayyıldız
Yağmur Özdemir
Yaman Aleh
Yara Kayali
Yasemin Bulun
Yasemin Tüzün
Yasin Köse
Yunus Emre Bademoğlu
Yüsra Kan
Yusuf Öner
Zahraa Draw
Zana Tunç
Zehra Ekmekçi
Zehra Satıloğlu
Zeynep Irmak
Zeynep Koç

GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
SOSYOLOJİ BÖLÜMÜ

ARAŞTIRMA ANKETİ

Bu çalışma, Gaziantep Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü tarafından Gaziantep'te yaşayan Suriyelilerin yaşam koşullarını araştırmak için yürütülmektedir. Anketimiz Gaziantep'teki yaşam koşullarınızı ve yaşadığınız sıkıntıları tespit etmeyi hedeflemektedir. Kimliğinize, inancınıza ya da mahremiyetinize dönük herhangi bir soru sorulmayacaktır.

Bizimle görüşmeyi kabul ettiğiniz için teşekkür ederiz.

Mehmet Nuri GÜLTEKİN
Bölüm Başkanı

Grup No: :
Anket No: :
Mahalle :
Görüşme yeri: :
Görüşme tarihi: :

	Adı Soyadı	İmza
Görüşmeci 1	:
Görüşmeci 2	:
Görüşmeci 3	:
Çevirmen:	:

Demografik Bilgiler

1. Cinsiyet	☐ Erkek	☐ Kadın		
2. Yaş				
3. Medeni durum	☐ Evli	☐ Bekâr	☐ Boşanmış	☐ Eşini Kaybetmiş
4. Kaç çocuğunuz var (Evlilyse)?				
5. Ailenizde Türkiye'de doğan var mı?	☐ Yok	☐ Var.....		

6. Eğitim düzeyiniz nedir?					
☐ Okuma Yazma yok	☐ Okuryazar	☐ İlkokul	☐ Ortaöğretim	☐ Üniversite	☐ Lisansüstü

7. Suriye'deki hangi şehirden/vilayetten geldiniz?				
8. Suriye'de yaşadığınız yer	☐ Köy	☐ Kasaba/İlçe	☐ Şehir	☐ Diğer.....	
9. Hangi yıl Türkiye'ye geldiniz?					
10. Kaç yıldır Gaziantep'tesiniz?					
11. Kaldığınız mahalle?					
12. Hanede yaşayan aile sayısı?					
13. Hanede yaşayan kişi sayısı?					
14. Aileniz kimlerden oluşuyor?					
15. Gaziantep'te yaşayan başka akrabanız var mı?	☐ Yok	☐ Var.....			
16. Başka yerde (diğer şehirlerde) yaşayan akrabanız var mı?	☐ Yok	☐ Var.....			

17. Ailenin Türkçe bilme düzeyi				
	Hiç bilmez	Biraz bilir	İyi bilir	Çok iyi bilir
Kendisi	☐	☐	☐	☐
Anne	☐	☐	☐	☐
Baba	☐	☐	☐	☐
Eş	☐	☐	☐	☐
Çocuk 1 ¹	☐	☐	☐	☐
Çocuk 2	☐	☐	☐	☐
Çocuk 3	☐	☐	☐	☐

18. Türkiye vatandaşlığı aldınız mı?			
☐ Evet	☐ Başvurdum, bekliyorum	☐ Henüz başvurmadım, düşünüyorum	☐ Hayır, düşünmüyorum
19. Ailenizden/akrabalarınızdan hiç Türkiye vatandaşlığı alan oldu mu?			
☐ Hayır	☐ Evet (kimler aldı?)		

¹ Birden fazla çocuk varsa Çocuk 1 en büyük olacak şekilde sıralayın. 3'ten fazla çocuk varsa tabloya ek yapın.

Sosyo - Ekonomik Durum

20. Kaldığınız	☐ Kira	☐ Kendi evi	☐ Evsiz	☐ Kamp	☐ Diğer:.....	
21. Yaşadığınız ev tipi	☐ Müstakil	☐ Apartman/kat	☐ Dükkan/depo	☐ Diğer		
22. Eviniz kaç odalı?²	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ Diğer:	
23. Kiracı ise kira gideriTL						
24. Evde çalışır durumdaki elektronik eşya sayısı						
	0	1	2	3 ve üzeri		
TV	☐	☐	☐	☐		
Buzdolabı	☐	☐	☐	☐		
Çamaşır makinesi	☐	☐	☐	☐		
Bulaşık makinesi	☐	☐	☐	☐		
Cep telefonu	☐	☐	☐	☐		
Bilgisayar/tablet	☐	☐	☐	☐		
Ev telefonu	☐	☐	☐	☐		
25. Bütçenizi en çok ne zorluyor? ①						
☐ Kira	☐ Sağlık	☐ Faturalar	☐ Giyim	☐ Mutfak	☐ Eğitim	
					☐ Diğer:.....	
26. Günlük alışverişinizi nereden yaparsınız? ①						
☐ Semt pazarı	☐ Bakkal	☐ AVM	☐ Seyyar Satıcı	☐ Diğer:		
27. Ekmek, kahve gibi Suriye'ye özgü ürünleri burada bulabiliyor musunuz?					☐ Hayır	☐ Evet
28. Suriye ürünlerini nerede buluyorsunuz?						
29. Aracınız var mı?	☐ Yok	☐ Araba	☐ Minibüs	☐ Diğer:		
30. Suriye'de aldığınız bir uzmanlığınız/sertifikanız var mı?	☐ Yok		☐ Var			
31. Çalışma durumunuz nedir?						
☐ Bir işte ücretli olarak çalışıyorum						
☐ Daha önce çalışıyordum şu anda işsizim. İşsizlik nedeni ³(33. soruya						
☐ Kendi işimde çalışıyorum (41. soruya geçiniz)						
☐ Aramama rağmen şimdiye kadar Türkiye'de bir iş bulamadım (42. soruya geçiniz)						
☐ Çalışmıyorum. Çünkü, ⁵ (43. soruya geçiniz)						
32. Türkiye'de kaçınıcı işinizde çalışıyorsunuz?	☐ İlk işim		☐ Daha önce başka bir işte çalıştım			
33. Çalıştığınız işteki pozisyonunuz?	☐ Sigortalı işçi		☐ Sigortasız işçi	☐ Yönetici/Müdür		
☐ Diğer						
34. Çalıştığınız alan?	☐ Kamu kurumu	☐ Özel sektör	☐ Uluslararası	☐ Diğer:.....		
35. Çalışma şekliniz?	☐ Yarı zamanlı		☐ Tam zamanlı			
36. Yaptığınız iş?	☐ Sürekli		☐ Geçici/mevsimlik			
37. Bu işinizi nasıl buldunuz?	☐ İşçi bulma kurumu		☐ Suriyeli tanıdıklar	☐ Türkiyeli		
☐ Kendim buldum	☐ Araçlar	☐ Diğer:				
38. İş isterken ücretiniz konusunda işverenle pazarlık yaptınız mı?				☐ Evet	☐ Hayır	
39. Verilen ücreti beğenmezseniz ne yaparsınız?						
☐ Ek bir iş bulmaya çalışırım	☐ İtiraz etmem	☐ İş bırakırım	☐ Diğer			
40. Hiç işvereninizle münakaşa ettiniz mi?						
☐ Hayır		☐ Evet, Neden?:				
41. Hangi işte çalışıyorsunuz? (örnek, garson, terzi, fabrikada usta						

² Mutfak, banyo, tuvalet hariç

³ Kendi isteğiyle mi ayrıldığını, yoksa istemediği halde işten mi çıkarıldığını sorun. Boşluğa işten ayrılma sebebinin yazın.

⁴ Bu şıkkı yanıtlayanlar için 33. sorudan 37. soruya kadar olan sorularda katılımcının en son yaptığı işi sorulacaktır.

⁵ Kişi sağlık sorunları yüzünden, öğrenci olduğu için, maddi durumu iyi olduğu için çalışmıyor olabilir bu tarz nedenleri sorun. Boşluğa nedeni yazın.

42. Sizin için Türkiye’de iş bulmayı zorlaştırmada hangi faktörler ne kadar etkilidir?			
	Etkili değil	Etkili	Çok etkili
Dil problemi yaşama	☐	☐	☐
Suriyelilere karşı önyargı	☐	☐	☐
İş tecrübesi eksikliği	☐	☐	☐
Eğitim eksikliği	☐	☐	☐
Tanıdık olmaması	☐	☐	☐
43. Ailenizde çalışan sayısı:			
44. Kimler çalışıyor? ☐ Anne ☐ Baba ☐ Çocuklar ☐ Diğer.....			
45. Ailenin aylık geliri (TL) ☐ 1-1404 ☐ 1405-1999 ☐ 2000-2999 ☐ 3000-4999 ☐ 5000 -			
46. Herhangi bir kurum ya da şahıstan maddi yardım alıyor musunuz?			
☐ Hiç almadım ☐ Daha önce aldım şimdi almıyorum ☐ Yeni almaya ☐ Sürekli			
47. Maddi destek dışında almış olduğunuz destek varsa, bunlar nelerdir? ①			
☐ Sağlık ☐ Eğitim ☐ Psikolojik ☐ Diğer			
48. Kredi kartınız var mı? ☐ Var ☐ Yok (50. soruya geçiniz)			
49. Kredi kartıyla aylık ortalama ne kadar alışveriş yaparsınız?TL			
50. Acil para ihtiyacı olduğunda kimlerden borç istersiniz? ①			
☐ Akrabalar ☐ Suriyeli tanıdıklar ☐ Türkiyeli tanıdıklar ☐ Bankalar ☐ Diğer			
51. Hiç borcunuz var mı? ☐ Var ☐ Yok (53. soruya geçiniz)			
52. Kime borcunuz var? ① ☐ Devlet ☐ Banka ☐ Esnaf ☐ Türkiyeli tanıdık			
☐ Suriyeli tanıdık ☐ Diğer			
53. Şehir içi ulaşım araçlarından hangisini ne sıklıkla kullanırsınız?			
	Kullanmam	Ara sıra	Sık sık
Belediye otobüsü	☐	☐	☐
Tramvay	☐	☐	☐
Taksi	☐	☐	☐
Özel Araba	☐	☐	☐
Bisiklet/Motosiklet	☐	☐	☐
Diğer.....	☐	☐	☐

Toplumsal İlişkiler

54. Gaziantep’te en çok karşılaştığınız sorunlar nelerdir? ①				
☐ Dil ☐ İşsizlik ☐ Güvenlik ☐ Diğer.....				
55. Hiç samimi olduğunuz Türkiyeli arkadaşınız var mı? ☐ Yok ☐ Bir kişi ☐ Birden fazla kişi				
56. İmkanınız olsa hangisini yapmak istersiniz?				
	Hayır	Evet	Evetse, nereye	Evetse, neden
Suriye’ye dönmek isterim	☐	☐		
Başka bir ülkeye gitmek isterim	☐	☐		
Başka bir mahalleye gitmek isterim	☐	☐		
Başka bir şehre gitmek isterim	☐	☐		
57. Ailenizden Türkiye’de okula giden kimse var mı?				
☐ Var				
☐ Yok (59. soruya geçiniz)				

58. Ailede okula giden çocuk sayısı (Tabloya sayı giriniz)				
	Devlet okulu		Özel okul	
	Kız	Erkek	Kız	Erkek
Anaokulu/Kreş				
İlkokul				
Ortaokul				
Lise				
Üniversite				
59. Gaziantep ili dışına çıkar mısınız?	☐ Ara sıra	☐ Sık sık	☐ Hayır (61. soruya geçiniz)	
60. Şehir dışına gitme amacınız	☐ Eş-Dost ziyaretleri	☐ İş	☐ Tatil	☐ Diğer
61. Ailenizden Türkiye’de evlenen oldu mu? (Cevap evetse, tabloyu sayı belirterek doldurunuz)				
	Evlenilen kişi			
Evlenen aile bireyi	Akraba	Suriyeli yabancı	Türkiyeli biri	Diğer.....
Kadın
Erkek
62. Boş zamanlarınızı nerede, ne sıklıkla geçirirsiniz?				
	Hiç gitmem	Ara sıra giderim	Sık sık giderim	
AVM	☐	☐	☐	
Park /Piknik yerleri	☐	☐	☐	
Eş-dost evi	☐	☐	☐	
Kahvehane/Café	☐	☐	☐	
İl dışı	☐	☐	☐	
Diğer	☐	☐	☐	
63. Kimlerle ne sıklıkla görüşürsünüz?				
	Bazen	Ara sıra	Sık sık	
Arkadaş	☐	☐	☐	
Akraba	☐	☐	☐	
Komşu	☐	☐	☐	
Diğer.....	☐	☐	☐	
64. Herhangi bir kursa katılıyor musunuz?	☐ Hayır		☐ Evet	
65. Suriye’de kalan akraba, dost var mı?	☐ Hayır		☐ Evet	
66. Suriye’deki dostlarınızdan hangi kanallarla haber alıyorsunuz?				
☐ Telefon	☐ İnternet	☐ Araçlar	☐ Diğer	☐ Haber Alamıyorum
67. Suriye’deki olayları hangi araçlarla takip edersiniz?				
☐ Telefon	☐ TV	☐ İnternet	☐ Radyo	☐ Diğer
68. TV’de hangi programları ne sıklıkla izlersiniz?				
	İzlemem	Ara sıra izlerim	Çok izlerim	
Eğlence/Şov	☐	☐	☐	
Film/Dizi	☐	☐	☐	
Spor	☐	☐	☐	
Haber	☐	☐	☐	
Belgesel	☐	☐	☐	
Diğer.....	☐	☐	☐	
69. En çok hangi medya araçlarını kullanırsınız?				
	Kullanmam	Bazen	Sık sık	
Arapça TV	☐	☐	☐	
Arapça Radyo	☐	☐	☐	
Türkçe TV	☐	☐	☐	
Türkçe Radyo	☐	☐	☐	
Diğer.....	☐	☐	☐	

Komşuluk

70. Gaziantepli komşularınızla aranız iyi midir?				
☐ Herkesle iyi				
☐ Bazılarıyla iyi				
☐ Herkesle kötü				
☐ İlişkimiz yok				
☐ Gaziantepli komşumuz yok (74. Soruya geçiniz)				
71. Gaziantepli komşularınızın size karşı tutumu nasıldır?				
	Hiç	Ara sıra	Sık sık	Açıklama
Bize pişirdikleri yemekten getirirler	☐	☐	☐	
Bakliyat, şeker, çay gibi gıda yardımında bulunurlar	☐	☐	☐	
Elbise yardımında bulunurlar	☐	☐	☐	
Ev eşyası yardımında bulunurlar	☐	☐	☐	
Kırtasiye yardımında bulunurlar	☐	☐	☐	
Para yardımında bulunurlar	☐	☐	☐	
Dil konusunda (evrak doldurma, başvuru) yardımcı olurlar	☐	☐	☐	
Arabalarıyla bir yere bırakırlar	☐	☐	☐	
Evlerine davet ederler	☐	☐	☐	
Düğün, sünnet mevlit gibi törenlere davet ederler	☐	☐	☐	
Gezilere, pikniğe davet ederler	☐	☐	☐	
Birlikte dolaşmaya, alışveriş yapmaya davet ederler	☐	☐	☐	
Çocuklarımız sokakta birlikte oynarlar	☐	☐	☐	
Hastalarımız için ziyarete gelirler	☐	☐	☐	
Ölülerimizin yasına katılırlar	☐	☐	☐	
Yabancı biriyle sorun yaşasak bize destek olurlar	☐	☐	☐	
72. Gaziantepli komşularınızla samimiyetiniz nasıldır?				
	Hiç	Ara sıra	Sık sık	Açıklama
Onlara pişirdiğimiz yemeğimizden veririz	☐	☐	☐	
Gaziantepli komşularımız evimize oturmaya gelirler	☐	☐	☐	
Düğün, sünnet, mevlit gibi davetlerimize katılırlar	☐	☐	☐	
Onları gezi ya da pikniklerimize davet ederiz	☐	☐	☐	
Onları birlikte dolaşmaya, alışveriş yapmaya davet ederiz	☐	☐	☐	
Komşularımızın hastalarını ziyarete gideriz	☐	☐	☐	
Komşularımızdan birinin yakını ölünce yasına katılırız	☐	☐	☐	
Komşularımız yabancılarla sorun yaşarsa onları savunuruz	☐	☐	☐	
73. Gazianteplilerle olan komşuluk ilişkilerinden memnun musunuz?				
☐ Hiç memnun değilim		☐ Memnun değilim		☐ Memnunuz
☐ Çok				
74. Suriyeli komşularınızla aranız iyi midir?				
☐ Herkesle iyi				
☐ Bazılarıyla iyi				
☐ Herkesle kötü				
☐ İlişkimiz yok				
☐ Suriyeli komşumuz yok (77. Soruya geçiniz)				
75. Suriyeli komşularınızın size karşı tutumu nasıldır?				
	Hiç	Ara sıra	Sık sık	Açıklama
Bize pişirdikleri yemekten getirirler	☐	☐	☐	
Bakliyat, şeker, çay gibi gıda yardımında bulunurlar	☐	☐	☐	
Elbise yardımında bulunurlar	☐	☐	☐	
Ev eşyası yardımında bulunurlar	☐	☐	☐	
Kırtasiye yardımında bulunurlar	☐	☐	☐	
Para yardımında bulunurlar	☐	☐	☐	
Arabalarıyla bir yere bırakırlar	☐	☐	☐	
Evlerine davet ederler	☐	☐	☐	
Düğün/sünnet mevlit vs. davet ederler	☐	☐	☐	
Gezilere, pikniğe davet ederler	☐	☐	☐	

Birlikte dolaşmaya, alışveriş yapmaya davet ederler	☐	☐	☐	
Çocuklarımız sokakta birlikte oynarlar	☐	☐	☐	
Hastalarımız için ziyarete gelirler	☐	☐	☐	
Ölülerimizin yasına katılırlar	☐	☐	☐	
Yabancı biriyle sorun yaşasak bize destek olurlar	☐	☐	☐	
76. Suriyeli komşularınızla olan ilişkilerinizden memnun musunuz?				
☐ Hiç memnun değilim	☐ Memnun değilim	☐ Memnunum	☐ Çok memnunum	
77. Hiç mahkeme ya da karakola işiniz düştü mü?				
☐ Evet		☐ Hayır		
78. Mahkeme ya da karakola gitme nedeniniz nedir? ⓘ				
☐ Ehliyet, kimlik, tapu gibi bir muamele için	☐ Davalı oldum	☐ Tanık/bilirkişi oldum	☐ Davacı oldum	
79. Ailenizde engelli ya da bakıma muhtaç kimse var mı?				
☐ Var (Tabloyu doldurun)		☐ Yok		
	Kadın		Erkek	
Zihinsel engelli				
Doğuştan fiziksel engelli				
Kaza, savaş vs. dolayı engelli				
Yaşlılığa bağlı engelli				
Diğer				

Bize zaman ayırıp sorularımıza cevap verdiğiniz için teşekkür ederiz.

Görüşmeci Notları:

.....

.....

.....

.....

Fotoğraf: Kemal Vural Tarlan